Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXI., št. 197

Ljubljana, sobota 24. avgusta 1940

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva 5 — Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno 25 din. Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg štev. 7, telefon št. 2455; Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon štev. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pogajanja v Crajovi

Vse vesti soglašajo v napovedih, da je v kratkem pričakovati definitivnega zaključka bolgarsko-rumunskih pogajanj in da je sporazum med obema državama v načelu dosežen. Nova meja je že določena, o tem se strinjajo vse vesti. Gre le še za razne podrobnosti, od katerih dela največ preglavic problem zamenjave prebivalstva.

Zgodovina bolgarsko-rumunskih odnošajev bo s sklepom sporazuma dosegla novo važno razpotje. Upajmo, da razpotje v ugodnem smislu. Zakaj novejša doba je pomenila močno kolebanje med obema sosedama, kar je pogosteje kazalo na slabo nego na dobro.

Vprašanje, kakšno naj bo razmerje med njima, se je sukalo domala vedno okrog vprašanja, kako naj bo z Dobrudžo. Pri tem je bilo na dnevnem redu vprašanje posesti te dežele v dvojnem pomenu. Rekli bi nemara lahko: veliko in malo vprašanje. Problem velike Dobrudže je temeljil na zgodovinskih osnovah. V dobi, ko se je v drugi polovici prejšnjega stoletja v ponovnih borbah s Turki odločala usoda večine Balkanskega polotoka, je nastala dilema, kam uvrstiti Dobrudžo. V zgodovinskem poteku je bilo težko najti kriterijev, saj so se zgodovinske vezi pletle na obe strani, na bolgarsko in na rumunsko, a na nobeno prav trdno. Prebivalstvo je bilo tako zelo mešano, da je bilo težko operirati z etnografskim činiteljem kot prepričevalnim razlogom za eno ali drugo stran. V Dobrudži je bilo obilo Bolgarov, a nemara ne kaj prida manj Rumunov, pa mnogo Tatarov, Grkov, Židov in zlasti Turkov, ki so se v teh stepnih področjih posebno krepko zasidrali, bolj kakor drugod na Balkanu. V etnografskih kriterijih je bilo torej težko iskati odločitve. V politiki Rusije, ki je bila vodilni in odločilni faktor v osvobodilnih vojnah na Balkanu, je sprva prevladalo stališče, da je treba Dobrudžo priključiti novo nastajajoči Bolgariji. V bolgarskih nacionalnih krogih se je ukoreninila ideja, da je šteti deželo med bolgarske zemlje. Ko so tedaj Rusi po dolgih kolebanjih l. 1878 končno večino Dobrudže dodelili Rumuniji, da so si zato vzeli Besarabijo, je med Bolgari ostalo obilo razočaranja, v vodilnih sferah bolgarskega narodnega preporoda pa ni ugasnilo razpoloženje in prizadevanje, da se Dobrudža naposled vendarle vrne v okvir obnavljajoče se svobodne države.

Toda preden se je kaj konkretnega zgodilo v tej smeri, so prišle balkanske vojne. V čudno zapletenem takratnem političnem razvoju, potekajočem pod vplivom zunanjih spletk in velikih nasprotij med vodilnimi evropskimi velesilami, je Dobrudža znova postala problem, toda v bistveno drugačnem smislu, nego so upali ekstremni nacionalni krogi v Sofiji. Ko so se Bolgarom obetale velike razširitve v smeri na jug, na račun Turčije, so v Bukarešti postavili zahteve po kompenzaciji, in sicer po kompenzaciji v južni Dobrudži, ki so jo pri razmejitvi v letu 1878 dodelili Bolgariji. Zunanji svet je bil že domala pozabil stare spore zaradi Dobrudže in je sedaj znova doznal, da je bila ta dežela sploh razdeljena. Po dolgotrajnih pogajanjih in raznih peripetijah, zlasti v zvezi z drugo balkansko vojno, je morala Bolgarija končno odnehati in pristati na rumunske zahteve v vsem obsegu. Južna Dobrudža se je združila s severno v rumunski sestavi.

Razumljivo je, da je v Sofiji ostalo zagrenjeno razpoloženje. Poiskalo si je duška v svetovni vojni. Ni treba, da se dotikamo peripetij te nesrečne dobe, dovolj je, da se spomnimo, kako se je prvi del vojne za Bolgarijo končal srečno, saj je morala Rumunija skleniti mir in prepustiti Bolgarom ne le novo pridobljeno južno Dobrudžo, marveč tudi ves njen severni del do Dunava. Toda katastrofa leta 1918 je zopet vzela Bolgariji vse novo pridobljene pridobitve in Dobrudža je romala zopet pod politično rumunsko oblast.

V zvezi s silnimi vojaškimi in političnimi prekucijami, ki jih je sedanja vojna povzročila širom po Evropi, so se obnovile tudi bolgarske revindikacije na Dobrudžo, ki dejansko niso nikdar potihnile. Nastopila je dilema, ali se bodo bolgarske revizijske zahteve omejile na ono področje Dobrudže, ki jo je Bolgarija izgubila po letu 1912, ali pa bodo šle znova, kakor med svetovno vojno, v maksimalni obseg in posegle po vsej deželi tja do dunavskega ustja. Pri tem je zelo obtežilo tehtnico, da je ostala Rumunija — po izgubi Besarabije — v stiku z morjem samo še preko Dobrudže. Verjetno je bilo, da se bo zahtevam po celotni Dobrudži upirala z vsemi sredstvi, pa da bo mogel ta odpor imeti zaščite tudi drugod, v srednjeevropskem področju, kjer vedo ceniti možnost, da se gospodarski dostop do obal Črnega morja more regulirati skozi razne države. Zato ni posebno presenetilo, ko so prevladale vesti, da je v Sofiji zmagalo zmerno stališče in da so se vodilni krogi postavili na osnovo načela, da je treba obnoviti stanje, kakor je obstojalo ob začetku balkanske vojne. Podoba je, da so to stališče dosledno zastopali pri pogajanjih in ako vsa znamenja ne varajo, se je rumunska vlada končno odločila, da pristane nanj.

Ko se bo obnovila stara meja iz leta 1912, bo Bolgarija dosegla veliko prednost, da bo zopet razširila svojo črnomorsko obalo. Pri tem je zlasti važno, da s tem ogromno pridobi Varna, največje bolgarsko črnomorsko pristanišče, ki mu je dosedanja mejna bližina jako škodila v trgovinsko-gospodarskem pogledu, da o strateški okrnitvi njene pozicije niti ne govorimo. Obnovljena meja se ne bo prehudo približala Konstanci, največji rumunski luki, in železnici, ki veže rumunsko prestolnico preko Črne vode do morja. O etnografskih posledicah sporazuma bo mogoče govoriti, ko bodo znane določbe dogovora. Doslej so poročila vedela povedati o pogajanjih za razmenjavo prebivalstva, ne da bi bile objavljene kake podrobnosti. Zamenjava prebivalstva, to je danes vodilna parola pri pogajanjih za mejne poprave. Podoba je, da bo to načelo glede Dobrudže laže uporabiti, ker gre tu poleg glavnih narodnosti še za obilico drugih etnografskih drobcev, ki jih ni treba zamenjavati. Vsekakor pa povzroča ta problem, kakor smo že omenili, zaenkrat še težave.

O političnih učinkih sporazuma bo vedela bodoča balkanska politika brzkone še zelo mnogo povedati. Dejstvo, da je Bolgarija od vsega začetka zastopala stališče o potrebi mirne in sporazumne ureditve tega vprašanja, je že na sam potek pogajanj v Crajovi zelo ugodno vplivalo, pripomoglo pa je tudi k zvišanju simpatij za bolgarske težnje sploh. Sporazumno ureditev bolgarsko-rumunskega spora bodo zato pozdravili v vseh ostalih balkanskih prestolnicah, ker je upravičena nada, da bo ta potrebni sporazum le še bolj utrdil balkansko skupnost. Mi želimo, da bi bilo uresničenje bolgarskih teženj glede Dobrudže koristno tako za Bolgarijo samo kakor za ves Balkanski polotok, čigar skupnost more z mirno rešitvijo medsebojnih vprašanj balkanskih narodov samo pridobiti.

Nasprotja med Rumuni in Madžari

Madžarska razlaga vzrokov, zakaj pogajanja ne pridejo z mrtve točke — Odgovor budimpeštanske vlade je bil včeraj v Turn Severinu izročen rumunski delegaciji

Budimpešta, 23. avg. AA. (DNB) Vodja madžarskega odposlanstva, ki se pogaja z rumunskim, je sinoči odpotoval v Turn Severin. **Danes je madžarsko odposlanstvo izročilo rumunskemu madžarski odgovor. Iz dobro poučenih krogov se je zvedelo, da je bil madžarski odgovor izdelan in sprejet na seji madžarske vlade, na kateri je** vodja madžarskega **odposlanstva Hory poročal o dosedanjih rumunsko-madžarskih pogajanjih.**

Budimpešta, 23. avg. j. (TOP.) V merodajnih madžarskih krogih smatrajo, da je položaj v madžarsko-rumunskih pogajanjih zaradi Transilvanije trenutno naslednji:

Madžarska delegacija je v Turn-Severinu predlagala točno določeno mejo med obema državama. Od rumunske strani je bilo pričakovati, da bo novo mejno črto sprejela, oziroma, da bo s svoje strani predlagala kako drugo. Rumunija je pa namestu tega spravila v ospredje zgolj misel na izmenjavo prebivalstva, češ da je najprej potrebno razčistiti vse elemente tega vprašanja in sicer točno po številkah, preden naj se pristopi k razmejitvi obmejnega pasu, ki ga je Rumunija voljna odstopiti. Madžarska pa smatra, da se delegaciji v Turn-Severinu nista sestali za to, da bo razpravljali o izmenjavi prebivalstva, marveč za to, da potegneta novo obmejno črto. Spravljati v ospredje vprašanje izmenjave prebivalstva in njegovo tehnično izvršitev, pomeni odlagati teritorialno razmejitev v nedogleden čas. Madžarska mora po vsem tem smatrati, da imajo zastopniki Rumunije pri pogajanjih edinole ta cilj, da pridobe na času. V primeru z Bolgarijo se je najprej razčistilo vprašanje nove mejne črte in so šele nato prišli na vrsto razgovori o posameznih drugih vprašanjih. Madžarska nikakor ni voljna pristati, da bi se v primeru Transilvanije ubrala kaka druga mimo te edino mogoče poti.

Madžarska se je doslej tudi konkretno ravnala po zahtevi, da ne sme v času razgovorov vladati med obema državama napeto ozračje. Madžarski tisk se je zaradi tega vzdrževal sleherne polemike o Rumuniji, dočim so rumunski listi nasprotno že med razgovori pričeli napadati in obsojati madžarsko stališče. Madžarska smatra, da ima nadaljevanje pogajanj smisel le še v primeru, ako se obe delegaciji znajdeta na skupni podlagi in ako rumunska delegacija prizna upravičenost mejne črte, ki jo je predlagala Madžarska. Šele potem bo mogoče razpravljanje o vseh drugih posameznih vprašanjih.

Napredek z Bolgari

Bukarešta, 23. avg. j. (Rador) Politični krogi rumunske prestolnice zasledujejo s pozornostjo pogajanja med rumunsko in bolgarsko delegacijo zaradi Dobrudže. Z odobravanjem je bila sprejeta na znanje vest, da se je že doseglo načelno soglasje o novi meji. Kot neprijetno se smatra, da še ni soglasja v raznih vprašanjih tehniške narave, ki še zmerom povzročajo težave.

Rumunija že evakuira področja, ki jih bo izročila Bolgariji. Rumuni ne jemljejo s seboj samo železniških, poštnih in drugih naprav, ki pripadajo državi, marveč izseljujejo tudi prebivalstvo, ki potuje v Rumunijo z vsem svojim premičnim imetjem.

V rumunskih krogih pa vlada še večje zanimanje in ugibanje glede nadaljnjega poteka pogajanj med rumunsko in madžarsko delegacijo zaradi transilvanskega vprašanja. **Prevladuje sodba, da se bo Rumunija izrekla pripravljeno za nadaljnje razgovore samo v primeru, če bo Madžarska kot podlago za razpravo sprejela rumunsko načelo o izmenjavi prebivalstva.**

Rumunski in bolgarski listi

Bukarešta, 23. avg. AA. (Stefani.) Rumunski listi prinašajo obširna poročila o pogajanjih v Crajovi med bolgarsko in rumunsko delegacijo. »Universul« pravi, da se pogajanja bližajo koncu. Objavlja tudi izjavo, ki jo je včeraj dal član bolgarske delegacije, da bo Bolgarija pozabila na stara nesoglasja z Rumunijo in da bosta oba naroda odslej predstavljala novo močno silo na Balkanu. »Timpul« tudi da se približuje dan, ko bo podpisan sporazum, da pa je ta dan treba šele določiti, ker hoče Rumunija še pospraviti žetev v Dobrudži.

Kar se tiče bolgarsko-rumunskega teritorialnega vprašanja, piše »Curentul«, da še ni prišlo do nobenega sklepa glede Balčika. List predlaga, naj se poišče takšna rešitev, kakršna je bila rešitev Zadra ob jadranski obali.

Sofija, 23. avg. j. O dosedanjem poteku razgovorov v Crajovi prinaša list »Zora« poročilo svojega posebnega dopisnika, v katerem pravi med drugim, da so dobre namere in želje bolgarske in rumunske delegacije že rodile dobre sadove. **Samo vprašanje nekaj dni je, kdaj bo dosežen popoln sporazum o vseh osnovnih vprašanjih in kdaj bo o tem podpisana pogodba.** Morda je treba o teh stvareh že jutri pričakovati važnih novic.

»Utro« ugotavlja, da v Crajovi o teritorialnih vprašanjih ne obstoja več nikako nesoglasje. **Med težka, morda najtežja vprašanja, v katerih bo treba še doseči sporazum, spadajo rumunske zahteve po visokih odškodninah in vprašanje o dolgih rokih, ki jih skuša Rumunija določiti za vkorakanje bolgarske vojske.**

Odklonjena demisija rumunskega ministra

Bukarešta, 23. avg. j. (DNB.) Rumunski propagandni minister Crainic je rumunskemu kralju Karolu ponudil ostavko, ki pa je bila odklonjena.

Rumunski kronski svet

Bukarešta, 23. avg. AA. (Stefani) **Kralj Karol je sklical za nocoj ob 17. sejo kronskega sveta. Na seji so razpravljali o vprašanjih, ki so v zvezi z rumunsko-bolgarskimi pogajanji.**

Novo vznemirjenje v Grčiji

Neprestana posvetovanja vlade — Avdience pri kralju

Atene, 23. avg. s. (Reuter). Grški min. predsednik Metaxas je imel sinoči daljši razgovor z angleškim poslanikom. Nato se je sestal min. predsednik s šefom generalnega štaba.

Davi zgodaj je imel kralj Jurij več posvetovanj tako z min. predsednikom Metaxasom kakor tudi z vodilnimi osebnostmi grške vojske, mornarice in letalstva.

Atene, 23. avg. j. (A. R.) V noči od četrtka na petek se je grška vlada iznenada sestala k seji, ki ji je predsedoval min. predsednik Metaxas. Vladne seje so se udeležili tudi člani grškega generalnega štaba. Min. predsednik Metaxas se je na konferenco odpeljal iz svojega bivališča v atenskem predmestju Kephishija ob 2. ponoči. Že snoči je imel Metaxas daljši razgovor z grškim kraljem Jurijem. Po končani nočni konferenci, ki je trajala skoraj do jutranjih ur, se je min. predsednik Metaxas ponovno odpeljal v avdienco h kralju. **Ni še znano, kakšen utegne biti vzrok za ta izredna posvetovanja, kolikor pa je bilo mogoče zvedeti v poučenih grških krogih, tvorijo ozadje vznemirljive vesti glede nesoglasij med Grčijo in Italijo, zlasti zaradi Albanije.**

Tirana, 23. avg. br. (Stefani) Glasilo albanskih fašistov »Tomori« poroča, da so Grki v Čamuriji te dni umorili albanskega prvaka Šefkija Osmana Tako. Med Čamurci je nastal zaradi tega pravi poplah. Albanci na tej strani meje so silno ogorčeni. List poroča nadalje, da je bila prizadeta Čamurcem ogromna škoda zaradi zapore meje z Albanijo, ker je zastal ves trgovinski promet med Čamurijo in sosednimi severnimi albanskimi kraji.

Cesta Tirana—Drač

Tirana, 23. avg. br. (Stefani) Davi so otvorili novo avtomobilsko cesto, ki je bila speljana iz Tirane v Drač. Tirana je dobila s tem dobro cestno zvezo z morjem. Cesta je dolga 23 km.

Ameriške vesti o italijanskih zahtevah

New York, 23. avg. j. (A. R.) Newyorški listi objavljajo iz Aten datirano vest, da **je italijanska vlada poslala Grčiji noto, v kateri postavlja Grčiji več zahtev, med njimi tudi to, da se mora Grčija odreči angleškemu jamstvu. Italijanska nota postavlja baje rok 24 ur.**

Odločen italijanski demanti

Rim, 23. avg. AA. (Stefani) **Britanska uradna agencija je razširila vest, da je Italija izročila Grčiji ultimat. Ista agencija trdi, da je Italija zahtevala od Grčije, da mora v 24 urah odpovedati britanska jamstva, ki jih je britanska vlada uradno napovedala v spodnji zbornici mesca aprila preteklega leta. Rimski krogi poudarjajo, da avtorji teh fantastičnih vesti ne računajo s tem, da britanska jamstva Grčiji nimajo večje vrednosti kot vsa druga poroštva, ki jih je Velika Britanija dala nekaterim državam. Ker britanska poroštva nimajo nobene vrednosti, pravijo v rimskih krogih, so tudi brezpredmetne vesti glede kakšnega italijanskega ultimata Grčiji.**

Rim, 23. avg. AA. (Stefani) Na vprašanje tujih novinarjev ali so resnične vesti o nekakem ultimatu, ki ga je baje Italija poslala Grčiji, da naj odkloni britanska jamstva, so rimski pristojni krogi izjavili, da so brez vsake podlage. Prav tako pravijo, da jim ni ničesar znanega, da bi bile britanske čete zasedle otoka Krf in Kreto. Kar se tiče omenjenega ultimata, poudarjajo, da gre tu samo za navaden manever britanske propagande, ki hoče skaliti odnošaje med Italijo in Grčijo. Kakor je znano, takšni manevri doslej še niso imeli nobenega uspeha, in bo tudi poslednje doletela ista usoda. Glede zasedbe dveh omenjenih otokov poudarjajo v rimskih krogih, da bi Italija že znaal na vsak tak korak odgovoriti s potrebnimi ukrepi.

Spor med angleško vlado in norveškim kraljem?

New York, 23. avg. s. (Columbia B. C.) Francoski radio je danes javil, da so med norveškim kraljem Haakonom in angleško vlado nastali spori in da je zato kralj Haakon odpotoval v Ameriko.

V Londonu in Washingtonu te informacije ne potrjujejo.

Napadi na konvoje

Nemška letala nadaljujejo z bombardiranjem angleških ladij, letališč in industrijskih naprav

Berlin, 23. avg. br. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo:

Skupine nemških bojnih letal so včeraj v okviru izvidniških akcij napadle dva konvoja na morju pred Berbickom in v Downsih ter so z bombami zadele štiri trgovinske ladje. Razen tega je bilo učinkovito bombardirano letališče v Manstonu. Včeraj popoldne je prišlo nad južnovzhodno Anglijo do nekaj letalskih spopadov, ki so se končali z uspehom naših lovskih letal. Pri napadih na letališči v Cornwallu in Walesu ter na neko letalsko tovarno v Readingu in tovarno letalskih motorjev v Rochestru, ki so bili izvršeni v pretekli noči, je pričalo več požarov in eksplozij o učinkih odvrženih bomb. Miniranje področij okrog britanskih luk se je nadaljevalo.

Britanska letala so v noči na 23. avgust prodrla nad zapadno Nemčijo ter bombardirala posamezne kraje, a brez posebnega učinka. V nekem mestu je bila razdejana neka stanovanjska hiša, več sosednih hiš pa je bilo poškodovanih. Nekaj civilistov je bilo ranjenih.

Sovražno letalstvo je izgubilo včeraj v letalskih spopadih 11 letal, sestreljena sta bila tudi dva zaporna balona. Dve nemški letali se nista vrnili na svoje oporišče.

Berlin, 23. avg. br. (DNB.) Nemški letalci so v Kanalu opazili veliko okrog 10.000 tonsko angleško ladjo, ki je bila močno poškodovana in ki jo je več rušilcev skušalo odvesti v luko Belfast. Ladja je brzkone zadela na eno izmed min, ki so jih Nemci položili v Kanal.

Letalo tipa Junkers je nocoj v bližini škotske obale nenadno napadlo neki konvoj v bližini Muray Firtha. Strmoglavilo je iz velike višine in vrglo tik nad njega štiri težke bombe na krn neke 15.000 tonske trgovinske ladje. Ladja se je kmalu potopila.

Berlin, 23. avg. j. (DNB.) Pri pregledovanju materiala, ki so ga prinesla s seboj nemška izvidniška letala, je bilo mogoče ugotoviti, da vlada v lukah zapadne angleške obale velik zastoj v ladijskem prometu. Ob pomolih so v več vrstah zasidrani tovorni parniki vseh velikosti. Pristanišča so z njimi dobesedno zatrpana. Ladijski promet je zlasti v irskem morju zadnje dni zelo upadel, kar je posledica nemških min, ki so bile raztrošene ob obalah. Številni angleški iskalci min so neprestano na delu. Več iskalcev min je bilo napadenih od nemških letal strmoglavcev. Izvidniška letala so opazovala tudi mrzlično delo, ki vlada v vseh angleških ladjedelnicah. Ob pomolih za reparature čaka cela vrsta manjših angleških vojnih ladij, v prvi vrsti rušilcev, da pridejo v reparaturo.

Nemci se ne boje, da bi jih Angleži dohiteli

Berlin, 23 avgusta AA. (Stefani). Berlinski letalski krogi izjavljajo, da so angleške nade o povečanju angleških letalskih sil, ki naj bi angleško letalstvo povzdignile nad nemško, popolnoma brez podlage. Poudarjajo, da je bilo angleško letalstvo že v začetku vojne slabše kakor nemško in je takšno ostalo tudi še sedaj. Angleške tovarne morajo delati z vso paro, da bi nadomestile samo izgube v sedanjih operacijah. Od 10. junija, ko je stopila Italija v vojno, je bila zavezniška letalska moč znatno ojačena in povečana. Poleg tega je Anglija mnogo izgubila z uničenjem francoskega letalstva, kakor tudi z izgubo ostalih zavezniških držav. Če hočejo angleške tovarne danes izdelovati letala, morajo uvoziti 45% materiala, kar pa je zaradi nemške in italijanske blokade nemogoče. Glede na vse to angleško letalstvo nima nobenega upanja, da bi se povečalo, nasprotno, samo zmanjša se lahko. Kar tiče pomoči Zedinjenih držav, je jasno, da bosta Nemčija in Italija uničili angleško cesarstvo, preden bodo ameriške tovarne dosegle največje proizvodnje letal.

Topovski streli čez Kanal

Nemci obstreljujejo z daljnosežnimi topovi Dover in jugovzhodno kanalsko obalo

London, 23. avg. s. (Reuter). Nemško težko topništvo, ki je razpostavljeno ob severni francoski obali, je snoči močno obstreljevalo Dover in okolico. Poškodovanih je bilo več hiš in tudi človeške žrtve so ugotovljene. Obstreljevanje se je pričelo okoli 21. ter je trajalo do približno 23.

Kmalu potem, ko so otvorili nemški topovi ogenj, so angleški bombniki izvršili nanje napad. Z angleške obalu se je čulo, da so pričeli na drugi strani Kanala streljati tudi protiletalski topovi. Nato so se čule eksplozije bomb, videl pa se je tudi velik rdeč sij kakor ob požaru. Angleška letala so metala menda tudi rakete na padalih, ki so bile vidne preko Kanala.

London, 23. avg. s. (Reuter). Današnji londonski listi objavljajo slike z včerajšnjega napada nemškega težkega topništva na konvoj angleških ladij v Kanalu.

London, 23. avg. s. (Reuter) V angleških vojaških krogih sodijo, da so granate, ki so snoči padale na angleško obalo pri Doveru, izvirale od težkih topov kalibra približno 12palcev. Nemci imajo te topove najbrže montirane na železniških vagonih ter jih takoj po uporabi zopet umaknejo v zaledje.

Na kentsko grofijo je padlo snoči skupno 12 izstrelkov težkih nemških topov. Granate so padle na angleška tla približno poldrugo minuto potem, ko je blisk na francoski obali pokazal, da je top ustrelil. Nekaj hiš v Angliji so granate porušile in tudi človeških žrtev je bilo nekaj.

London, 23. avg. AA. (Reuter) **Bombardiranje doverske pokrajine, ki so ga izvršile nemške baterije na francoski obali, je zajelo širši prostor, zdi se pa, da ni bilo mnogo človeških žrtev. Zadeta je bila neka cerkev in poškodovane nekatere zgradbe. Nemške baterije so izvršile bombardiranje ponoči.**

Berlin, 23. avg. s. (DNB). Nemški težki topovi, ki so bili nedavno postavljeni ob obali Kanala in ob francoski obali Atlantskega oceana, so včeraj ves dan razvijali veliko aktivnost. Čulo se je ob vsej obali močno streljane. Za sedaj je šlo samo za vaje.

London, 23. avg. s. (Reuter) Uradno javljajo, da so davi v odgovor na strele nemških topov angleški težki topovi oddali z angleške obale nekaj salv proti nemškim postojankam ob francoski obali Kanala.

Borbe v Sredozemlju

Italijansko vojno poročilo — Torpedovka potopila angleško podmornico — Letalski napadi na Aleksandrijo in konvoje

Rim, 23. avgusta. br. (Stefani). Vrhovno vojno poveljstvo italijanske vojske je davi objavilo 76. službeno vojno poročilo, v katerem pravi:

Angleško podmornico ki je bila navedena v poročilu št. 75, je potopila torpedovka »Papa«. Podmornica je sprožila kar tri torpede proti torpedovki, a brez uspeha. S spretnim manevrom se je ta pognala proti podmornici, da bi se ji zaletela v bok, nato pa je odvrgla mnogo podvodnih bomb. Podmornica je bila zadeta. Pognalo jo je na površje, tako da se je kljun pokazal iz vode, nato pa se je potopila.

V Egiptu so skupine naših letal znova bombardirale Aleksandrijo. Druge skupine so izsledile sovražni konvoj na vzhodnem delu Sredozemskega morja, ki sta ga spremljala dva rušilca. Letala so konvoj intenzivno bombardirala Z obeh napadenih poletov so se naša letala nepoškodovana vrnila na svoja oporišča.

Le malo učinkoviti so bili sovražni letalski napadi na Bombo in Derno v severni Afriki, kjer je bil en vojak ubit pet pa ranjenih. Drugi napad je bil izvršen na Magdišu v vzhodni Afriki, kjer je bilo ranjenih po 5 askarjev in domačinov Dva hangarja sta bila zadeta; v njih so bili štirje tovorni avtomobili Napadena sta bila tudi Masaua in otok Harmil tam v bližini, a žrtev ali škode ni bilo nikake.

Blokada ni več uspešna

Rim, 23. avg. AA. »Giornale d' Italia« piše, da blokada, ki bi jo Velika Britanija rada izvajala in na katero sta Nemčija in Italija odgovorili s protiblokado, ni več uspešna. Blokada, ki jo izvaja velika Britanija, niti malo ne more preprečiti ne gospodarskega ne vojaškega odpora Italije ne njene napadalne sile. Italija je danes tako močna in pripravljena, da ji ni treba prekomorskih surovin. Vojno bo odločila premoč orožja in duha, ne pa blokada, zaključuje list svoj članek.

Popis bakra v Italiji

Rim, 23. avg. AA. (Stefani) Državni podtajnik za vojno industrijo je predpisal na podlagi določb zakona od 13. decembra 1939 pravilnik o popisu zalog bakra v državi. Po tem pravilniku se točno predvideva, kateri predmeti iz bakra se morajo prijaviti pristojnim oblastem. Kuhinjski pribor iz bakra je večinoma izvzet in ga ne bo treba prijaviti razen nekaterih večjih posod. S pravilnikom so predpisane tudi cene za one bakrene predmete, ki bi jih pristojna oblast v danem primeru hotela odkupiti.

Italija in Egipt

Rim, 23. avg. AA. (Stefani) Glede na vesti, ki jih je sporočil londonski radio in po katerih se Egipt pripravlja, da se s svojimi četami pridruži britanski vojski v boju proti Italiji, izjavljajo na pristojnih mestih v Rimu, **da Italija ne bi mogla, če se ta vest uresniči ostati indiferentna.** Stališče Italije do Egipta je že določeno in znano. Italija ne namerava napasti Egipta, temveč samo britanske čete, ki se mude na egiptskem področju. Italija popolnoma razume, da bi bilo stališče Egipta čisto drugačno v primeru, če Egipt ne bi bil pod težkim jarmom britanskega despotizma. Če bi Egipt nameraval stopiti na stran Velike Britanije in nastopiti proti Italiji, tedaj bi to dejstvo spremenilo sedanje stvarno stanje in bi Italija na to odgovorila, kakor je treba.

Nočni napad na London

London, 23. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo davi ob 7. naslednji komunike:

Preteklo noč so izvršila sovražna letala več napadov na Anglijo in sicer posamič ali pa v manjših skupinah. Bombe so bile vržene na mnogo okrožij v Angliji in Južnem Walesu ter tudi na neko mesto v severnovzhodni Škotski in na več okrajev v periferiji Londona. V Londonu so bombe padele več hiš in neki kinematograf ter so povzročile manjše število človeških žrtev.

V dveh mestih severnovzhodne Anglije so povzročili nemški napadi škodo na imetjih, v dveh mestih južnovzhodne Anglije pa je bilo povzročene malo škode. Napadi so zahtevali nekaj smrtnih žrtev.

London, 23. avg. s. (Reuter). Poročila novinarskih agencij o nemških letalskih napadih preteklo noč javljajo naslednje podrobnosti:

Napad na območje Londona je bil izvršen v zgodnjih jutrnjih urah. Bil je to prvi nemški nočni napad na London. Protiletalsko topništvo je letala pregnalo. Opaziti je bilo tudi mnogo žarometov, ki so iskali nemška letala.

V nekem okraju na periferiji Londona je letalska bomba zadela kinematograf in ga popolnoma porušila. Zadetih je bilo tudi več stanovanjskih hiš in javnih lokalov. Poškodovanih je bilo več oseb, toda samo od razbitega stekla. V nekem okrožju je nastal manjši požar, ki pa so ga oddelki za zaščito pred letalskimi napadi in pomožna požarna bramba hitro pogasili.

Pri napadih izven Londona so metala nemška letala težke bombe, zlasti na neko mesto v južnovzhodni Angliji. Prav tako pa so bili bombardirani podeželski okraji v južnozapadni in severovzhodni Angliji.

London, 23. avg. j. (Reuter) **Prvič od začetka sedanje vojne so londonsko prebivalstvo zgodaj davi prebudile močne salve protiletalskega topništva, grom daljnih eksplozij ter tuljenje siren. Nemško letalstvo je izvršilo napad na tri točke londonske periferije.** Vrženih je bilo nekaj bomb, ki po doslej znanih podatkih niso zahtevale večjih žrtev. Povzročene je bilo le nekaj škode, po večini na zasebnem imetju. Hudo sta bili poškodovani dve kinogledališči, neka bančna podružnica ter neka plesna dvorana.

Objavljenje žrtev

London, 23 avgusta. s. (Reuter) Da preprečijo razširjenje raznih govoric, so oblasti odredile nov način objavljanja žrtev letalskih napadov, toda samo za londonsko ozemlje. Odslej naprej bodo imena ubitih in ranjencev takoj javno razglašena ter sporočena uredništvom listov, ki pa jih ne bodo smela objaviti. Tri ali štiri dni pozneje bodo seznami žrtev na vpogled na policijskih postajah, objava pa še vedno ne bo dovoljena, ker bi po mnenju oblasti to dalo sovražniku važne informacije. Točno število žrtev bo slej ko prej objavljeno samo v mesečnem pregledu.

Nov tip bombnika

London, 23. avgusta AA. (Reuter). Zvedelo se je, da bo angleškemu letalstvu kmalu na razpolago nov tip bombnika, ki bo zelo velik in hiter. To letalo se bo lažje upravljalo kakor dosedanja mnogo lažja. Poedinosti konstrukcije tega novega tipa bombnika držijo v največji tajnosti. Trdijo, da so te »zračne križarke« zgradili v Kanadi.

Prva obletnica nemško-sovjetskega sporazuma

Časopisje v Italiji, Nemčiji in Rusiji poudarja pomen pogodbe za ohranitev miru na vzhodu

Berlin, 23. avg. AA. (DNB) Včerajšnji in današnji berlinski listi posvečajo svoje uvodne članke prvi obletnici nemško-sovjetske pogodbe o nenapadanju. Listi pravijo, da je prvo leto pokazalo, da so dogodki potrdili nade, ki sta jih podpisnici položili v ta sporazum. Članki pravijo, da je do te odločitve prišlo zato, ker se je zvedelo, da je prišlo angleško in francosko odposlanstvo v Moskvo zato, da bi vpreglo Rusijo za sebične angleške namene. »Völkischer Beobachter« pravi med drugim, da je **s tem sporazumom odvrnjena največja nevarnost za razširitev vojne.** Sporazum je prihranil mnogim narodom in Rusiji sami velike žrtve in vzpostavil med obema državama odnose, ki ustrezajo zgodovinski tradiciji ter gospodarskim in političnim razmeram. Sporazum sloni na zaupljivi dalekovidnosti in obsega več, kakor so trenutne politične potrebe. V teku sedanje vojne so se razbili vsi poskusi angleške politike, da bi nastale med Moskvo in Berlinom nove razprtije. Članek pravi dalje, da so bili angleški poskusi, napraviti v baltskih državah in v jugovzhodni Evropi nove zapletljaje, že v naprej obsojeni v neuspeh.

Sporedno s političnim sporazumom Nemčije in Sovjetske Rusije — nadaljuje vodilni nemški list — se kažejo nove, vsesplošno koristne preureditve gospodarstva. Najbolj je treba poudariti, da je bil dosežen zaradi nemško-sovjetskega sporazuma prvi prodor angleške blokade. Ta sporazum je bil osnova, na kateri se je ustvarila cela vrsta novih in koristnih gospodarskih sporazumov in zvez med državami severne, vzhodne in južne Evrope.

Italijanski listi

Rim, 23 avgusta. j (Stefani). Italijanski listi se vsi v obširnih člankih spominjajo prve obletnice nemško-ruskega pakta ter analizirajo veliko vlogo ki jo je doslej igral v političnem življenju Evrope in velik njegov pomen za bodočnost »Popolo di Roma« pravi med drugim: Pakt, čigar pomen je moral vsakdo spoznati že ob njegovem podpisu, je šele pri naslednjih dogodkih stopil v vsej svoji veličini v pravo luč. Dejstvo, da Anglija še zdaj ni pokopala sleherne nade da bi zapletla Rusijo v svojo obupno igro, je najboljši dokaz, kako velik politični uspeh je dosegla Nemčija s sklenitvijo tega pakta ki je bil tudi Rusiji doslej v veliko korist.

»Popolo d'Italia« zlasti poudarja, da se je sovjetska Rusija s to pogodbo dokončno obrnila od zapadnih demokracij.

Sovjetski odmevi

Moskva, 23. avgusta. j. (DNB). Današnji moskovski listi posvečajo obširne komentarje prvi obletnici nemško-sovjetskega nenapadalnega pakta. Pod naslovom »Datum velike historične važnosti« objavljajo »Izvestja« uvodnik, v katerem med drugim pravijo: Podpis nenapadalne pogodbe, je napravil konec sovraštvu, ki so ga umetno zanetili med Nemčijo in Sovjetsko unijo vojni hujskači. Ta pogodba se mora smatrati za enega najpomembnejših in najdalekosežnejših dokumentov meddržavnih zunanjih političnih odnošajev zadnjih 10 let. S podpisom pogodbe sta obe stranki dokumentirali svoje naziranje, da ideološke razlike, kakor tudi različni državni sistemi ne morejo biti nikaka nepremagljiva ovira za vzpostavitev prijateljsko sosednih ter prijateljskih odnošajev med obema državama. Pričakovali smo, da bo že sama sklenitev nemško-sovjetskega pakta zastrašila netilce vojnega požara. Na nesrečo vsega človeštva se to ni zgodilo in tako je v Evropi izbruhnila vojna.

Nato se moskovski list bavi s kompleksom medsebojnih gospodarskih odnošajev, ki so se kot plod sklenjenega pakta v preteklem letu na široko razmahnili. Sporazum je prinesel Nemčiji možnost, da se lahko oskrbuje z vsemi surovinami, ki jih v vojni posebno potrebuje, in to navzlic blokadi, ki jo je Anglija najprvo organizirala samo proti Nemčiji, ki pa jo je sedaj raztegnila na vso Evropo. Na drugi strani dobavlja Nemčija Sovjetski uniji industrijske proizvode, med njimi tudi orožje, kar je v današnjem napetem mednarodnem položaju še prav posebnega pomena.

List zaključuje: »Narodi Sovjetske unije so pred letom z živim zadovoljstvom sprejeli vest o podpisu nemško-sovjetskega pakta, s katerim je bila ne glede na drugo dokazana tudi važnost »ogromne specifične teže«, ki jo Sovjetska unija predstavlja v mednarodnem življenju. Kakor tedaj tako tudi danes narodi Sovjetske unije pozdravljajo to zgodovinsko pogodbo, ki je toliko doprinesla k ohranitvi miru na vzhodu Evrope.«

Enako kakor »Izvestja« pišejo tudi drugi sovjetski listi, zlasti »Pravda«, ki poudarja dragocene sadove, ki jih je pogodba rodila obema podpisnicama.

Filmska olimpiada v Benetkah

Benetke, 23. avg. AA. (Stefani.) Mednarodna filmska revija se bo začela v Benetkah 1. septembra. Sodelovale bodo samo Italija. Nemčija in države, ki žive z njimi v prijateljstvu. Italija sodeluje s sedmimi filmi. Nemčija s šestimi, razen njiju pa bo na prireditvi sodelovalo še sedem drugih držav, med njimi tudi Madžarska.

Grof Volpi je poročevalcu lista »Corierre della sera« izjavil, da zaradi vojne niso mogli biti povabljeni na to filmsko olimpijado vsi narodi, da pa bo kljub temu pomembna, ker se bodo prvikrat prikazovali pomembni nemški in italijanski filmi. Končno je pripomnil, da so vojne razmere omogočile nov izraz v filmski umetnosti.

»Mičurinov nasad« v Moskvi

Moskva, 23. avg. AA. (Tass.) Eden največjih oddelkov velike kmetijske razstave Sovjetske Rusije je »Mičurinov nasad«, ki naj vzporedno z drugimi podatki pokaže zasluge Mičurina, velikega ruskega strokovnjaka, ki je kmetijstvo neumorno izpopolnjeval na znanstveni podlagi. Glavno njegovo načelo je bilo: Ne smemo čakati, da nam narava sama nekaj podari, temveč je naša naloga, da z vsemi sredstvi iz nje čim več dobimo. Mičurin je v svojem delu šel tudi za tem, da dokaže, da je mogoče sadjarstvo z načrtnim delom razširiti daleč proti severu. Mnogi njegovi uspehi so to trditev potrdili. Omenjeno naj bo, da je bilo pod njegovim osebnim vodstvom na današnjem ruskem ozemlju odgojenih čez 300 posebnih vrst in podvrst raznega sadja, ki je prilagojeno poedinim področjem.

Odstop predsednika Argentine

Buenos Aires, 23. avg. AA. (DNB.) Predsednik argentinske republike je podal ostavko. Službeno poročilo o ostavki še ni bilo izdano. Objavljeno bo šele po končani konferenci, ki jo bo imel Ortis s člani svoje vlade in drugimi pomembnimi osebnostmi. Izjavljajo, da je ostavka Ortisa v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem. Znano je, da se je Ortis že pred tedni umaknil in da je predsedniške posle opravljal podpredsednik Castillo.

Buenos Aires, 23. avg. AA. (DNB.) Ostavka predsednika Ortisa je med javnostjo povzročila veliko zanimanje. Listi objavljajo Ortisovo pismo, v katerem pravi, da podaja ostavko in da bo rajši navaden državljan, kakor pa predsednik republike. Listi poročajo, da se bosta skupščina in senat sestala v soboto na skupni seji.

Preiskava o umoru Trockega

Mexico, 23. avg. AA. (DNB) Policija je ponoči zasliševala morilca Leva Trockega. Policija prejema razna poročila o atentatorju, ki jih skrbno proučuje. Po mehiškem kazenskem zakoniku je atentator lahko obsojen na 30 let robije.

Minister Pantić v Porurju

Berlin, 23. avg AA. Današnja »Essener Nationalzeitung« objavlja poročilo iz Essena o obisku jugoslovenskega ministra za telesno vzgojo Dušana Pantića v Nemčiji. Med drugim piše: Na potovanju po Nemčiji, kamor je odšel z namenom, da se osebno seznani z ustanovami nemške države, ki spadajo na področje mladinske vzgoje in sporta, je jugoslovenski minister za telesno vzgojo Dušan Pantić obiskal tudi nemško industrijsko področje. Minister Pantić je v razgovoru razen drugega izjavil: »Veselim se, da sem prišel v prijateljsko nemško državo, s katero vzdržuje moja domovina Jugoslavija tako tesne odnošaje, in sicer tem boli, ker sem se kot jugoslovenski generalni konzul v Düsseldorfu trudil, da bi te medsebojne vezi poglobil. Veseli me dejstvo, da postajajo naše gospodarske in kulturne vezi z nemško državo čim dalje močnejše. Kot minister za telesno vzgojo upam, da bom v Nemčiji našel na tem področju mnogo vzorov, ki bodo za mojo domovino posebno koristni, kajti uspehi tretjega raiha v tej smeri so zadosti znani.«

Minister je nato izrazil svoje zadovoljstvo, ker se je zopet mogel sestati s svojimi prijatelji, ki si jih je pridobil v času svoje diplomatske delavnosti v Nemčiji. Ogledal si bo razne ustanove delovne službe in Hitlerjeve mladine, nato pa bo obiskal številna delavna taborišča mladinske domove in podobne ustanove.

Iz državne službe

Beograd, 23. avg. p. V sodni službi so bili imenovani: podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Lavoslav Mastnak, dr. Miro Krajnc in dr. Leopold Vičar za sodnike vrhovnega sodišča v Ljubljani v pol. skup. 2/2.

Za sodne pripravnike v 8. pol. skupini so napredovali: pri okrožnem sodišču v Ljubljani dr. Branislav Skaberne, v Mariboru Boris Kmet, v Murski Soboti Zdenko Lah, doslej sodni pripravniki brez plače.

V učiteljski službi je napredoval v 6. pol. skupino Avgust Šuligoj, učitelj na ljudski šoli v Trbovljah.

Pogrešanega letala še vedno niso našli

Vesti o srečni rešitvi letala in potnikov so se na žalost izkazale za neresnične

Beograd, 23. avg. p. Vsa javnost z veliko skrbjo pričakuje vesti o usodi velikega letala »Lockheada«, za katerim se je **včeraj zjutraj, ko je bilo na poti iz Zagreba v Split, nenadno izgubila sleherna sled.** Včeraj vso preteklo noč in ves današnji dan, so ga iskali na vsej progi in po vseh krajih, ki so prišli vpoštev, da bi se moglo nanj nekje okrog njih spustiti na tla ali pa se ponesrečiti. Z naših letalskih oporišč v Mostarju, Zagrebu in Tivtu so se že včeraj nemudno dvignila letala vseh tipov in pričela nizko nad terenom iskati pogrešano letalo.

Davi je iz Beograda z letalom odletel tudi direktor Aeroputa Sondermajer. Preletel je vso progo od Zagreba do Splita in še prav posebej je dolgo krožil nad vsemi glamočkimi srezi, toda vse zaman.

Danes dopoldne ob pol 12. so iz Zagreba sporočili v Beograd, da je bil pilot Striževski, ki je vodil letalo, prisiljen pristati v bližini vasi Kućevo v glamočkem srezu, da so vsi potniki in člani posadke zdravi in nepoškodovani in da se je le vijak letala neznatno poškodoval. To vest so oblastem v Zagrebu sporočili iz Glamoča na osnovi izpovedi kmetov in meščanov z okolice. **Spričo tega je opoldne izšlo poročilo o najdbi pogrešanega letala. Tudi beograjski radio je vest o srečni rešitvi potnikov in letalcev razglasil. Toda popoldne se je izkazalo, da so kmetje v Glamoču pripovedovali le to, da so videli letalo v poletu, in nič več.**

Generalni direktor Aeroputa Sondermajer se je malo pred mrakom vrnil v Beograd in je izjavil, da je skrbno preiskal ves teren okrog Glamoča, da je z letalom preletel skoraj vsako kraško dolinico na tem področju, a da na žalost ni mogel prav ničesar izslediti. Mogoče letala, ki naj bi se bilo spustilo nekje na kraškem polju pri Kućevu, ni opazil, ker je izdelano iz aluminija, skoraj belo in se ne odraža od kraškega skalovja. Poleg tega pa je ves teren divji, brez poti in mogoče je, če so potniki in letalci zares še živi, da pač dolgo časa rabijo, preden dospo do prvega telefona.

Nekoliko kasneje se je pripeljal na beograjsko letališče tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković in se je prav živo zanimal za usodo velikega letala in njegovih potnikov.

Aeroput je med tem tudi danes popoldne in še proti večeru s sodelovanjem vojaških letal nadaljeval intenzivno iskanje pogrešanega letala. Iz Beograda sta odpotovala v Zagreb inspektor Aeroputa dr. Mitrović in Miodrag Punović, ki bosta organizirala reševalne ekspedicije, ki bodo prehodile ves teren.

Nocoj ob 18. je Aeroput objavil ta komunike:

»Usoda pogrešanega potniškega letala še vedno ni znana. Vest, da so ga našli, se na žalost ni potrdila. Preiskava na področju okrog Glamoča je pokazala, da je nekaj kmetov opazilo letalo v poletu. Letala so sedaj na izvidniških poletih nad vsem terenom, a do te ure niso mogla odkriti ne letala, niti ničesar drugega, kar je bilo z njim v zvezi. Iskanje se nadaljuje.

Zagreb, 23. avgusta. o. *Banska oblast je izdala poročilo, da ni doslej prejela nobenega službenega obvestila, da bi že našli pogrešano potniško letalo ali pa da bi bili njegova posadka in potniki rešeni.*

Split, 23. avgusta. o. Do nocoj ni prispela z nobenega avtentičnega mesta kakršnakoli vest o pogrešanem letalu, ki se je včeraj ponesrečilo v bližini Sinja. Nobene vesti, ki so krožile, da so potniki živi in zdravi, se niso mogle potrditi na nobenem službenem mestu.

Nesreča rumunskega potniškega letala

Bukarešta, 23. avg. AA. (Stefani) **Razširile so se vesti, da je potniško letalo, ki je danes zjutraj odletelo v Budimpešto, treščilo v bližini Arada na tla. V letalu je bilo 11 ljudi.**

Uvajanje avtoritarnega režima na Japonskem

Dovoljena bo samo ena politična stranka — Nove zahteve do Nizozemske Indije

Tokio, 23. avgusta. s. (Reuter). Ministrski predsednik knez Konoje je imenoval odbor 26 oseb, ki ima nalogo da določi ustroj nove enotne japonske stranke. V odboru je 5 zastopnikov zgornje zbornice, 7 zastopnikov spodnje zbornice in 5 predstavnikov desničarske nacionalne japonske organizacije. Nadalje so v odboru 4 zastopniki tiska, med njimi predsednik agencije Domej, poleg njih pa še predstavniki večjih japonskih mest.

London, 23 avgusta s (Columbia BC). Po angleških informacijah namerava japonska vlada postaviti Nizozemski Vzhodni Indiji nove zahteve in sicer z dobavo gotovih važnih surovin, predvsem petroleja, cina, niklja in kroma.

Odhod Angležev iz Šanghaja

Šanghaj, 23. avgusta. j. (Reuter). Ponovno je zapustil Šanghaj večji oddelek angleških čet iz polka East Surrey Angleške čete so odkorakale po mestnih ulicah z godbo ameriških mornariških strelcev na čelu. To je bil že drugi oddelek angleških čet, ki je zapustil Šanghaj. Prvi oddelek je odšel iz mesta že v sredo.

Bombardiranje Čungkinga se nadaljuje

Čungking, 23. avg. j. (AR.) Popoldne je 54 japonskih bombnikov v dveh, naglo si sledečih zaporednih valovih napadlo kitajsko prestolnico. Letala so bombardirala zlasti mestne dele, ki leže na severnem bregu reke Ikialing ter v okraju ob južni obali reke Jangce. Letala so vrgla tudi izredno veliko število rušilnih in zažigalnih bomb. Iz tako zvanega »Zavarovanega mestnega okraja« je bilo mogoče opazovati velike požare, ki so izbruhnili v omenjenih mestnih okrajih. Proti japonskim napadalcem sta uspešno nastopila kitajsko lovsko letalstvo in protiletalsko topništvo. Število na obeh straneh sestreljenih letal še ni znano.

Prizadevanja za splošno vojaško obveznost v Ameriki

Prezident Roosevelt zahteva takojšnjo uvedbo — Pooblastilo za vpoklic 400.000 mož

Washington, 23. avg. s. (Reuter) Predsednik Roosevelt je izjavil danes na konferenci tiska, da osebno odločno nasprotuje odgoditvi uvedbe vojaške obveznosti v Zedinjenih državah na prihodnje leto. Ta izjava Roosevelta je očividno v zvezi z ostro borbo, ki jo vodi kongres za uvedbo takojšnje vojaške obveznosti in proti njej. **Roosevelt je dejal, da rabijo Zedinjene države svoje vojaške sile že sedaj, ker je treba, da se vojaki do prihodnjega leta privadijo modernemu orožju. Predlogi, da naj bi bila vojaška obveznost uvedena šele v januarju, bi ameriške obrambne načrte odgodili za eno do dve leti.** Roosevelt je poudaril med novinarji, da želi, da kongres v teku 14 dni sprejme zakon o uvedbi obvezne vojaške službe.

Washington, 23. avg. AA. (DNB) Predsednik Roosevelt je včeraj konferiral z mornariškim in vojnim ministrom ter z državnim podtajnikom Sumner Wellsom. O tej konferenci ni bilo izdano nobeno uradno poročilo.

Washington, 23. avg. j. (AR.) Kakor javljajo iz tajništva Bele hiše, bo prezident Roosevelt prihodnji torek odpotoval v svoje letno bivališče v Hydeparku, kjer bo ostal do 1. septembra. Od tam bo odpotoval v državo Tennessee, kjer bo imel na »dan dela« 2. septembra dva govora.

Washington, 23. avg. j. (AR.) Reprezentančna zbornica Zedinjenih držav je včeraj z vzklikom sprejela zakon, ki pooblašča prezidenta Roosevelta, da lahko vpokliče 400.000 mož nacionalne garde ter rezerve armade za vojaško službo na vseh ameriških področjih zapadne zemeljske poloble, tudi za službo na Filipinih.

Ameriško-kanadski obrambni svet

Washington, 23. avgusta. AA. (DNB). Objavljena so imena ameriško-kanadskega odbora za narodno obrambo. Ameriški predstavniki so: newyorški župan La Guardia, general Anbick, kapitan korvete Hill, mornariški kapitan Serman, podpolkovnik Mac Narnay in namestnik šefa evropskega odseka Tickerson. Delegati Kanade so: kraljevski svetnik Bager, general Stuart, kapitan korvete Muray, letalski major Kaff in svetnik zunanjega ministrstva Konlaysayt. Prva seja odbora bo v ponedeljek v Ottawi.

Okrog prodaje rušilcev

Washington, 23. avg. s. (Columbia BC.) V ameriškem senatu se pojavlja nekaj opozicije proti prodaji starih ameriških rušilcev Angliji. Mnogi senatorji izražajo mnenje, da bi bila taka prodaja nasprotna ameriškim zakonom in nevtralnosti Zedinjenih držav.

Britanska cenzura ameriške pošte

New York, 23. avgusta. AA. (DNB.) V tukajšnji javnosti zelo živahno komentirajo poročila iz Washingtona v zvezi z vprašanjem poštnega prometa med Zedinjenimi državami in Evropo. Te vesti trdijo, da se bodo letala družbe »Panamerican Airwais«, ki vozijo med New Yorkom in Lizbono, odslej pri odhodu in nazaj grede ustavljala na Bermudih. »Associated Press« pripominja, da se morajo tudi ladje, ki pripadajo družbi »American Export Line«, edini družbi, katere ladje še vozijo med Zedinjenimi državami in Evropo, na poti v Lizbono in nazaj grede ustaviti na Bermudskih otokih. Velika ameriška novinarska agencija pravi tudi, da je glede na to ves poštni promet med Ameriko in Evropo prišel zdaj pod britansko cenzuro, ki se opravlja na Bermudskih otokih. Ista vest pravi dalje, da vlada v Washingtonu ne bo predložila v Londonu novega protesta zaradi britanske cenzure ameriške pošte, ki je namenjena v Evropo.

Toledski nadškof umrl

Madrid, 23. avg. AA. (Stefani) Toleški nadškof, kardinal in primas Španije, mons. Gomas je po daljši bolezni preminul. Star je bil 72 let. Pred nekaj mesci je bil imenovan za člana španske akademije.

Vremenska napoved

Zemunska: Hladno, v zapadnih krajih in na primorju po večini jasno. Delno oblačno v ostalih krajih, kjer utegne biti ponekod manjša nevihta.

Naši kraji in ljudje

Večer v ruškem gledališču

Časten uspeh režiserja Vekoslava Janka

Vekoslav Janka sem dobil v letnem gledališču baš pri inspiciranju svojih igralcev. Cela armada punt... kmetov drug za drugim mu rap...

»Dobro. dobro« ... on ogleduje. »le čako si potisni nekoliko bolj na oči no vidiš, takole! Naprej!«

Naslednji. junaški. mlki usk... ni. da bi mu pristojal pas.

»Nič pasu! Dobro igrati to je važno. Uživi se. da imaš pas!«

Tako se vrsti puntarska armada. Temu prikroji brke. onemu ugotovi nedostatek v maski in ga pošlje v »popravilo«. Janko ima mnogo dela, vsepovsod še poslednjič vtakne svoj nos. Treba je pregledati še zadnjič vse rekvizite ce so na mestih. če »obratujejo« luči. Potem mi je pričel razkazovati svoje kraljestvo

»Vidite. zamislil sem si. da bi bil to nekak ruski kulturni park« Medtem stopiva na pozornico Pred nama se strmo v temen smrekov gozd dvigajo vrste sedežev v anfiteatralnem loku. Tu ni lož. ni balkonov. ni baročne slikarije. tu je narava.

»Zamislil sem si. da bi postavili štiri vogelne kamne. štiri spomenike. Na vseh štirih ogliščih odra. Dva smo že postavili. Tamle je majhno značilno slovensko znamenje. na drugi strani pa natančna kopija knežjega kamna. Zdaj sem mislil. da bi postavili spomenik Matiji Gubcu pa je nekaj zaspalo. Ne vem. kaj so delali s to rečjo. Za desetletn... ki bo drugo leto. bomo postavili četrtega: in sicer skupno kralju Aleksandru in Petru II.. ki bo ravno polnoleten.«

Že se je zgostil mrak v večer. Ljudi je že vse polno. Mnogo pred pričetkom je teater do zadnjega kotička napolnjen. Tedaj pride po zadnja navodila vodja razsvetljave in reflektorjev.

»Vidite, ta je mojster v svoji stroki. Vsak je v svojem umetnik. Tu si ne da nihče reči niti besedice: ta-le pri svojih lučih, inscenator v svojih zamislih in končno tudi jaz v režiji. Nekoliko smo tudi trmasti, kaj hočete — Pohorci smo!« To kar delamo mi, kako bi rekel. — saj to ni teater, to ni špektakel. to je.. mi nimamo za to pravega izraza. to je prikazovanje resničnega življenja. Nočem hvaliti, ampak če Vam rečem, da naši dečki res iskreno, z ljubeznijo igrajo, ne pretiravam. Seveda ne vsi. No, saj boste videli! Reči vam moram, da je to ena naših slabih predstav. Mnogo naših stebrov so poklicali k vojakom in zdaj jih je nekaj, ki so prvič na odru. Vendar je v njih želja in stremljenje po pristnosti, po iskrenosti.«

Ko sem ga povprašal za načrte v bodočnosti, je nadaljeval: »Do sedaj smo igrali izključno slovenske ljudske igre, z izjemo ‚Vode z gora' in današnjega »Matije Gubca«, ki je dramatizacija Šenoevega romana. Tu je bilo treba pričeti pri temeljih. Ljudi je bilo treba privabiti in jim res nekaj nuditi. Mi si v Rušah ne moremo in ne smemo privoščiti kakšnega avantgardnega igračkanja. Mi moramo prikazovati čisto preprosto vsakdanje življenje. Vidite in za tako gledališče nihče ne piše... Takih del nam manjka. Tako sem spisal brez kakršnih stremljenj za nagrade svoje »Pohorce« zato, da Pohorcem čisto preprosto pokažem, kakšni so! In veste, da je imela — brez hvalisanja — do sedaj ta igra največ uspeha! Mislim, da je vzrok temu njena preprostost, morda: iskrenost.«

Gledališče je že polno do kraja in je nestrpno, vendar občinstvo še v gručah prihaja. Prinašajo še nove stole. Mnogi morajo stati kar ob straneh in po gozdu. Gospod Janko mora k svojim, jaz pa se pomešam med gledalce

Igra se prične. Luč nad občinstvom ugasne. Iz kapelice v jasno mesečno noč izzvene prvi akordi korala in ubrano petje tlačenih kmetov. Igra je v teku. Prizorišče je idealno. Na odru desno kmečka hiša, levo kapelica, širši prostor med obema, brezi pred kapelico, levo in desno smrekov gozd in tam daleč zadaj onkraj Drave tvorijo grebeni Kozjaka učinkovit scenski zaključek. Med tem se na majhnem prostoru med cerkvijo in hišo odigrava usodna žaloigra. Upor je vzplamtel, kmetje z baklami v rokah glasno prisegajo večno zvestobo borbi za svobodo. da odmeva preko Ruš po dolini. Publiko je zgrabilo, bori se z njimi in jih spodbuja. Zdaj. zdaj poseže vmes z oglušujočim odobravanjem. Slovenski in hrvatski kmet sta se dvignila in se ramo ob rami borita za lepše dni. Streli. prasket kriki. občinstvo diha z borci tam onkraj Drave visoko v hribih so se vžgali kresovi. daljnjo znamenje za punt. Veličastna pesem junaštva malih in tlačenih... A že kresovi ugašajo .. Izdaja... Končano je — A težnja za svobodo je tem jačja čim večji je pritisk .. In Matija Gubec vzklikne z zmagovalnim pogledom v bodočnost: »Prišel bo dan, ko bo tudi to ljudstvo, živeče pod sablo in puško — svobodno!«

Ljudi je zgrabilo. Čutili so. da se je nekaj zgodilo nekaj usodnega. bila se je bitka za tisto najosnovnejše in obenem najpomembnejše. za mir. svobodo. kruh! In vsi smo se zavedli usodne sličnosti z današnjim časom. Borba se bije in v tej ne sme nihče stati ob strani —

Veletok ljudi se vali proti kolodvoru. Čisto jasna mesečna noč je vsa nadrobno posuta s srebrom. Po hribih so kresovi zamrli.. Samo spomin je bil sponin na začetek punta. Zdaj žarno ogromne peči v ruški tovarni. žarijo vso noč in ne zamro. Poslovil sem se od Ruš za en lep večer bogatejši...

France Jamnik.

Neurje v hribih okoli Davče in Sorice

Najvišje stanje Sore — Strašno grmenje hudournikov

Železniki, 23. avgusta

Nevihte, ki so prizadejale kmečkemu prebivalstvu že mnogo škode, niso letos nikaka redkost, vendar takega neurja kakor včeraj menda letos še nismo imeli. Kmalu po sedmi uri je prihrumel silen orkan od severnovzhodne strani in z neba se je strašno vlilo.

Pritoki reke Sore so s strahovitim truščem pridivjali v dolino. Nosili so s seboj, kar so dosegli. Sora je presegla višino od 20. t. m. Že vrsto let ni bila tako visoka, kakor včeraj. Višek je dosegla okoli 11. ure.

Najhujše je bilo v Davških hribih in okoli Blegaša. Lesni trgovec g. Veber Ivan iz Zalilog nad Železniki je imel v tako zvani Davški grapi pripravljeno okoli 500 kubičnih metrov lesa v hlodih za prepeljavo na žage. Razbesnela voda mu je v kratkem času odplavila po približni cenitvi okoli 100 kubičnih metrov hlodov ter odnesla proti Škofji Loki in naprej v Savo. Delavci so storili vse, da ni odnesla še več. Tudi vzdolž reke po dolini so mnogi reševali kar se je rešiti dalo. G. Veber trpi veliko škodo.

Poleg hlodov je Sora odnesla večje množine drugega lesa in drv. Poleg lesa pa se je moralo prekopicevati po strugi tudi veliko skalovje saj je bobnelo iz vode kakor ob potresu. Do opoldanskih ur je divjal grozoviti vihar z nalivom, nato pa se je vreme pomirilo in popoldne je sijalo nekaj časa lepo solnce, kakor bi se dopoldne ne zgodilo nič hudega. Tako čudnega vremena pač menda nihče ne pomni.

Nalivi so prenehali, vode odtekajo

Kljub temu so posledice povodnji znatne

Ljubljana, 23 avgusta

Ker je deževje prenehalo in smo danes imeli sončen dan, so se tudi vode naglo odtekale in je nevarnost povodnji minila. Marsikod pa se vendar kažejo posledice naglega navala naraslih voda. Ljubljanica s pritoki je znatno prekoračila normalo. Medtem ko se je vrnila na Barju spet v strugo, je pa v Ljubljani sami že tretjič ustavila nadaljevanje regulacijskih del pri zatvornici pod šentpetrskim mostom. Spodila je iz struge skupino 60 delavcev, zaposlenih pri teh delih ob stari cukrarni. Tudi sicer pohlevna Gradaščica je bila tokrat že močno besna. Pravkar započeta dela na Bokalcah so bila prekinjena

Sava se je dvignila največ zavoljo Ljubljanice. Med zaloškim mostom in mlinom je nastalo pravcato jezero, ki je delno pokrilo tudi cesto. Polje pod Zalogom je še preplavljeno. Na zaloškem mostu še lahko z roko dosežeš Ljubljanico. Marsikod je Sava preplavila polja in travnike in odnesla precej otave. Nekateri brodovi danes še niso obratovali. Zadnji čas je že, da dobijo Laze most, ki si ga ves okoliš že dolgo želi. Dobrodošla pa je narasla Sava številnim splavarjem, ki zadnji čas spravljajo les proti Zagrebu. V visoki Savi ni treba prestavljanj z ene strani struge na drugo, marveč zdaj splav nemoteno hiti skozi savske ožine. Splavarji, ki so se pravkar vrnili iz Zagreba, so povedali, da so za pot, ki jo prevozijo od Radeč do Zagreba na nizki Savi v 17 urah, potrebovali le 7 ur.

Nenadna povodenj je zadela Dravinjsko dolino. Poplava ne zaostaja mnogo za ono pred 14 leti. Voda je tudi tokrat vdirala v kleti in celo tudi v hiše, da so morali marsikod gasilci na pomoč. Konjiška proga je bila od Loč do Žic vsa pod vodo. Nova povodenj je ponoven obupen klic po regulaciji Dravinje.

Truplo ponesrečenega sodnega sluge Lampeta iz Logatca so našli v četrtek v Poljanščici pri Fužinah med Žirmi in Gorenjo vasjo. Ker spada kraj pod župnijo Staro Oselico, bo nesrečni Lampe tu našel večni mir, katerega je v življenju malo užil. Kraj pod Rovtami, ki se imenuje Sopota, je ozka dolina, po kateri drži cesta iz Žirov na Logatec. Ob cesti teče neznaten potok, ki pa ob neurju naglo narase v deroč potok. Tako je bilo tudi v torek, ko je bil v teh krajih strahovit naliv in so vsi pritoki močno narasli, da je bila v žirovsko-poljanski dolini pravcata povodenj. Napravila je največ škode na otavi, koder je voda preplavila travnike.

Tudi nenadno naraščanje Savinje z vsemi njenimi pritoki, ki je sledilo velikemu nalivu v četrtek skoraj ves dan, se je zvečer ustavilo. Zboljšanje vremena je povzročilo, da so se vode zopet zlile v struge in odtekle. Nastopilo je lepo vreme, ki pa je precej hladno. Kjer je voda pustošila, se poznajo sledovi, posebno na njivah. Povsod je nanešenega polno kamenja in zemlje. Vode so dosegle višek v četrtek zvečer okrog 20., nakar so pričele polagoma upadati. Škoda še ni precenjena, vendar bo precejšnja. Da bi se vreme ustalilo, je želeti zlasti zaradi obiranja hmelja, saj hmeljarji in obiralci res že komaj čakajo lepega vremena.

Feliks Staré †

V visoki starosti je umrl daleč po Sloveniji znani g. Feliks **Stare,** graščak na Kolovcu in industrijec v Jaršah. Letos v januarju je minilo devet desetletij, kar se je rodil v Mengšu v stari, ugledni rodovini, iz katere je izšlo več veljavnih mož.

Feliks, najmlajši izmed bratov, je šel zgodaj v svet izpopolnjevat se v usnjarski stroki. Prepotoval je Nemčijo, Dansko, Rusijo in Balkan v dobi, ko potovanje še daleč ni bilo tako udobno kakor danes. Po vrnitvi v domovino je prevzel po očetu graščino Kolovec. Poročil se je z Josipino Teršinarjevo, hčerko veleposestnika z vrha pri Škocijanu na Dolenjskem. Z umnim gospodarstvom in veščim gozdarstvom si je pridobil velik ugled na daleč. Leta 1895. je ustanovil v Jaršah veliko podjetje za lesno industrijo in ga je po prevratu poveril svojemu starejšemu sinu inž. Vladimirju.

Feliks Stare je stal vedno v naprednih vrstah. V dobi, ko so v kuriji kranjskih veleposestnikov prevladovali nemški graščaki, je bil Stare večkrat kandidat slovenskih virilistov. V Narodni banki je fungiral opetovano kot cenzor. Zlasti se je kot razsoden narodni gospodar uveljavil v Kmetski posojilnici ljubljanske okolice, kjer je deloval od leta 1917. Bil je popularen mož med svojimi rojaki, priljubljen spričo svoje priljudnosti. Do sivih let je ohranil telesno in duševno čilost in je lahko ponosen na plodove svoje gospodarske delavnosti in podjetnosti užival pozno jesen življenja. K večnemu počitku ob strani svoje zveste družice bo položen jutri ob 10. dopoldne v rodbinski grobnici na Rovih. Časten mu bodi spomin, žalujočim družinam naše iskreno sožalje!

Gasilska svečanost v Stari Loki

Slavnostno razvitje prapora ob 40-letnici čete

Stara Loka, 21. avgusta

Z lepo svečanostio so praznovali starološki gasilci v soboto in nedeljo 40letnico svoje gasilske čete. Z baklami in godbo Glasbenega društva iz Kranja so krenili v soboto zvečer skozi vas in dalje v Škofjo Loko do popularnega rojaka notarja Steva Šinka. Medtem ko je godba zaigrala tri komade, je odšla na Šinkovo stanovanje deputacija, da pozdravi botra novega gasilskega prapora. Promenadni koncert pred starološko kapelico je ustvaril slavnostno razpoloženje Gasilstvo pod vodstvom poveljnika Antona Žagarja in skrbnega aranžerja Cirila Polajnarja je nato krenilo še v Trnje pozdravit botro go. Francko Volgemutovo.

Nedelja je potekala v skrbno pripravljeni svečanosti. Budnica je spravila vaščane na noge, dopoldne je bila služba božja v dekanijski cerkvi za pokojne člane, nato je bil položen na pokopališče venec s trakom v državnih barvah. Pokojnike so tudi počastile čete iz Škofje Loke, Žabnice in Sv. Duha — Virmaš. Po kosilu je vse hitelo pred Gasilski dom, kjer se je razvila lepa povorka. Od vseh strani so prihajale gasilske čete, zlasti številni so bili bratje iz sosednje kranjske župe. Na čelu sprevoda je nesel stasit konjenik veliko državno zastavo, sledili so jezdeci v narodnih nošah in še skupina narodnih noš. Za godbo so šli odlični gostje, vsi predstavniki gasilskih čet, potem pa oddelki gasilcev pod poveljstvom Pavla Bozovičarja. Za banovim zastopnikom, sreskim načelnikom Mirkom Brezigarjem so se uvrstila belo oblečena dekleta, praporščak France Jugovic, družice ter boter in botrica, ki so ju pripeljali na zbirališče na lepo okrašenem vozu. Zbralo se je mnogo domačinov. Sredi vasi pred kapelico je blagoslovil prapor kanonik Mrak, ki je tudi orisal zgodovino starološke čete. Spominjal se je industrijca Franca Dolenca in graščaka Karla Strahla, ki sta si pridobila za četo nepozabne zasluge. Starološka četa se je izkazala v štirih desetletjih zelo zaslužno ima dobro opremo in Gasilski dom.

Novi prapor je lepo umetniško delo. Srebrni in zlati žeblji so krili stroške. Ko sta pripela boter in botrica krasne trakove, je pozdravil goste in domačine g. Peter Porenta, ki je tudi izrazil udanost Nj. Vel. kralju. Po himni so spregovorili sreski načelnik Brezigar, župni predsednik Lovro Planina in kapetan Stanković. Vsi so naglašali pomen gasilstva in so starološki četi toplo čestitali. Paradni mimohod je zaključil slovesnost, nakar je poteka'a pri Porenti prijetna domača zabava.

Radovljiško postajo je treba povečati

Tujski in tovorni promet zahteva popolno preureditev

Radovljica, 22. avgusta

Ko so zidali v Radovljici novo železniško poslopje, pač niso premislili, da se bo Radovljica v nekaj letih razvila v eno izmed najprijetnejših in najbolj priljubljenih letovišč v naši državi. Marsikomu, ki je bil navajen starega lesenega postajališča, z upravnikom v osebi železniškega čuvaja, se je videlo novo poslopje kar pregosposko za starinsko Radovljico. Graditelji so takrat mislili pač le na krajevne prometne razmere in potrebe in so upoštevali le domačine, ki so se v nujnih potrebah vozili v Kranj ali celo v Ljubljano. Poleg majhne čakalnice tretjega razreda so zavoljo uradništva naredili še manjšo čakalnico drugega razreda, ki je pa domalega vedno zaprta. Poleg obeh čakalnic je potnikom na razpolago ozka veža s klopjo, ki je obenem določena za tehtanje in odpremo prtljage.

Kmalu po otvoritvi nove postaje se je v Radovljici močno dvignil tovorni promet. Lesnim trgovcem in industrijcem z Lancovega in Lipnice, ki obdelajo in odpremljajo skoraj največ lesa z Jelovice, sta obe tovorni postaji Lesce in Podnart preveč od rok. Podjetniki so torej dosegli, da so na radovljiški postaji pričeli nakladati tudi vagonski tovor, česar se seveda poslužujejo tudi radovljiški trgovci. Toda železniško osebje zaradi tega ni bilo pomnoženo. Nagloma se je začel v Radovljici in okolici razvijati tujski promet. In ko se je celotni promet v Radovljici, posebno v poletnih mesecih, do malega podeseteril, so na radovljiški postaji zamenjali uradništvo z zvaničniki.

Uslužbenec na radovljiški postaji ima pri živahnem prometu okoli štiridesetih vlakov, od katerih jih do malega polovica obstaja v Radovljici, polne roke dela. Odpravljati mora vlake, prtljago in tovorno blago, največ pa ima seveda opravka z osebno blagajno. Za pomoč ima čez dan samo enega delavca, pri večernih vlakih pa je za vse, prav za vse sam. Ni čudno, če čujemo tu in tam zabavljati potnike (seveda le take, ki nimajo vpogleda v težko železničarjevo službo), ako ne dobe dosti hitro vozovnic ali pa se prepočasi odpravlja njihova prtljaga. Upravičene pa so pritožbe potnikov zaradi neprimernega čakališča. Kadar je vreme lepo, takrat še gre. Potniki čakajo na vlak na ozkem peronu pred postajo. Ker se jim od tod nudi lep razgled, ne godrnjajo. Drugače pa je v dežju. V ozki veži stoji po več kakor 60 potnikov. Število je posebno veliko, ko odhajajo letoviščarji. Med čakajočimi pa se drenjajo hotelski nosači z velikimi, težkimi kovčegi k prtljažni tehtnici, ki je v isti veži, kjer čakajo potniki.

Ko pride vlak, se vsujejo odhajajoči skozi ozka vrata, na katera že tudi pritiskajo oni, ki so se pripeljali v Radovljico, seveda enako opremljeni s kovčegi in drugo prtljago. Ker je Radovljica tudi v voznem redu zapostavljena in stoji vlak komaj minuto, je naval še hujši, da se je čuditi, če se ne zgode nesreče. Ker ima Radovljica najboljše izglede, da se bo tujski promet še dvigal in ker prihaja na radovljiško postajo mnogo okoličanov, med njimi veliko turistov, prebivajočih v bližini Radovljice, bo pač treba radovljiški postaji posvetiti najmanj toliko pozornosti kakor sosednim romarskim Otočam. Prostora okoli postaje je sicer malo, toda pri dobri volji se bo dala tudi ta zadeva urediti. Precej prostora bi se dalo pridobiti, če se zgradba podaljša v smeri proti Ljubljani. Ta tudi prostor pred postajo bo treba dvigniti, ker je zdaj vstop v vlak izredno visok. —S

Jesenske dirke na Cvenu 8. septembra

Ljutomer, 22. avgusta

Na Cvenu pri Ljutomeru bodo letošnje jesenske konjske dirke dne 8. septembra popoldne. Priredi jih Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru, in se zaključijo s 10. septembrom ob 11. uri. Prijavnina se mora nakazati istočasno s prijavnico. Pregled konj bo 8. septembra ob pol 14. na dirkališču. Dirke se vršijo po določbah kasaškega pravilnika. V vsaki dirki morajo startati vsaj štiri vprege. V prijavi je treba označiti barvo dresa.

Prva dirka Zadruge za vzrejo žrebet v Ljutomeru ima najvišjo nagrado 500 din, proga je dolga 1.400 m, dirkajo dveletni konji. Druga je dirka Sreskega kmetijskega odbora v Ljutomeru, 2.100 m, triletni konji. Sledila bo kmečka ravna galopska dirka Zagreb 1.600 m, dalje dirka dravske banovine 2.200 m za tri do 12letne konje, peta bo galopska preponska dirka Čakovec za vse konje na progi 1920 m, poslednja pa bo spominska dirka Joška Rajha s prvo nagrado tisoč din in sicer bo to dvovprežna dirka za 3 do 12letne jugoslovenske konje na progi 2.400 m.

MARTIN KOJC avtor »Učbenika življenja« sprejema dnevno v hotelu »Metropol«, Ljubljana od 16. do 18.

Kulturni pregled

Fran Galović

O tem nadarjenem hrvatskem pesniku iz generacije, ki se je uveljavila v zadnjih letih pred svetovno vojno, je že bila beseda v okviru naše književne kronike. (Jutro 9. maja t. l.). S pravkar izišlo drugo knjigo zbirke »**Dela Frana Galovića**«, ki izhaja v redakciji prof. Julija Benešića pri zagrebški založbi Binoza, smo dobili Galovićevo poezijo v celotni in dokončni izdaji. Medtem ko je v prvem delu zavzela dokaj prostora urednikova študija o Galoviću, izmed pesmi pa je izšlo samo začetno brstje iz l. 1903 — 1908, je v drugi knjigi natisnjeno najboljše, ker je spesnil ta zgodaj umrli protagonist hrvatskega simbolizma. Že v maju l. 1911 je Galović pripravil za tisk celotno zbirko svojih pesmi, ki pa ni izšla; četrt stoletja po pesnikovi smrti se kot del njegovih Zbranih spisov uvršča v zakladnico hrvatske poezije.

Galovićevo delo je bilo doslej preveč razmetano, da bi postalo pregledno in dostopno ocenitvi. Dragutin Prohaska ga v svojem. »Pregledu savremene hrvatsko-srpske književnosti« odpravlja mimogrede in nalahko. Pesnik je umrl v času, ko je svetovna vojna postavljala v kulturi mejnike, čeprav ne tako velike, kakor jih bo sedanja. Nove struje, ki so nastopile po vojni, so se oddaljevale Matoševemu artizmu; v hrupu, ki je ustrezal razpoloženosti časa, so se uveljavljala nova gesla. Tako je ostal Galović do malega pozabljen.

Thibaudet pravi, da so simbolizem rodile tri slovstvene revolucije: svoboda verza, stremljenje po čisti poeziji in tesnem stiku z muziko in sama ideja revolucije. Pod to revolucijo razumi odpor zoper prevladujoče programe, zlasti zoper naturalizem in parnasizem v poeziji. Po Paulu Millequantu je poezija simbolistov »un art d é v o c a t i o n«, ne pa »art de description«. Galovićeva poezija je nastala docela pod vplivom izrazito francoske poetike, ki je imela svoje mojstre v Verlainu, Mallarméju in Rimbaudu. Posredovalec in vzornik je bil kajpak A. G. Matoš, ki je s svojimi eseji, članki, kritikami in nekoliko tudi s pripovedno prozo in poezijo ustvarjal v mladih pesnikih tisto nastrojenje, kakor je nekaj desetletij prej navdajalo pariške pesnike. Tako je hrvatska Panonija, kakor bi rekel Krleža, dohitevala Evropo.

Pesmi Frana Galovića imajo otipljivo očitne znake simbolistične poetike. Svoboda verza sicer hrvatskega pesnika ni posebno zanimala; kvečjemu mu je dopuščala nekoliko večjo formalno sproščenost, tako da ni ostal pri samih ustaljenih oblikah klasične poetike. Značilno je, v koliki meri Galović (in še nekateri njegovi tovariši) goji sonet. Največ je sprejel od one točke simbolističnega programa, ki oznanja stremljenje po čisti poeziji in najožjo sorodstvo poezije z muziko. Pod muziko je mišljena bodisi tista igriva impresionistično kolorirana glasba, ki ji je dal najpristnejši izraz Debussy, bodisi mistična Wagnerjeva glasba, o kateri trdi Millèquant, da je v veliki meri sodelovala pri razvoju francoskega simbolizma. Galovićeva poezija stoji pretežno v znamenju poseganja za tistim, morda nedosegljivo oddaljenim, kar se zdi »absolutno poetično«, in kar zvoke pesniške besede približuje tonu muzike, ki se takisto sam po sebi izmika utilitarnim človeškim merilom, kakor jih gojita stara poetika in današnja socialno-tendenčna poezija. Verlainovo navodilo: »De la musique avant toute chose, de la musique encore et toujours« (glasbe predvsem drugim, še in še, vedno glasbe) odmeva tudi v Galovićevem pesniškem svetu, kjer se mlad tvorni talent očitno bori s premogočnimi in prevabljivimi vplivi, da najde ne preko njih, marveč skozi nje svoj osebni izraz.

Tudi v motivističnih plasteh Galovićeve poezije opažamo vrsto stičnih točk s francoskim simbolizmom. Postavimo njegove motive s princesami, kraljicami, vitezi (zlasti »Španjolska romanca«), njegovo ljubezen do starih parkov in samotnih alej, simpatije do določenih cvetlic (orhideje, rezede, krizanteme itd), do živali, ki simbolizirajo lepoto (wagnerjansko posvečeni labodi), do grešnic, ki umirajo v samoti (»Requies aeterna«) in še vrsta drugih.

Tako se je Galović oblikoval pod rodovitnim kvasom teh vplivov in v času, ko je poezija te vrste, kakor koli dozdevno nezainteresirana na javnem življenju, nosila v sebi kali revolucionarnega zanosa. Novoromantični beg pesnika iz stvarnosti je bil samo znak nezadovoljstva z danimi razmerami in upora zoper vsakomur vidne, splošno priznane resnice in dejstva. Zbanalizirano življenje, v katerem je politična moč gojila samo povprečnost in zatirala vse, kar bi moglo prinesti kaj novega in pretresljivega, je dobivalo v simbolični poeziji tisto duhovno nasprotje, za katerim vedno nastajajo nove akcije. Zakaj vse, kar je velikega in kar ustvarja nove vrednote, gre najprej skozi megle sanj in se napoveduje dojemljivim ljudem v simbolnih podobah. Tako je tudi matoševsko razdobje v hrvatski književnosti, čigar zakonska hči je poezija Frana Galovića, pomenilo kvašenje novega hrvatstva, najsi nam je sicer danes že precej oddaljena sama simbolika njegovih idej in sanj.

Fran Galović je vzlic svoji mladosti zapustil v tej poeziji bolj ali manj osebno noto: je to predvsem svojski ton nostalgije, ki ga je — kakor je pokazal v najznačilnejših pesmih — vodila k rodni zemlji tudi tedaj, ko je morda sanjaril z Mignono o deželah oranževega cveta. V ciklu »Z rodnih bregov«, ki zaključuje zbirko kot zreli plod dveh poslednjih let pesnikovega življenja, je Galović bolj samosvoj in bližji notranjemu glasu svojega pesniškega talenta kakor kjerkoli drugje. To, da je pisal pesmi »Z mojih bregov...« v kajkavskem narečju domačega kraja, mu je že samo omejevalo izraz in ga sililo k čim naravnejšemu doživljanju tega, kar mu je bilo po svoji srčni intimnosti pomembnejše od vseh nedosežnih daljav in vseh začaranih vrtov njegovega imaginarnega sveta. V pesmih »Z mojih bregov...« je dal Galović brez umetniškega raffinmenta, vendar pa z blagoslovljeno pesniško roko poezijo vinogradov od pomladi do zime. Ritmu dela in misteriju narave, ki spreminja zemeljsko hrano, sonce, zrak in vodo v najžlahtnejši sad, je pridružil razpoloženjske motive in podobe iz ljudskega življenja, kakor je zlasti njegov nepozabni »Kum Martin«.

Melanholično, kakor v slutnji, da ni več daleč konec mladega življenja, sklepa Galović, ki so mu bili motivi s smrtjo vedno tako blizu, svoj najboljši, rodni grudi posvečeni pesniški ciklus. Njegov »medjaš Benkina«, ki ne najde več svoje kleti in hrepeneče gleda daleč v domače bregove, je podoben Galoviću in vsem iz njegove generacije, ki so čutili, da prihaja svet, v katerem ne bo prostora za njihove sanje.

Medjaš Benkina
S pijarom vina
Nikdar več došel ne bode k nam;
Ni njegove kleti
Neje videti,
Zrušili so jo, prazno je tam.

Dok v brege zajde
I tam nas najde,
Nekam daleko, tožno gledi:
»Je, drugač nejde,
»To sé ti prejde,
»Bomo otišli skoro i mi«

Vse mine, kmalu pojdemo tudi mi! Ali ni to večni motiv sleherne lirike in morda zadnje, nepreklicno izkustvo vsakega globlje preživljenega človeškega življenja? Od starih psalmistov in grških lirikov, od Marka Avrelija in Li-Tai-Pea do romantičnih pesnikov in modernih simbolistov se plete skozi vso poezijo in vse intimne izpovedi isti refrain otožne odpovedi, zadnje mračno spoznanje, kakor ga je Galović položil v usta podravskemu vinogradniku: »Je, drugač nejde, — to sé ti prejde, — bomo otišli skoro i mi!« —o.

Nikolaj Dončev:

Pesnik Dobrudže

S slovstvenega zrelišča ni nobena bolgarska pokrajina tako srečna, tolikanj ljubljena in obdana s tako nežno pozornostjo kakor Dobrudža. Ta pokrajina, zibelka čudovitih legend in ljudskih verovanj, je vsa oživela v pesniškem delu Jordana Jovkova. Oživela je s svojimi širokimi in zmernimi

Domače vesti

Sport za pet dinarjev

V mescu avgustu so se naše sportne organizacije krepko razgibale in izkoristile vse nedelje in praznike — ki se v sportnem žargonu imenujejo termini — za svoje prireditve. Ena med temi je bila tudi nedeljska motociklistična dirka na znani podutiski progi, ki ni bila privlačna samo za lepo število dirkačev ter za tisoče in tisoče gledalcev, temveč je privabila na start in cilj v Zgorno Šiško

Ni bilo vse v najlepšem redu niti na tej dirki in marsikaj bo treba v bodoče še popraviti, če bomo hoteli reči o sportni prireditvi, da je bila na višku. Toda videli smo mnogo idealnih in požrtvovalnih ljudi, ki so si dali mnogo truda, da so množicam prijateljev tega sporta pokazali vsaj nekaj, čemur pravijo po velikem svetu — dober sport.

Pa se je le našel nekdo, ki javno sprašuje, kaj pravimo na to, da so ga prireditelji v svojem navdušenju za dobro stvar zamenjali z gledalcem in ga po svojih maloštevilnih funkcionarjih opozorili na vstopnico po pet dinarjev — za prah in hreščečo motodirko. Tega nekoga je krasna nedelja izvabila na daljši izprehod kakor navadno in čez Št. Vid jo je mahnil v prijazne Dolnice. Ker je prišel to krasno nedeljo dlje kakor navadno, mu sportniki vendarle ne priznajo pravice, da bi nenavadni dogodek, ki se mu je primeril blizu prijaznih Dolnic, zamenjal s cirkusom. Ker pa jih ta primera tudi žali, naj vzame na znanje še to, da je ves naš sport plod idealizma in dela idealnih ljudi, čeprav srečujejo zelo pogosto — največ pa ob nedeljah — anonimne nergače, ki si po prvem poplahu olajšajo jezo po znani metodi.

Toda kljub takih zlobnostim in preko vseh nergačev si sport pri nas le postavlja svoje temelje. Sportniki so že spoznali da z nerganjem ne bodo dosegli nič. temveč le s trdim delom povsod tam, kjer delajo vsi narodi sveta. Morda bodo kdaj — upajmo, da to še ne bo tako kmalu — tudi

toda eno je gotovo, nergači so bili brez uspehov dozdaj in bodo ostali tudi v bodoče. Kdor javno sprašuje, kaj je v sportu prav in kaj ni, mora imeti več pojma o sodobnem življenju in o vsem kar vse svet pozna in prizna — samo ljubljanski nergači ne... Prihodnjo nedeljo naj pa spet stopi v prijazne Dolnice, pa bo slišal samo, kako se praši in hreščí po cesti — od cvička in klobas! Sportne prireditve so namreč napovedane v listih prav tako kakor vremenske napovedi in ljudske veselice, toda zdaj to nedeljo ne bo tamkaj nobene.

Modni salon
za damo in gospoda
SOUVAN — CO
Mestni trg 24
Površniki, plašči, elegantni kostumi, promenadne in sportne obleke - brezhiben kroj, kvalitetna izdelava, nove idej e!

* **Popoldanska dostava pošte.** Poštno ravnateljstvo objavlja: Od 26. avgusta t. l. dalje se bo vršila dostava pisemskih pošiljk pri poštah v Ljubljani, Celju, Kranju, Mariboru, Murski Soboti in Ptuju zopet tudi popoldne.

* **Starokatoliška služba božja na Jesenicah** bo jutrišnjo nedeljo ob 10. uri v »Delavskem domu« na Savi pri Jesenicah.

* **Prihod nemških turistov v Dalmacijo.** Tudi jesenska sezona v Dalmaciji ne bo brez gostov. Nekaj tisoč nemških turistov namerava obiskati to jesen naše primorske kraje. Če bodo pogajanja okoli valute uspela, bo imel naš turizem jeseni miljonske dohodke.

* **Premogovnik pri Murskem Središču bodo razširili.** V premogovniku pri Sv. Martinu pri Murskem Središču so odkrili nove sloje premoga, ki bo, kakor kaže, boljši od premoga, ki ga kopljejo zdaj. Kmalu bodo končali graditev nove električne centrale in druge priprave za kopanje novega premoga. Sloji premoga so že v globini 10 do 15 m in so debeli 120 do 150 cm.

Vlaget kis
ZA VLAGANJE SOČIVJA BREZ KUHANJA, ZANESLJIVO KONZERVIRA VLOŽENE KUMARCE, GOBE, FIŽOL I.T.D.
DROGERIJA KANC ŽIDOVSKA UL. LJUBLJANA MARIBOR

* **Šofer izpostavil svoje življenje, da reši otroka.** Te dni se je ljudem, ki so bili na Capraški obali, nudil pretresljiv prizor. V smeri od Capraga proti Sisku je privozil avto topilnice v Capragu. V njem je bil samo šofer, ki je vozil po predpisani strani ceste. Pred ovinkom med železniškim mostom in neko hišo pa se je pripeljal proti njemu na kolesu 7letni deček Zlatko Blažina. Sprva je vozil na predpisani strani ceste, naenkrat pa je bil na drugi strani in je tik pred avtom skočil s kolesa. V naslednji sekundi bi ga moral avto podreti. Tedaj pa je šofer postavil na kocko svoje lastno življenje in žrtvoval tudi novi avto, naglo je namreč okrenil na desno in z vso močjo priletel na močno ograjo na robu ceste, kjer je Kolpa najgloblja. Ograja je bila dovolj močna in je avto odbila nazaj na cesto. Deček je medtem s kolesom pobegnil. Ljudje, ki so šli v usodnem trenutku mimo, niso štedili s priznanjem hladnokrvnemu šoferju. Vprašanje je pa, kdo bo plačal škodo za pokvarjeni avto.

* **Stavkajo.** Ker rudniška uprava v Ljubiji pri Prijedoru ni ugodila zahtevam rudarjev po zvišanju mezd, je stopilo 1.600 rudarjev v stavko. — Tudi okoli 300 delavcev, zaposlenih pri gradnji vodovoda v Dalmatinski Zagori, je začelo stavkati. Delavci zahtevajo zvišanje plač na 5 din na uro. Doslej so imeli le 3 do 4 din na uro, kar je spričo naraščujoče draginje premalo za življenjski minimum.

FOTOAPARATI EMONA IV. KANC
VSEH SVETOVNIH ZNAMK POCENI V DROGERIJI
LJUBLJANA NEBOTIČNIK

* **Kolonizacija Banata.** V Banatu je bilo doslej urejeno 27 kolonij s 4200 hišami. Tam, kjer je bilo prej zanemarjeno polje, so zdaj napredne vasi. Novi kolonisti še vedno prihajajo. V Banatu je še na stotine veleposestnikov z velikanskimi posestvi. Na letnem zborovanju Zveze agrarnih zajednic za Banat so zborovalci zahtevali, naj se čim prej izvede likvidacija agrarne reforme in se zniža maksimum veleposestnikom.

30 KOLONJSKIH VOD — odlično parfumiranih — toči PARFUMERIJA »VENUS«, Tyrševa c. 9

* **Huda nevihta nad Zagorjem.** Tudi v Hrvatskem Zagorju so imeli zadnje dni hude nalive z nevihtami. Ponekod so se utrgali oblaki in voda je poplavila nižje ležeče kraje. Posebno močni nalivi so bili nad Ivančico. Tam so hudourniki valili kamenje in blato v doline. Najbolj so prizadeti prebivalci vasi Prigorja. Tudi v Varaždinu so bile vse ulice polne vode, ki je poplavila dvorišča, kleti in pritlična stanovanja. — Hudo nevihto so imeli tudi nad Slavonskim Brodom, kjer je celih 20 minut padala debela toča in zbila vso turščico v zemljo.

* **Mlad Zagrebčan zbral več tisoč hroščev.** 20letni Zagrebčan Rene Mikšić že od zgodnje mladosti zbira hrošče, ki jih ima že blizu 1000 vrst. Nabral jih je v zagrebški okolici. Računa se, da je na vsem svetu okoli 300.000 vrst hroščev. Že s svojimi 17 leti je Rene pomagal s svojo zbirko vseučiliškim profesorjem. Zaradi neprestanega gledanja skozi mikroskop so mu oči zelo oslabele.

* **Podivjani mož razmesaril ženo.** V bolnišnico v Petrinji so pripeljali Jago Marnjićevo, ki ima vse telo pokrito z ranami. Njen zakonski tovariš Miljo, ki se je v zadnjem času čedalje bolj vdajal pijači, jo je povabil v Glino. Ko sta šla skozi gozd, je izvlekel iz žepa revolver in jo vprašal: »Hočeš, da te ubijem z revolverjem ali z nožem?« Žena se je prestrašila in skušala pobegniti, a mož jo je začel zabadati z nožem. Zadal ji je 12 ran.

* **Skromna cerkvica z zgodovinskim freskami.** Nad Mavrovimi Hani nedaleč od reke Bistre stoji več stoletij stara cerkvica z izredno znamenitimi freskami, ki predstavljajo cara Dušana in carico Jeleno. Dušanova freska je najbrže ena izmed njegovih najjasnejših fresk. Vse skupaj pričajo v roki velikega mojstra in bodo gotovo pomenile nemalo presenečenje za zgodovinarje.

* **Huda železniška nesreča.** Na postaji v Mikanovcih nedaleč od Vinkovcev sta trčila dva tovorna vlaka drug v drugega. Sedem vagonov-cistern se je z lokomotivo vred iztirilo. Sreča v nesreči je bila, da ni lokomotiva zadela ob nobeno cisterno z bencinom, kar bi moralo povzročiti strahovite eksplozije. Človeških žrtev ni bilo, materialna škoda pa je velika. Zaradi te nesreče so imeli vsi vlaki na progi Beograd—Zagreb večje zamude.

* **Smrt blade matere.** V Trnovem pri Ilirski Bistrici na Notranjskem je umrla ga. Jožefa **Zajčeva**, vdova tajnika trnovske Posojilnice in bivšega podžupana, ki je umrl že leta 1915. Kot vdova je blaga mati vzgojila 11 otrok, ki so vsi živi in je vsem lepo uravnala pot v življenje. Dobrotljivi materi pa ni bilo dovolj skrbi za lastne otroke, vzgojila je tudi še nekaj tujih. Po rodu je bila iz Mlakarjeve družine na Dolenjskem. V Trnovem se je kmalu po poroki vsem priljubila in za njo bo še dolgo ostal svetel spomin blage dobrotnice. Njeni sinovi in hčere bivajo v raznih naših mestih in se žal ne bodo mogli vsi zbrati ob grobu svoje drage matere. Zadnja leta je dobra gospa živčno precej trpela in je odšla v večnost na pragu svoje 70 letnice. Naj ji bo ohranjen najlepši spomin, žalujočim pa izrekamo iskreno sožalje!

* **Smrt jo je rešila dolgoletnega trpljenja.** Na Vačah pri Litiji so pokopali go. Frančiško Končarjevo, soprogo znanega, uglednega gospodarja g. Jerneja Končarja, po domače Hočevarja, ki je znan tudi v Ameriki, saj je bil šestkrat na oni strani velike luže. Rajnka je dolgo vrsto let bolehala za hudim revmatizmom. Pred 9 leti jo je bil revmatizem tako zvil, da so ji postali udje čisto nerabni. Kakor živ mrlič je ležala v postelji in so jo morali domači celo hraniti. Kljub temu je bila bolnica ves čas vedrega duha. Šele v poslednjem času se ji je stanje poslabšalo in smrt jo je rešila nadaljnjega trpljenja. Ves čas bolezni ji je stregla z vso nežno vdanostjo in potrpežljivostjo hčerka Lidija. S hudo prizadetim možem, ki je bil svoje čase tudi starešina staroslavnega trga Vač, sinom in hčerko sočustvujejo vsi, ki poznajo Končarjeve. Rajnko je na zadnji poti spremljalo številno občinstvo. Ugledni Končarjevi družini naše sožalje, pokojnici pa blag spomin!

* **V Smederevu kaznovana prva ženska zaradi samovoljnega zvišanja najemnine.** Sresko sodišče v Smederevu je prvič, odkar velja uredba o pobijanju draginje, kaznovalo žensko, ki se je pregrešila zoper to uredbo. Bila je to znana smederevska bogatinka Milica Popovićeva, ki je svojim najemnikom samovoljno zvišala najemnino. Obsojena je bilo na sedem dni zapora in na denarno kazen.

* **Pretresljiva smrt gozdnega delavca.** Mladi delavec Huso Jakupović je bil zaposljen v gozdu pri Dvoru na Uni. Delavci so po veliki strmini spuščali debla in jih spodaj nalagali na vagone. Naenkrat je Husa podrlo velikansko deblo, ki je z največjo naglico prihitelo navzdol, in ga zmečkalo. Zapustil je mlado ženo in mater ki sta živeli od njegovega zaslužka.

* **Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15. (Telefon 43-82).** Glede vpisa in sprejema novih učencev in učenk za šolsko leto 1940/41 ravnateljstvo objavlja: **V Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti** se sprejemajo učenci-nke, ki so dovršili štiri razrede meščanske šole ali gimnazije z malo maturo. Za te učence-nke veljajo vse ugodnosti, ki izvirajo iz priznane pravice javnosti. Učenci z nižjo predizobrazbo se sprejemajo v **Posebni enoletni trgovski tečaj.** Podrobna pojasnila daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Interesentom so na razpolago **novi ilustrirani prospekti** in šolsko izvestje. Prijave se sprejemajo že med počitnicami pismeno ali osebno ob običajnih uradnih urah. Redno vpisovanje se pa prične 1. septembra in traja do pričetka šole vsak dan dopoldne in popoldne. Zavod pripravlja učence-nke za raznovrstno pisarniško službo. **Lastno moderno šolsko poslopje, specialne učilnice za pisarniške in knjigovodske vaje, za kino-predavanja, največja strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji.** Pišite po prospekt! Točen naslov: **Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15.** (—)

FOTOAMATERJI!
Če hočete imeti od fotografiranja res pravi užitek — kupujte naše sveže filme — zaupajte nam filme v izdelavo.
Jamči Vam za odlično kvaliteto in se priporoča edina specijalna fototrgovina
JANKO POGAČNIK
LJUBLJANA, Tyrševa c. 20.

Danes premiera izvirne češke komedije
Na cvetju postlano
Zapleteni dogodki se sučejo okoli brezposelnega doktorja, hčerke bogate trgovke z zelenjavo in nesolidnega bankirja. — V glavnih vlogah nastopajo **Lida Baarova, M. Tauberova, Jiri Plachy, Karel Šlegl** itd.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
KINO UNION, tel. 22-21

Preproge
Zavese
Tapetno blago
LINOLEJ
MANUFAKTURA F. KS. SOUVAN
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

Iz Ljubljane

u— **K slavnostnemu odkritju spominske plošče pisatelju Janku Kersniku,** ki bo jutri ob 10. dopoldne, bo iz Ljubljane iz Tavčarjeve ulice, vozil v Lukovico poseben avtobus. Iz Ljubljane bo odšel ob 8.30 in bo tudi med vožnjo sprejemal potnike. Iz Lukovice v Ljubljano pa odhaja ob 13.15 in ob 18.15. En avtobus bo pa vozil poljubno po dogovoru s šoferjem.

u— **Mestno zdravniško dežurno službo** bo opravljal od sobote od 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15/II, telefon 32-84.

u— **Sokolsko društvo Ljubljana—Šiška in Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški vas vabita na tradicionalno Komarjevo veselico,** ki bo jutršnjo nedeljo na letnem telovadišču v Šiški. Sodelovala bo vojaška godba v dveh delih: v dvorani in na telovadišču. Ples bo v dvorani. Mnogo zabave: maček v vreči, streljanje z lokom, metanje žoge v koš, šaljiva pošta in še marsikaj drugega. Začetek bo ob 16. uri! V primeru slabega vremena bo prireditev v vseh prostorih Sokolskega doma! Zdravo! (—)

u— **Botrovanje gospoda Danila.** K sliki in poročilu o krstu dne 20. t. m., ko je bil za botra papà Danilo, sporočamo na njegovo željo, da ni kumoval najdenčku, temveč drugemu sinu g. Staneta Vokala, črkoslikarja v Ljubljani. V tem povodu daruje g. Danilo za srečo svojega varovanca 40 din v prid mestnim revežem.

SREDSTVA VELESIL

u— **Stavbni program vseučiliških poslopij,** ki ga je odobril fakultetni svet ljubljanskega vseučilišča mesca junija pred lanskimi počitnicami, se je pričel izvajati z gradnjo poslopja zavoda za strojništvo ob Aškerčevi in poslopja za kemični zavod ob Murnikovi ulici. Kot tretja zgradba je prišel te dni na vrsto mineraloški zavod. Gradnja je oddana, potrjena in ta teden so delavci zastavili krampe in lopate ter se lotili izkopavanja. Najprej so seveda začeli podirati ob hodnikih betonsko ograjo. Gradnjo je prevzelo stavbno podjetje g. Emila Tomažiča, ki je projektiral tudi zgradbo zavoda za strojništvo, za vsoto 3,900.000 dinarjev. To poslopje bo stalo nasproti stari tehniki v Aškerčevi ulici. Drugi trakt tega poslopja bo stal ob Snežniški ulici tretji pa bo segal na dvorišče.

u— **V nedeljo s Putnikom v Jezersko.** (—)

u— **Lepo počaščenje pokojnega tovariša.** Včeraj zjutraj je bila v frančiškanski cerkvi zadušnica za članom opernega zbora Franom Kavčičem. Številna družina našega Narodnega gledališča se je zbrala v cerkvi, prišli pa so tudi drugi ljudje. Člani opernega zbora so peli pri žalni maši. Kakor smo poročali, je France Kavčič prejšnjo nedeljo utonil v Bohinjskem jezeru. Bil je šele 29 let star, doma pa iz Zagorja pri Sv. Petru. Nadarjen je bil za petje in za slikarstvo. Šele eno leto je bil član opernega zbora v Ljubljani in se je dobro uveljavil kot basist, s svojo umetniško naturo pa se je močno prikupil vsem tovarišem. Za počitnice se je podal v Bohinj, da je lahko tudi slikal, pa ga je žal pri kopanju zadela kap. Pokopali so ga v Stari vasi v Bohinju.

u— **Dvoje prometnih nesreč.** Tyrševa cesta je močno prometna, posebno še na križišču Bleiweisove in Masarykove, pred železniškimi zapornicami, zato so pač prometne nesreče na tem mestu precej pogoste. Včeraj popoldne okrog 14. ure se je peljal 36letni uslužbenec velesejmske uprave Vladimir Grobelnik na kolesu mimo zapornic, pa mu je nasproti privozil luksuzni avtomobil. Iz še nepojasnjenega vzroka sta trčila kolesar in avto z vso silo drug v drugega in sicer se je zaletel Grobelnik v avtomobilova vrata, da je razbil šipo in si občutno porezal žile na roki. Tudi drugače je odnesel Grobelnik precejšnje poškodbe na obrazu in po telesu ter so ga poklicani reševalci nemudno prepeljali v splošno bolnico. Druga nesreča se je zgodila na podoben način v Slomškovi ulici. 35letnega uslužbenca mestne elektrarne Jožeta Jančarja, ki se je prav tako peljal na kolesu, je podrl neki tovorni avtomobil in ga zbil na tlakovano cestišče, kjer je Jančar s hudo poškodovano nogo obležal. Tudi Jančarja je reševalni avto odpeljal v bolnišnico.

Iz Celja

e— *12 kolo turnirja v Celju.* Majstorović je včeraj zaradi bolezni odstopil. Vsi, ki z njim še niso igrali, dobijo celo točko. Zaenkrat je težko predvideti, kdo bo prvi: ali Berner, Šubaši, Šiška, Šorli ali Jerman.

V vodstvu je zdaj mladi Rus Berner, član šahovskega kluba »Čigorin« iz Beograda. Stanje po 12. kolu. Berner 9½. Šubarić 9, Šorli, Jerman 8½, Šiška 8 (1), Gottlieb 7, Šmigovc 6½ (1), Mlinar 6½, Marek, Mišura, Drašić Pavlović 5½, Savić 5, Medan, Popović 4½, Majstorović 4, Žuk 2, Grašer 1½. Danes igrajo od 14. do 18. ure, jutri pa dopoldne.

e— *Strokovna obrtna nadaljevalna šola v Celju.* Vpisovanje za šolsko leto 1940-41 bo v nedeljo, 1. septembra, od 9. do 12. v šolski pisarni.

V nedeljo, 8. septembra, se naj zberejo vsi učenci (ke), ki bodo v šol. l. 1940-41 obiskovali (e) zavod, ob 8. uri v telovadnici. Gg. mojstri (ice) se opozarjajo, da pošljejo vse šoloobvezne vajence (ke), ker se po izvršeni dodelitvi v posamezne razrede ne bodo mogle upoštevati posebne želje. Pričetek pouka bo 9. septembra ob 13.

e— **Nova imenovanja na celjski gimnaziji.** Na celjsko gimnazijo so imenovani naslednji profesorji: Rudolf Bajželj iz Novega mesta, Ida Gustin iz Novega mesta, Ivan Krašna iz Kočevja in Franc Peternelj iz Plevlja.

e— **Sokolske atletske tekme.** Sokolska župa priredi v nedeljo ob pol 9. dopoldne na Glaziji župne atletske tekme, ki bodo obenem izbirne za sestavo župne vrste, ki bo tekmovala na medžupnih tekmah prihodnji teden v Zagrebu. Tekme bodo v sledečih disciplinah: 100 m, 400 m, 1500 m, met krogle in diska ter skok v daljino in višino.

e— **Sokolskemu društvu Celje I.** je daroval industrijalec g. Leon Kudiš 100 din v počastitev spomina pok. gdč. Tee Caterjeve. Najlepša hvala!

e— **Zdravniško dežurno službo** za člane OUZD bo imel jutri v nedeljo g. dr. Josip Čerin, Prešernova 1.

e— **Na rudarski drž. šoli v Celju** se bo pričel redni pouk 10. septembra ob 8. Sprejemni izpiti pa bodo 31. avgusta.

e— **Koncert Trboveljskega slavčka** bo 5. oktobra zvečer v Celjskem domu. Naslednjega dne, v nedeljo popoldne pa bo duhovni koncert v Marijini cerkvi, kjer bo sodeloval tudi orkester vojaške godbe.

Iz Maribora

Sobota 24. avgusta ob 20.
NOČNA PREDSTAVA
Matija Gubec
Letno gledališče Sokola v RUŠAH
Vozovnice za poseben vlak in vstopnice samo pri »Putniku« v Mariboru.
Odhod iz Maribora ob 19. uri.

a— **Ob 100letnici dr. J. Urbaczka.** Poročali smo že o 100letnici najstarejšega Mariborčana in najstarejšega zdravnika v državi g. dr. J. Urbaczka. Med drugim je prejel slavljenec čestitke zdravniške zbornice v Ljubljani, ki izreka svojemu najstarejšemu članu najprisrčnejše čestitke. Mariborska mestna občina je čestitala po županu g. dr. Juvanu svojemu odličnemu meščanu in uslužbencu. Tudi rektor graške univerze in dekan medicinske fakultete mu čestitata ter se s toplimi besedami spominjata dijaka in doktoranta te univerze. Pri salvljencu se je oglasila deputacija gasilske čete in reševalne postaje z g. dr. Sekulo in g. Krambergerjem na čelu. Deputatija je izročila slavljencu lep šopek rdečih nageljnov in mu čestitala k 100. rojstnemu dnevu. Dr. Urbaczek je deputacijo ljubeznivo sprejel, se s člani razgovarjal in obujal zanimive spomine. Z veseljem je pripovedoval razne kratkočasne zgodbice.

a— **Matična glasbena šola je dobila prostore.** Glasbena šola Glasbene matice se bo preselila v hišo Pokojninskega zavoda v Kopališki ulici št. 11. oziroma Frančiškanski 12. S tem je odstranjena nevarnost, ki je pretila matični šoli, o čemer smo svojčas poročali. Glasbena šola bo pričela novo šolsko leto v novih prostorih. Vpisovanje bo 2. in 3. septembra od 8. do 12. in od 15. do 18. Pouk se prične 5. septembra.

a— **Zdravniško dežurno službo** za nujno pomoč članom in njihovim upravičenim svojcem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega zdravnika danes v nedeljo 25. t. m. g. dr. Ivan Turin, Maribor, Linhartova ulica štev. 12.

a— **K nočni predstavi »Matije Gubca«.** Drevi (ne jutri, kakor je bilo pomotoma objavljeno) bo v ruškem sokolskem letnem gledališču prva ponovitev krasno uspele narodne igre »Matija Gubec« v odlični režiji opernega pevca g. Janka. Tudi za nocoj je preskrbel »Putnik« poseben vlak za udeležence predstave.

a— **Mariborčani v karikaturah.** Od 8. do 15. septembra bo v Sokolskem domu razstava več sto karikatur Mariborčanov in Mariborčank. Razstavo pripravlja znani karikaturist g. Remigij Bratuš. Za razstavo se opaža živahno zanimanje.

a— **Deževni rekord.** Po ugotovitvi tezenske vremenske postaje je padlo v noči v četrtek dežja za 51.5 mm. S tem je bil dosežen letošnji deževni rekord. Tezenska postaja napoveduje za mariborski okoliš malo oblačno in stanovitno vreme.

a— **Iz sodne službe.** Predsednik okrožnega sodišča dr. Adolf Hudnik je nastopil svoj redni dopust. V njegovi odsotnosti ga nadomešča v vodstvu predsedstvenih poslov višji sodni svetnik g. dr. Davorin Senjor.

a— **Pogreb vrlega moža.** V Moškanjcih je umrl na svojem domu policijski stražnik II. razr. Anton Črešnik. Poleg domačega župnika se je poslovil od blagega pokojnika v imenu mariborskih stanovskih tovarišev višji stražnik g. Gračner. Domači pevci so zapeli vrlemu možu v poslednje slovo turobni žalostinki »Blagor mu« in »Gozdič je že zelen«.

a— **Tomšičev spomenik pod muzejsko lipo.** Tomšičev nagrobni spomenik, ki so ga spravili v muzej, so sedaj na novo postavili v muzejskem vrtu, in sicer pod lipo v sredini vrta.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

bregovi, z neskončnimi poljanami s soncem ki sije nad njenimi zlatimi žetvami ter z vso svojo mirno in rodovitno zemljo.

Jordan Jovkov je njen čudoviti poet njen prvi romanopisec. Okus, znanje in ljubezen ki vežejo tega pisatelja z njegovim krajem, tvorijo eno izmed posebnosti in mikavnosti njegovega talenta. Francois Mauriac ima torej prav, ko trdi, da je »najsrečnejša usoda, ki lahko zadene pisatelja romanov v tem, da je rojen na kmetih, torej s provincialne črte«.

Vse pesniško delo Jordana Jovkova, obsegajoče kakih petnajst knjig, je globoko in intimno povezano z Dobrudžo, kamor pesnik najrajši vodi svojo romantično domišljijo in kamor polaga svoje lepe epopeje, ki vse izdihavajo zdravi zrak širokih ravnin ter krajine. Tako je tudi povsem naravno, zakaj pisec »Žanjca«, »Pristave ob meji« in drugih pristnih mojstrovin pripovedne umetnosti, je prav v tem kraju preživel svoja deška leta in dobršen del mladosti (Jovkov je bil učitelj v neki dobruški vasi). Odtod je ohranil ganljive žareče in neizbrisne spomine, podobe, ki so tako ljube njegovemu srcu in ki jih odkrivamo v njegovih spisih, kjer tvorijo njih ozračje.

V treh knjigah, plodu navdahnjenega peresa Jordana Jovkova, je dobila Dobrudža posebno ljubko podobo dostojno rahločutnega talenta tega pisatelja, ki je po Vazovu naš največji pripovednik: v »Žanjcu«, v »Večerih v gostilni Antimovo« in v »Pristavi ob meji«. Vsako izmed teh treh del je samo zase pravi venec Jovkovljeve tvornosti; vsako je polno okusa po grudi, sleherno izpuhteva čisti zrak neskončnih planot Dobrudže, ki jih pometajo vetrovi in kjer v potu svojega obraza orjejo miroljubni kmetje žuljavih rok in zagorele polti, kmetje, katerih življenje je globoko zakoreninjeno v rodni zemlji.

V vseh treh navedenih knjigah, ki razodevajo mojstra pripovedne umetnosti, prodornega psihologa in znamenitega stilista, najdeš strani, katere čitaš s kar najtoplejšo emocijo; te strani imajo nekak nostalgičen nadih in z njih nam govori Jovkov kot poet, vendar pa z dogledno modreca, čigar pogled jasno vidi v bodočnost.

V liričnih opisih dobruških planot nahajamo odstavke, ki so spisani v odločnem tonu: tu Jordan Jovkov ne prikriva svoje vere v sončno prihodnost pokrajine, ki je dolga leta navdihovala njegove pesniške sanje. »Pogosto mislim«, je pisal Jovkov, »na kraje onkraj meja, na neštete molčeče vasi, posejane po planoti, kjer vlada že dolgo tišina mrtvega doma. Kaj se dogaja v Dobrudži?« In pesnik se tolaži z mislijo, da čas sam deluje v korist pravice; da se bo razpršil temni oblak obupa in da bo oživljajoče sonce pogrelo obenem polja, kjer poganja žito, »zlato žito« dobruške ravni, tudi trpeča srca oračev, ko so ostali zvesti zemlji-rodnici.«

Jordan Jovkov je videl in opeval Dobrudžo s srcem pesnika, in ker je bil tesno zvezan s svojo zemljo, je preroško dogledal tudi nje usodo. Redkokdaj je pisatelj tako globoko navezan na grudo in na življenje neke pokrajine, kakor je bil Jovkov, ki nas je učil spoznavati dušo Dobrudže in jo ljubiti z njegovo iskreno, čisto in neizčrpno ljubeznijo. (Iz «La Parole Bulgare« prevel —o.).

Zapiski

Za zbližanje Hrvatov in Slovencev. »Jutarnji list« (Zagreb) je objavil v številki z dne 23. t. m. članek »Utrenicima Augusta Šenoe po slovenskoj zemlji«. Nepodpisan avtor se bavi v članku z zbližanjem Hrvatov in Slovencev in se zaustavlja predvsem pri velikem hrvatskem epiku Avgustu Šenoi, ki je bil »sigurno do sad najzanosniji pobornik slovensko-hrvatskega bratstva«. Dobro je, da v teh časih citira njegovo programatsko geslo: »Dijeli nas Sutla, a spaja nas krv; Sutla je voda, a krv nije voda.« Nato navaja odlomek iz Šenoeve pesmi »Bohinjsko jezero« z njeno vizijo slovanstva, ter omenja nekatere manifestacije slov.-hrvatskega bratstva in solidarnosti v preteklosti, zlasti prvi veliki izlet Hrvatov v Ljubljano l. 1867. Preko predvojnih etap kulturnega sodelovanja prehaja v naše dni, ko je »gotovo kroz dvadeset godina Sutla opet granica, preko koje teško prodiru i kulturna strujanja«, kar je samo do neke mere točno. (Ne pozabimo samo, koliko naših ljudi je študiralo na zagrebški univerzi, pa na stike v likovni umetnosti, v glasbi itd.) Pisec pravi, da je treba nadaljevati po Šenoevih poteh. »Dapače i onda kad bi se uklonili svi osjećajni momenti i srodstvo krvi između Hrvata i Slovenaca, iz pukog susjedskog položaja treba u[illegible]iti tim putem«. Pisec nadalje priznava, da Hrvati v tem pogledu [illegible]e bolj nego Slovenci; v izložbenih o[illegible] ljubljanskih knjigarn so tudi hrvatske knjige (v zagrebških ni nobene, op. ured.) itd. Hrvati bi se lahko marsikaj naučili od Slovencev, ki so v nekaterih panogah in oblikah življenja pred Hrvati.

Gospodarstvo

Osnovne uredbe za uvedbo dirigiranega gospodarstva

Poročali smo že o napovedanih gospodarskih reformah, ki imajo namen organizirati produkcijo in uvesti dirigirano gospodarstvo. Uredbe, s katerimi bodo uvedeni ti gospodarski ukrepi, bodo dobile svojo končno redakcijo na seji vlade, ki bo na dan obletnice sporazuma s Hrvati v Zagrebu.

V naših gospodarskih krogih vlada za te ukrepe veliko zanimanje. Pripravljene so uredbe, ki naj omogočijo državi, da v splošnem interesu posega v samo produkcijo in dirigira notranjo in zunanjo trgovino. Iz Beograda potrjujejo prvotne informacije, da bodo najprej objavljene okvirne uredbe, s katerimi bo vlada dobila široka pooblastila za izdajo posameznih splošnih in specialnih ukrepov za določene gospodarske panoge. Važni sta predvsem dve uredbi, in sicer **uredba o kontroli zunanje trgovine**, na podlagi katere bo postopno uveden režim izvoznih in uvoznih dovoljenj za najvažnejše skupine izvoznih in uvoznih predmetov, in **uredba o organizaciji proizvodnje** in oskrbe države.

Glede na izredna pooblastila, ki bodo s to poslednjo uredbo dana trgovinskemu ministru in banu banovine Hrvatske, bo uredba izdana po členu 116. ustave. Na podlagi te uredbe bodo pozneje izdane druge uredbe za posamezna področja gospodarske delavnosti. Tako so že pripravljene izvršilne uredbe za **železo, usnje, milo, drva, opeko itd.** V prizadetih gospodarskih panogah bo s temi uredbami uvedeno dirigirano gospodarstvo.

Manjša zaposlenost v večini industrijskih panog

V sredo smo objavili podatke o gibanju števila zavarovancev pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, v mesecu juniju, pri čemer smo ugotovili, da je število zavarovancev od maja do junija naraslo za 634 na 108.228 in je bilo pri tem za 3708 višje nego lani.

Sedaj objavlja OUZD v Ljubljani tudi podrobne podatke za mesec junij, iz katerih je razvidno, da se je število zavarovancev od maja do junija zvišalo le zaradi večjih javnih del. **Pri gradnji železnic, cest in javnih zgradb** je število zaposlenih delavcev naraslo na 1623. V tej stroki je bilo letos v juniju zaposlenih v dravski banovini še enkrat toliko delavcev, kakor lani. Statistika za junij zaznamuje v tej panogi 11.251 zavarovancev, to je za 6752 več nego v lanskem juniju. Če ne bi bilo tega prirastka bi bilo skupno število zavarovancev precej manjše nego je bilo lani, kajti **ostale skupine zavarovancev zaznamujejo pretežno nazadovanje v primeri z lanskim letom.** Pri gradnjah nad zemljo je v juniju število zavarovancev sicer naraslo za 257 na 7414, pri tem pa je še vedno zaostajalo za lanskim letom, ko je bilo v juniju za 737 zavarovancev več. V industriji gradbenega materiala je število zaposlenih delavcev v juniju naraslo za 121 na 5587, kar pa je za 1063 manj nego lani.

Tekstilna industrija je v juniju zaznamovala nazadovanje za 307 zavarovancev. V tej stroki je bilo v juniju zaposlenih 16.353 delavcev, to je za 665 manj nego v lanskem juliju. V **oblačilni industriji** pa se je število zavarovancev od maja do junija zmanjšalo za 236 na 5183, to je za 414 manj nego lani.

Nazadovanje beleži tudi **lesna stroka.** V gozdno žagarski industriji je v juniju nazadovalo število zavarovancev za 273 na 3053, v industriji za predelovanje lesa pa se je njih število zmanjšalo za 152 na 3950; pri tem je bilo skupno število zavarovancev v gozdno-žagarski industriji za 336 manjše nego lani in v industriji za predelovanje lesa za 518.

Tudi v **kovinski industriji** se je število zaposlenih delavcev v juniju skrčilo na 216 na 7854 in je bilo pri tem letos 209 zavarovancev manj nego lani.

Povečanje beležita le kemična in papirna industrija. V kemični industriji je bilo v juniju 2538 delavcev (za 40 več nego lani) in v papirni industriji 2232 delavcev (za 196 več) nego lani.

V usnjarski industriji in industriji gume je v juniju sicer število zavarovancev naraslo za 69 na 1882, navzlic temu pa je zaostajalo za 71 v primeri z lanskim letom. V **čevljarski industriji** pa je bilo zavarovanih 2856 delavcev, to je za 215 manj nego lani.

Tudi živilska industrija in gostinska stroka zaznamujeta manjšo zaposlenost. V živilski industriji je v juniju število zavarovancev nazadovalo za 110 na 3300 in sta bila v tej stroki 402 zavarovanca manj nego lani. Gostinska stroka pa je zabeležila 3286 zavarovancev, to je za 422 manj nego lani.

Končno je bilo v **grafični industriji** 1090 delavcev in nameščencev (145 manj nego lani) in v **industriji tobaka** 624 delavcev (35 manj nego lani).

Letos bo treba sladiti mošt

Trebnje, 22. avgusta

Dolenjski vinogradniki so preko svojih občin pokrenili akcijo, da si še pravočasno pri pristojnih oblastvih, posebno pri banski upravi izposljujejo dovolilo za slajenje vinskega mošta z nezatrošarinjenim sladkorjem. Pristojna oblastva so že obveščena o težavnem položaju dolenjskih vinogradnikov, zaprošena pa je tudi nujna podpora, ki naj bi se letos podelila po vremenskih nezgodah prizadetim vinogradnikom v obliki trošarine prostega sladkorja za zboljšanje vinskega pridelka tam, kjer ga letos sploh kaj bo in, ki ga bo treba v večji meri sladkati, kakor ostala leta, ker bo kakovost letošnjega pridelka zaostajala daleč za pridelki prejšnjih let.

Kakor čujemo tudi letos oblastvo (kletarsko nadzorništvo) ne bo izdalo splošnega dovoljenja za slajenje moštov, ker so razmere glede kakovosti in zorenja grozdja po ostalih predelih naše banovine ponekod celo boljše, kakor lani in splošnega dovoljenja za to letos tudi ni pričakovati. Pač pa imajo posamezni vinogradniki v smislu čl. 4., točke 4. zakona o vinu pravico vložiti prošnjo za dovoljenje slajenja mošta, če dokažejo, da so zaradi nepovoljnih razmer prisiljeni izboljšati svoj letošnji vinski pridelek. Šele v tem primeru bodo dotični vinogradniki prejeli dovoljenje za slajenje in to z zatrošarinjenim sladkorjem. Obenem pa imajo ti vinogradniki na podlagi tega dovolila zopet pravico vložiti prošnjo za breztrošarinski sladkor, katero prošnjo pa odobri ali odkloni finančno ministrstvo.

Če bo v drugih krajih izven Dolenjske vinska letina ugodna je na drugi strani splošno znano, da je dolenjsko vinogradništvo letos po elementarnih nezgodah tako prizadeto, da mnogi sploh ne bodo ničesar pridelali, tam pa, kjer kaj bo, bo letos kislo in bo zaostajalo daleč za kakovostjo prejšnjih let. Ne pozabimo na točo in na stalno deževje, ki je klestila trto v rasti in, ki je neusmiljeno sproti izpiralo vsako škropljenje trte. Občine so o tem poročale pristojnim oblastvom in so zlasti poudarile obupne razmere, ki so zavladale med že itak siromašnimi dolenjskimi vinogradniki. In ti siromaki naj zdaj drug za drugim vlagajo prošnje in plačujejo nezmogljivo kolkovino, da se jim odobri slajenje mošta z zatrošarinjenim sladkorjem, in potem zopet prošnje in še enkrat kolki za breztrošarinski sladkor! Zato se vprašamo, ali ne bi kazalo letos poenostaviti postopek pri reševanju za dolenjsko vinogradništvo tako perečega vprašanja. In ali ne bi oblastvo s splošnim dovoljenjem sladkanja letošnjega pridelka dolenjskim vinogradnikom istočasno odobrilo tudi potrebno količino trošarine prostega sladkorja. Prizadeti vinogradniki naj bi letos samo prijavili predvideno količino pridelka občinam, ki bi sestavile sezname, na podlagi katerih naj bi se prosilcem podelila potrebna količina trošarine prostega sladkorja. Brez kolkov in drugih stroškov naj bi letos to šlo; odobrenje in pa dodelitev sladkorja pa naj bi bila pravočasna — ne šele po že opravljeni trgatvi. Ravno zaradi tega so dolenjski vinogradniki pokrenili akcijo že sedaj.

Samo na ta način bi bilo prizadetim vsaj nekoliko pomagano. Sredstev pri reševanju tako važnega vprašanja, kakor je letos pomoč vinogradnikom na Dolenjskem, ne sme primanjkovati. Zato pričakujemo prizadeti polno razumevanje in upoštevanje njih prošenj, posebno pa pričakujemo pravočasne dodelitve trošarine prostega sladkorja, da delo ne bo, — zopet zamujeno — kakor se je to zgodilo enkrat pred leti.

Predelava motorjev za pogon z domačim gorivom

Poročali smo že, da bo rok za predelavo stabilnih industrijskih motorjev na pogon z domačim gorivom podaljšan do 1. januarja, ker do 1. septembra, ko bi rok sicer potekel, ne bo mogoče preurediti vseh motorjev in so vrhu tega potrebne nekatere izjeme. Zadevna naredba bo izdana v nekaj dneh. Iz Beograda nadalje poročajo, da bo za razdobje september - december uprava državnih monopolov zmanjšala kvoto bencina in bencinske mešanice za potrebe industrijskih podjetij, zlasti stabilnih motorjev, ker smatra, da so bile doslej izdane količine razmeroma znatne.

Propaganda za uporabo domačih pogonskih goriv

Odbor za propagando domačih pogonskih goriv pri ministrstvu za gozdove in rudnike, je izdal poziv za predelavo bencinskih motorjev, v katerem pravi med drugim naslednje: Naša država je v pogledu pogonskega goriva (bencina in plinskega olja) odvisna od inozemstva. Potrošnja tega goriva je omejena, lahko pa nastopi trenutek, ko bo treba omejitve še poostriti.

Ni treba še posebej opozarjati na resnost situacije, ki bi nastala pri zastoju nadaljnjega dovoza goriva iz inozemstva in na škodo ter posledice za posameznike in vse gospodarstvo. Zato je dolžnost lastnikov industrijskih in obrtnih podjetij ter stabilnih motorjev ter lastnikov avtobusov, tovornih in potniških avtomobilov, ki uporabljajo tekoče gorivo kot pogonsko sredstvo, da v lastnem interesu čim prej preidejo na pogon z lesnim ogljem ali lesom odnosno na pogon z metanom. S tem lahko dosežejo tudi znaten prihranek, ki gre včasih do 70% stroškov pogona s tekočim gorivom.

Potniški avtomobil, ki prevozi 1500 km mesečno, prištedi lahko 15.000 din na leto. Avtobus, ki dnevno prevozi 150 km, lahko na leto prihrani 90.000 din, pri tovornem avtomobilu, ki prevozi dnevno 100 km, pa znaša letni prihranek na gorivu okrog 60.000 din. Pri stabilnih instalacijah je mogoče doseči s pogonom na lesno oglje maksimum prihranka pogonskih stroškov.

Z naredbo o omejitvi prodaje tekočega goriva št. 3 je določeno, da morajo podjetja z motornim pogonom na tekoče gorivo preurediti svoje naprave na pogon z domačimi gorivi. Za zakasnitev ali neizpolnitev tega predpisa je predvidena denarna kazen 500 do 500.000 din, ki jo lahko izreče finančni minister na osnovi § 28. uredbe o tekočem gorivu. Po omenjeni naredbi imajo o priliki sklepanja pogodb za prevoz blaga za državo in pri izvajanju javnih del prednost prevozniki z vozili, ki uporabljajo domača pogonska goriva.

Za informacijo o podjetjih, ki se bavijo z izdelavo, prodajo in montiranjem naprav za pogon z domačimi gorivi, kakor tudi za informacije o uporabi pogonskih goriv, naj se interesenti obrnejo na odbor za uporabo domačih pogonskih goriv pri ministrstvu za gozdove in rudnike.

Ljubljanski Grad bo v času jesenskega velesejma od 31. avgusta do 9. septembra vsak večer slavnostno osvetljen.

Gospodarske vesti

= **Delegacija tekstilnih industrijcev naj bi potovala v Moskvo.** Iz Beograda poročajo, da so na konferenci v direkciji za zunanjo trgovino, ki se je pečala z načinom dobave turškega bombaža, razpravljali tudi o vprašanju uvoza bombaža iz Rusije. Ugotovljeno je bilo, da je ruski bombaž, sodeč po poslanih vzorcih, prav dobre kakovosti. Stavljen je bil predlog, po katerem naj bi posebna delegacija naše tekstilne industrije odpotovala v Moskvo, da definitivno sklene pogodbo za dobavo bombaža. Na konferenci so razpravljali tudi o vprašanju dobave bombažne preje iz Italije v smislu trgovinskega sporazuma. O tem vprašanju pa ni prišlo do končnih zaključkov.

= **V Beogradu je bilo letos v prvem polletju ustanovljenih 30 delniških družb,** ki imajo skupaj 105 milijonov din delniške glavnice. V istem razdobju je bilo v banovini Hrvatski ustanovljeno 8 družb z glavnico 14 milijonov, v ostali državi pa 5 družb z glavnico 33 milijonov, tako da znaša skupna glavnica vseh družb, ki so bile ustanovljene v vsej državi izven Beograda le 47 milijonov, medtem ko znaša skupna glavnica v Beogradu ustanovljenih družb 105 milijonov.

= **Inž. Ante Malbaša: »Reforma Narodne banke i interesi hrvatske privrede«.** Pod gornjim naslovom je izšla v Osijeku knjiga, ki je aktualna zlasti glede na nedavno polemiko o podržavljenju Narodne banke in ukrepe, ki se pripravljajo v tej smeri. Avtor obravnava vprašanje reorganizacije Narodne banke zlasti s stališča interesov hrvatskega gospodarstva. Najvažnejša poglavja se tičejo teritorialne razdelitve kreditov Narodne banke, kreditne politike Narodne banke v zvezi s polomom hrvatskega denarništva, forsiranje Beograda kot centra gospodarske delavnosti, vloge novčaniške banke v gospodarstvu, vprašanja Hrvatov v upravi zavoda in borbe za reformo Narodne banke in njene kreditne politike. Pisec se kritično bavi zlasti s kreditno politiko Narodne banke v zadnjih 20 letih, ki je šla na škodo interesov hrvatskega gospodarstva, ter opozarja na posledice te politike, ki kažejo v selitvi industrije iz Hrvatske. Avtor predlaga reorganizacijo Narodne banke v smeri decentralizacije, tako, da bi podružnica Narodne banke v Zagrebu postala samostojna direkcija za hrvatski teritorij, ki bi bila avtonomna v kreditni politiki. (Knjiga stane 25 din in se naroča pri avtorju, Osijek I. Beogradska 4).

= **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani,** zadruga z neomejenim jamstvom, bo od 2. septembra 1940 dalje izplačevala vse one hranilne vloge, ki dne 1. marca 1935 niso presegale zneska od din 10.000. Vse nedvigniene vloge se prenesejo 31. decembra 1940 na novi račun, kjer se bodo obrestovale po normalni obrestni meri. (—)

= **Licitacije.** Dne 26. avgusta bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo ščetk. 29. avg. za dobavo raznih olj. 3. septembra za dobavo raznih oblačil in rokavic za delavce in mehanike. 7 septembra glede dobave cevi. 12. septembra glede dobave bakra, brona, aluminija, duraluminija in sive litine. 13. sept. pa za dobavo fotografskega materiala. Dne 30. avgusta bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo lepenke za znamkovalnico in 7. septembra za dobavo specialnega papirja. Dne 2. septembra bo pri štabu savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo večje množine mila za pranje. Dne 4. septembra bo pri direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo petroleja. Dne 10. septembra bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo naprave na električni pogon. 17. septembra pa glede dobave transportnega traka z električnim pogonom.

= **Dobave.** Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 26. avgusta ponudbe za dobavo bakrene pločevine, žebljičkov iz medi, ventilov, pip, pocinkanih čepov, krogličnih ležajev, karbida, železnih peči in kolen za cevi, do 27. avg. za dobavo lepila, kabla, tekočine za poliranje laka, kavčuka, cevi in ploščic iz kavčuka, elektrod, palčic za avtogeno varenje, krp in brisač ter kokosovih otiračev za čevlje, do 28. avg. za dobavo lanene jadrenine, do 30. avg. za dobavo zakovic iz plavljenega jekla, brona, brodskih zvoncev in kabla, ščetk, vrvice ter bakrenih cevi, do 2. septembra za dobavo stekel za vodo in olje-kaze, čopičev za barvanje in lakiranje, papirja za filter, steklenih posod in epruvet, električne peči 1 dr., do 3. septembra pa za dobavo ključavnic, vijakov, profilov iz medi, raznih ključavnic ter okovja za okna in vrata.

= **Dobave.** Dne 24. avgusta bo pri dravski delavnici v Ljubljani pismena licitacija za dobavo impregniranega platna, usnja, voska ter strojnih igel. 27. avg. pa za dobavo vijakov in zakovic, raznega ročnega orodja, verig ter žice.

Pomorska zrakoplovna šola. Divulje sprejema do 30. avgusta ponudbe za dobavo špiralnih švedrov ter raznega orodja, koksa, lesnega oglja, železa, jekla, cevi, pločevine, ščetk ter bombaža za čiščenje.

Borze

23. avgusta

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se v Beogradu trgovali po 45, za bolgarske klirinške čeke pa je bilo v Zagrebu povpraševanje po 93 in v Beogradu po 92. Tečaji na svobodnem trgu se nadalje ravnajo po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda pri stalni tendenci notirala 444 — 446 (v Beogradu je bil promet po 444). Zaključki pa so bili zabeleženi v 6% dalm. agrarnih obveznicah po 70.

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaji: London 177.82 — 181.02. New York 4425 — 4485. Curih 1010.29 — 1020.29. **Tečaji na svobodnem trgu:** London 219.91 — 223.11. New York 5480 — 5520. Curih 1248.45 — 1258.45.

Curih. Beograd 10. Pariz 9.95 (bankovci 7.25). London 17.5750. New York 439 (bankovci 458). Milan 22.1750. Madrid 40. Berlin 175.50.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 444 — 446. 4% agrarne 51.50 den., 4% severne agrarne 51.50 den., 6% begluške 76 — 77. 6% dalm. agrarne 69.50 — 70 (70). 6% šumske 70 bl., 7% stabiliz. 94 den., 7% invest. 96 den., 7% Seligman 100 den., 7% Blair 93.75 den., 8% Blair 98 den; delnice: Trboveljska 290 — 300. Gutmann 45 den., Šećerana Osijek 195 — 200. Šećerana Vel. Bečkerek 870 den., Osiječka ljevaonica 165 den., Isis 32 den.

Beograd. Vojna škoda 443 — 445 (444). 4% agrarne 52 den., 4% severne agrarne 51 den., 6% begluške 76.25 — 76.50 (76.50). 6% dalm. agrarne 69.25 — 69.75. 6% šumske 69.50 — 69.75. 7% Seligman 101 den., 7% Blair 94 den., 8% Blair 99 den., Narodna banka 7800 bl., PAB 195 den.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago.** 23. avgusta. Začetni tečaji: **pšenica:** za sept. 70.25. za dec. 72.375 za maj 73.625; **koruza:** za sept. 60.875. za dec. 55.375. za maj 56.125.

+ **Novosadska blagovna borza** (22. t. m.) Tendenca nespremenjena. **Pšenica:** za pšenico veljajo odkupne cene po uredbi. **Rž:** baška 260 — 265 banatska 260 — 265. **Oves:** baški, sremski, slavonski 285 — 290. **Ječmen:** baški in sremski 270 — 275; jari 380 — 385. **Moka:** baška in sremska »0g« in »0gg« 510 — 520.

Ljubljanski velesejem

Že pri Egipčanih je bila stanovanjska kultura visoko razvita in je služila kot merilo splošne kulture. Tudi danes je tako, le da je oprema prilagodena razmeram našega časa. Za udobnost skrbita moderno stavbarstvo ter razvita pohištvena obrt in industrija. Sloves naše pohištvene obrti sega daleč čez meje Slovenije, znana pa je postala po razstavah na ljubljanskem velesejmu, ki že skoro dve desetletji z dragoceno propagando pospešuje njen razvoj in delavnost. Na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra bo slovenska pohištvena obrt pokazala svoje najboljše in najmodernejše izdelke v plemeniti tekmi med posameznimi mojstri.

Slovenska železarska industrija zaradi razširjenja drugih železarn v naši državi ni bila nič prizadeta, čeprav je bila to skrb marsikoga. Naše gospodarsko življenje sloni na zdravi tradiciji in je prebolelo že mnogo hujših udarcev. Spomnimo se samo kritičnih dni na Jesenicah v času splošne gospodarske krize. S tem večjo požrtvovalnostjo in žilavostjo so se naši gospodarstveniki lotili dela za obstoj in razmah slovensko železarske industrije ter so v zadnjem času izvršili znatne investicije. Izdelki naše železarske in kovinske industrije bodo učinkovito prikazani na ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra.

Zatvoritev prehoda skozi Lattermannov drevored. Zaradi prireditve ljubljanskega velesejma, od 31. avgusta do 9. septembra, bo prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, zaprt od 26. avgusta do 14. septembra 1940.

Sokol Mengeš je proslavil svojo dvajsetletnico

V nedeljo so plapolale zastave s hiš v Mengšu. Domači Sokol je obhajal 20 letnico. Z vlakom, z vozovi, s kolesi in peš so prihajali sokolski pripadniki iz kamniškega okrožja in tudi Ljubljana je bila zastopana po sokolskih bratih. Lepo vreme je pripomoglo, da se je k tej jubilejni prireditvi zbrala na telovadišču velika množica narodno čutečega občinstva, ki je s svojo prisotnostjo pokazalo, da so simpatije do sokolstva tudi na deželi velike, kar daje sokolskemu pokretu hvalevredno pobudo k vztrajnemu delu.

Slovesnost se je pričela, ko so ob pol 16. uri ob zvokih sokolske koračnice začeli oddelki sokolstva, na čelu sedem sokolskih praporov, korakati na telovadišče, ki je bilo okrašeno z narodnimi zastavami in v sredini z veliko sliko kralja Petra II. V počastitev dvigajoči se državni zastavi je bila zaigrana državna himna, ki jo je občinstvo stoje poslušalo. Nato je pristopil društveni starosta brat Kanc pred zbrano sokolstvo in občinstvo in je s pozdravom na vse navzoče opisal delo in pot Sokolskega društva v Mengšu. Od vsega početka je Sokol vršil po najboljših namenih in skromnih močeh vztrajno svoje delo, katero je usmeril do ciljev, ki jih je zastavil Tyrš in ki so začrtani v načrtu dela za svobodo domovine in države. Vzgojil je članstvo, ki je vedno pripravljeno dati vse za državo in kralja. Sokolski delavci niso pri tem iskali sebi koristi in slave, temveč so delali po geslu: poedinec nič, celota vse! In v tem znamenju je stopal Sokol v Mengšu svojo 20 letno pot in se sčasoma osamosvojil, tako da ima svoj lastni dom z lepim telovadiščem. Zahvalo je izrekel vsemu članstvu, ki je pripomoglo Sokolu do vsega doseženega. Slednjič je izrekel vdanost in pozdrav prvemu starosti in bratu kralju Petru II. ter je zaklical njemu in kraljevskemu domu sokolski: Zdravo! Sokolstvo in občinstvo se je pridružilo pozdravu in zapelo sokolsko himno »Le naprej!«

Ko so vsi oddelki odkorakali s telovadišča, se je pričel javni telovadni nastop. Vsi oddelki so izvedli proste in orodne vaje. Nastopili so na orodju člani in obojni naraščaj. Proste vaje so bile podane dobro, od nekaterih oddelkov prav dobro. Nastop na orodju je ugajal, posebno ženske naraščajnice. Vseh telovadečih pri prostih vajah je bilo 190, na orodju 24. Po telovadnem sporedu je bila sneta državna zastava med sviranjem in petjem himne »Hej Slovani«. Sledila je zabava. Poleg telesnih okrepčil se je sukala neugnana mladina ob zvokih veselih poskočnic in pozno v noč se je zaključila celotna prireditev. Mengeškemu Sokolu naj bo posrečeno izvršena prireditev bodrilo k nadaljnemu delu za sokolske ideale.

Nov vodovod za Trbovlje

Zagorje, 22. avgusta

Zagorjani vidimo, kako se trboveljska občinska uprava prizadeva, da občanom ne manjka življenjskih dnevnih potrebščin. Kadarkoli se kakšna nova potreba pokaže, so potrebna denarna sredstva na razpolago. Poleg raznih že izvršenih, gospodarskih, zdravstvenih in socialnih naprav skrbi trboveljska občina, da se vsaka nova krajevna potreba čimprej uredi. Znano je, da zagorsko prebivalstvo zelo trpi na pomanjkanju pitne vode in čaka, kdaj bo tega konec. Zadnje čase je pričelo tudi prebivalstvu trboveljske občine groziti, da bo v Trbovljah enako primanjkovalo vode. Toda trboveljska občinska uprava, ki vé, da je zdrava pitna voda prebivalstvu neobhodno potrebna, je takoj ukrenila, da zaščiti prebivalstvo pred takim pomanjkanjem.

Pod Sv. Planino nad Pečnikom so izsledili zdrav izvir, ki daje na sekundo 7 litrov vode. Takoj je bilo ukrenjeno, da se izvirek izkoristi in da se čimprej prično pogajanja s solastniki v tamkajšnjem okolišu kakor tudi z onimi v Zagorski dolini, ki posedujejo in izkoriščajo vodno moč za svojo obrt. Ker so bili nekateri dogovori za odškodnino že sklenjeni, drugi pa naj se rešujejo ob priliki komisijskega ogleda pri izvirku, se je nedavno zbralo precej občinstva k ogledu. Prisotna sta bila zastopnika litijskega in laškega sreza, strokovnjaki iz Celja, občinski zastopniki iz Zagorja in Trbovelj ter vsi prizadeti posestniki. Dogovor bo gotovo v kratkem sklenjen. Kakor se je videlo, želi trboveljska občina, da se dela takoj prično in je že h komisijskemu pregledu prišlo več delavcev s pripravami, da takoj prično z zajetjem vrelca. Tako bodo trboveljski občani imeli dovolj pitne vode, karšne si tudi Zagorjani že dolgo želimo.

Iz Prekmurja

PRIMARIJ

dr. MIRKO HOUŠKA,

specijalist za notranje bolezni

V MURSKI SOBOTI,

se je vrnil z orožnih vaj in

začasno ZOPET REDNO ORDINIRA.

Šolstvo

š— **Drž. delovodska šola v Ljubljani.** Ta šola ima gradbeni, strojni elektroinstalaterski in mizarski oddelek. Na vse oddelke se sprejemajo samo pomočniki z opravljenim pomočniškim izpitom. Gradbeni oddelek je namenjen za zidarske, tesarske in kamnoseške pomočnike; na strojni oddelek se sprejemajo pomočniki kovinske stroke (ključavničarji, mehaniki, kovači itd.) in pomočniki modelno mizarske stroke. Ob koncu dvoletnega šolanja opravljajo učenci strojnega in mizarskega oddelka završni izpit, ki ima v smislu čl. 5 pravilnika ministrstva trgovine in industrije z dne 21. IV. 1934, II štev. 13.845-u značaj mojstrskega izpita. Posečanje gradbenem, elektroinštalaterskem in mizarskem je pa priporočljiv za vse one pomočnike, ki nameravajo pozneje pred oblastno komisijo opravljati mojstrski izpit. Dočim se sprejme na strojni oddelek samo omejeno število učencev, je običajno na gradbenem, elektrinstalaterskem in mizarskem oddelku vedno dovolj prostih mest na razpolago. Prijave za sprejem v navedene oddelke se bodo sprejemale na Drž. tehniški srednji šoli (Aškerčeva c. 9) v ponedeljek, dne 2. septembra od 8.—11. ure. Podrobni pogoji za sprejem so objavljeni v šolskem vestibulu; ustne informacije se dobe v direkcijski pisarni med uradnimi urami.

š— **Na drž. mešani meščanski šoli J. J. na Viču v Ljubljani** bodo popravni izpiti dne 30. in 31 .avgusta, vsakikrat od 8. ure dalje po razporedu, ki je nabit v oglasni skrinjici na stopnišču ob vhodu v šolsko poslopje. Vpisovanje za vse razrede bo dne 2., 3. in 4. septembra, vsakikrat od 8. do 12. ure. Sprejemajo se učenci(ke) le iz domačega šolskega okoliša, ki obsega: Ljubljano, Dobrovo, Brezovico, Polhov Gradec, Horjul, Preserje, Lok, Vrhniko in Borovnico. Iz tujih okolišev se sprejemajo novi učenci(ke) le na podlagi dovoljenja kr. banske uprave. Za vpis je potrebno šolsko spričevalo in davčno potrdilo za 1. razred tudi krstni in rojstni list. Vse ostale informacije so razvidne z razpisa v oglasni skrinjici. Dne 6. septembra bo šolska maša ob 8. uri; dne 9. bo otvoritvena sv. maša in dne 10. septembra se prične pouk.

š— **Na državni realni gimnaziji v Kočevju** bodo popravni in drugi izpiti 26. in 27. avgusta po sporedu, ki je nabit na uradni deski. — Vpisovanje za I. in VII. razred bo 2., za II., III. in IV. razred, 3. za V. in VI. r. ter za zunanjike pa 4. septembra. Zamudniki se morejo vpisati še 5. septembra. Otvoritvena služba božja bo 9. septembra ob 9. uri Zagotovljen je šolski vlak.

š— *Na II. drž. meščanski šoli v Mariboru* (magdalenski) bodo završeni popravni izpiti 30., ostali popravni izpiti 31. avgusta, redno vpisovanje pa 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 9. do 12 ure. V to šolo se vpisujejo učenci, ki stanujejo v V. mestnem okraju in v okoliških občinah na desnem dravskem bregu, ako se ne vozijo z vlakom.

* **Meščanska šola v Mežici.** Završni popravni izpiti bodo 31. t. m. od 8. dalje, popravni izpiti za I., II. in III. razred pa 2. septembra od 8. dalje. Vpisovanje bo 1. septembra od 8. do 12., 2. in 3. septembra pa od 8. ure dalje. Novinci iz ljudske šole morajo predložiti krstne liste in izpričevala o dovršenem IV. razredu ali pa letna izpričevala o kakem dovršenem razredu višje ljudske šole, ostali učenci pa zadnja letna izpričevala. Novince naj privedejo k vpisovanju starši ali njih namestniki. Ostale podrobnosti so razvidne na oglasni deski v šolski veži.

RADIO

Sobota 24. avgusta

Ljubljana, 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 12: Pester spored s plošč. — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Počitniške dogodivščine treh navihancev. — 17.30: Med igračami (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Uprava Stare Ljubljane (msgr. V. Steska). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Naši Primorci (Nikola Pavelič). — 19.40: Objave. — 20: Zunanjepolitični pregled (dr. A. Kuhar). — 20.30: Hopla, gospa sreča! Vesela igra o tragediji Dionizija Smole. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna igra Radijski orkester.

Beograd 19.40: Bački večer. — 21.10: Pester glasbeni spored. — 22.50: Ples. — **Zagreb** 17.45: Orkester. — 20.30: Domači skladatelji. — 21: Operetni odlomki. — 22.10: Lahka godba. — **Praga** 19.40: Koncert po željah. — 21.30: Lahka in plesna muzika. — **Berlin** 19.15: Plesni večer. — 21.10: Drobne melodije. — 21.30: **Veliki orkester.** — 23.10: Nočni koncert.

Top z žrelom proti Angliji

Nemški obalni top za razbijanje oklepov na obali proti Angliji

Nova Fundlandija

Otok v zapadnem Atlantiku pred Severno Ameriko

Kakor smo že poročali v našem listu, je bila na podlagi sporazuma med Zedinjenimi državami in Kanado Nova Fundlandija vključena v ameriški obrambni sistem.

Nova Fundlandija je velik angleški otok v zapadnem delu Atlantika ter leži pred Severno Ameriko. S svojim zemljepisnim položajem zapira ustje reke Sv. Lavrencija. Skupno z najbližjo obalo Labradorja je ta košček zemlje do l. 1934. tvoril britski dominijon, od tega časa dalje pa ima otok značaj kronske kolonije. Nova Funlandija ima 110.780 kvadratnih km površine in nekaj manj kakor 300.000 prebivalcev. Glavno mesto otoka je Saint Johns.

V bližini Nove Fundlandije leži niz otočičev, med katerimi sta tudi francoski posesti St. Pierre in Miquelon. Prebivalci na njih so evropskega izvora, toda so zelo redko naseljeni. Na četvorni km površine ne pridejo niti štirje ljudje. Prebivalstvo živi večinoma od ribolova, dasi je v zemlji mnogo zakladov, zlasti petrolej, baker, železo in svinec. Toda ta bogastva se ne izkoriščajo ter čakajo drugih časov, če bo treba. Novi Funlandiji vlada guverner, ki ima sedež v St. Johnsu. Ob strani ima zakonodajni in izvršni svet.

Novo Fundlandijo so odkrili okoli l. 1000 Skandinavci, skoro petsto let pozneje je prišel tja Sebastijan Cabot. V teku stoletij so se za posest otoka ruvali Francozi in Angleži, pozneje tudi Angleži in Američani. Z odločitvijo mirovnega sodišča v Haagu je bilo vprašanje Nove Fundlandije l. 1910. dokončno rešeno v prilog Velike Britanije. In zdaj prihaja tja s tihimi koraki Amerika . . .

Straža pri Calaisu

Opazovalni oddelek nemškega topništva pri Calaisu

Usoda zgodovinskih zgradb v Franciji

V sedanji vojni so trpele mnoge francoske naselbine in mesta, v nekaterih so bili tudi poškodovani in uničeni spomeniki zgodovinskega pomena. Vendar je ostalo tudi mnogo nepoškodovanega.

Med zgradbe zgodovinskega pomena, ki se jih vojna furija ni dotaknila, spadajo v prvi vrsti katedrale v Amiensu, Reimsu, Chartresu, Beauvaisu, Lensu, Soissonsu in Orleansu. Hudo pa je poškodovana katedrala v Rouenu. Tudi cerkev St. Macluja v istem kraju je narušena. V Abevilleu je poškodovana slikovita cerkev St. Wulframa, v Beauvaisu pa cerkev St. Etiennea. Tudi cerkev St. Jacquesa v Compiègneu ni ostala cela, takisto samostan St. Corneillea. Poškodovani pa sta tudi cerkveni zgradbi v Evreuxu in Giforsu.

Na ozemlju Loire so trpele nekatere cerkvene zgradbe v Toursu. V Ambroiseu sta poškodovana grad in kapela, v Bloisu je grad ostal ohranjen, ostale zgodovinske stavbe pa so povsem uničene. V Saumuru so skoro vse cerkve porušene. O mnogih stavbah, ki imajo značaj umetnostnih spomenikov, še francoska vlada ne razpolaga s potrebnimi informacijami. Trenutno si torej ni mogoče napraviti slike, kakšno razdejanje je utrpela umetnostna stran Francije v tej vojni.

Egipčani v taboriščih

Marsejski »Petit Dauphinois« beleži, da so britske oblasti zaprle nad 2000 Egipčanov, ki jim očitajo nezanesljivost v času sedanje vojne.

Velik požar v Göteborgu

V nedeljo zjutraj je izbruhnil velikanski požar v göteborški predilnici, ki je bila največja industrija svoje vrste na Švedskem. V poldrugi uri je ogenj uničil vse, kar so plameni dosegli. Še v popoldanskih urah je gorelo v okolici tvornice. Škoda je nepregledna in se trenutno še ne da oceniti.

Pomladitev francoske diplomacije

Po izjavi francoskega zun. ministra Baudoina bo vlada v Vichyju očistila svoj diplomatski zbor stare navlake. Starostna meja za poslanike bo odslej 58 let, za generalne konzule pa 57 let. Legacijski svetniki ne bodo smeli biti starejši nego 50 let.

Letalci iz Amerike

Angleški agenti v Zedinjenih državah si na vso moč prizadevajo, da bi pridobili čimveč ameriških letalcev za angleško vojsko. Pisarne, ki iščejo spretnih in drznih pilotov, poslujejo zdaj v New Yorku, Dallasu, Oklahomi, San Franciscu in Los Angelesu. Kakor beleži »New York Tribune«, prihaja vsak teden iz Zedinjenih držav v Kanado najmanj po 25 letalcev.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je angleška bojna ladja »Resolution« še vedno zasidrana v Gibraltaru, kamor so jo poslali zaradi popravil;

da pripravljajo na Švedskem največje vojaške manevre, kar jih je kdajkoli bilo v tej deželi;

da se je pri poskusni vožnji motornega čolna v La Coruni na Španskem zgodila strahovita nesreča. Čoln se je razletel in šest oseb, ki so bile v njem, je utonilo;

da bo danska vlada do novembra odpustila rekrute, ki so bili pred mesci poklicani pod orožje ter jih nadomestila z novimi vpoklici;

da so sovjetske upravne oblasti v priključenih baltskih deželah uvedle Stahanov sistem za delo v tvornicah;

da bodo med Kaunasom in Vilno zgradili moderno avtomobilsko cesto;

da so v Rigi odprli tri srednje šole z ruskim učnim jezikom za otroke ruskih častnikov in vojakov.

Pogajanja v Turn-Severinu

Vodja rumunske delegacije za pogajanja z Madžarsko V. Pop

K vsaki obleki žival

V Los Angelesu so nedavno imeli modno revijo, ki pomeni velikansko senzacijo za vso Ameriko. Krojačice so si izmislile, da spada k vsaki obleki, ki so jo predvajale manekenke, odgovarjajoča žival. In tako so se manekenke pojavile s psički, papigami, opicami, mačkami in drugimi živalskimi bitji. Nekdo je v zvezi s tem predlagal, naj bi posihmal v ženskih salonih imeli tudi majhne farme, da bi si dame poleg obleke mogle omisliti tudi primerno spremstvo . . .

Oboroževanje Kanade

Kanadski minister za oboroževanje Dalton je najavil formiranje nove kanadske oklopne divizije, ki bo imela 200 tankov in jo bo izpopolnjevalo še več drugih mehaniziranih enot.

Lloydsi v Ameriki?

Kakor pravi neka vest DNB iz New Yorka, so prenesli Lloydsi, največja angleška zavarovalna družba, vse svoje premično premoženje v Ameriko.

Dover pod topovskim ognjem

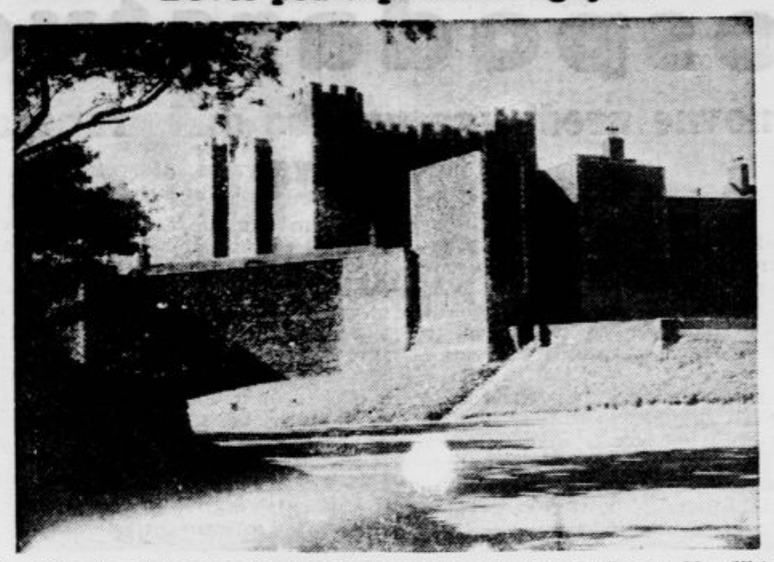

Nemško težko topništvo je v četrtek proti večeru obstreljevalo Dover. Na sliki vidimo del stare trdnjave v Dovru

Ob smrti tvorničarja Chryslerja

Svojo pot je začel kot vajenec v mehanični delavnici

Pred dnevi je umrl v Ameriki Walter Chrysler, svetovno znani producent avtomobilov. Učakal je 65 let.

Walter Percy Chrysler je začel svojo kariero kot vajenec v mehanični delavnici in je bil, ko mu je bilo 33 let, imenovan za nadintendanta v neki tvornici lokomotiv in strojev. L. 1910. je prevzel pri American Locomotor Cye službo podravnatelja podružnice v Pittsburgu. Leto pozneje je postal direktor podjetja. In še leto dni pozneje je bil imenovan za direktorja tvornice Buick Motor. Ostal je na tem mestu do l. 1916. Tri leta pozneje je postal podpredsednik družbe General Motors Corporation.

Iz vsega tega je polagoma razvil svoj lasten koncern, Chrysler Corporation. Zgradil je Chryslerjev Building (nebotičnik), ki je bil nekaj časa najvišje poslopje na svetu in je še danes druga najvišja palača na zemlji. Z veliko spretnostjo se je dokopal do velikega imetja, katerega je podedovala družba, ki bo nadaljevala Chryslerjevo delo.

Kamela namesto avtomobila

V francoskih mestih vidiš danes lahko naravnost komične prizore v prometu, če ne bi vse to vsebovalo veliko mero tragike. Kolesarji vozijo s prikolicami, ker ni na razpolago avtomobilov za prevažanje pešcev. V nekem propadlem cirkusu je neki podjeten možakar kupil kamelo, s katero prenaša tovore po mestu. Žival zbuja med Francozi mnogo duhovitih opazk.

Berbera

Glavno mesto Britske Somalije, ki je zdaj v italijanskih rokah, Berbera, je kraj, ki je imel za Angleže v prvi vrsti strateški in šele potem gospodarski pomen. Angleži si niso nikoli resni prizadevali, da bi Somalijo povzdignili. Rabila jim je samo za kritje pred Adenom, ki leži na nasprotni strani ob Rdečem morju.

Berbera je majhno mesto, ki oživi samo ob času velikih sejmov, kajti takrat pripeljejo Somalijci tja naprodaj svoje pridelke in izdelke, živino, kože in gumi. Berbera, ki ima samo nekaj kamenitih zgradb, drugače pa samo borne koče domačinov, narase takrat po zaslugi bližnjega karavanskega zbirališča Bulharja na svojih 30.000 prebivalcev. Toda to traja le kratek čas. Ko je kupčija sklenjena, se Somalijci vrnejo domov in Berbera postane zopet skromno pristanišče za nakladanje srednjevelikih ladij.

Malarija v Anatoliji

V Smirni in drugod v Anatoliji strašno razsaja malarija, ki se je letos pojavila v epidemičnem obsegu. Skoro ni hiše brez bolnika, bolezen pa še ne kaže znakov upadanja.

Bolgarske cigarete za nemško vojsko

Skupina bolgarskih rezervnih oficirjev pod vodstvom polkovnika Kuendžijeva je obiskala nemškega poslanika v Sofiji barona Richthofena, in mu je izročila 10.000 škatelj najfinejših bolgarskih cigaret za tiste nemške vojake, ki so prvi vkorakali v Neuilly, kjer je bila podpisana mirovna pogodba z Bolgarijo po svetovni vojni.

V Angliji zbirajo staro železo

Zaradi potreb angleške vojne industrije bodo na Angleškem zamenjali vse poštne nabiralnike iz kovine z lesenimi nabiralniki. Poleg tega so nabrali doslej 13.000 ton starih železnih ograj od parkov in 10.000 ton starih tračnic. Tudi 17.000 starih avtomobilov bodo izročili v predelavo vojni industriji.

ANEKDOTA

Ruski skladatelj A. Grečaninov pripoveduje v svojih spominih, kako očetovsko je z njim kot začetnikom ravnal Rimskij-Korsakov, ki ga je tudi seznanil z ostalimi glasbenimi veličinami: z Balakirevom, Musorgskim, Borodinom in Kjujem.

»Nekoč sem mojstru prinesel, pokazat neko svoje delo« pripoveduje Grečaninov. »Rimskij-Korsakov je nekaj malega popravil, rekel par opazk v splošnem pa močno pohvalil mojo skladbo. Dejal sem mu, da sem srečen, ker je mojster zadovoljen z mojim delom, meni samemu pa stvar vendar ni všeč. »Zakaj ne?« je vprašal Rimskij-Korsakov. »Nekoliko preveč me spominja na Borodina«. »O, to ni nič hudega, če je vaša skladba čemu podobna. Hudo bi bilo, ako bi ne bila ničemur podobna . . .«

VSAK DAN ENA

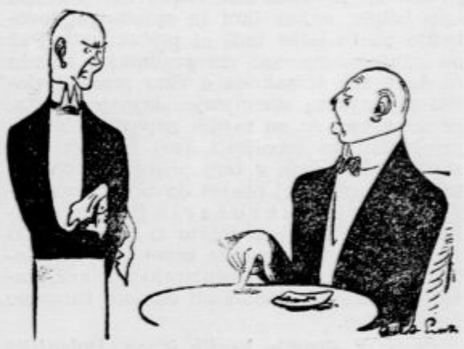

»Gospod natakar — že šestič vas prosim za čašo vode, pa je še ne dobim.«

»Oprostite, gospod, mislil sem, da ste naročili vodo za šalo . . .«

(»Söndagsnisse Strix«)

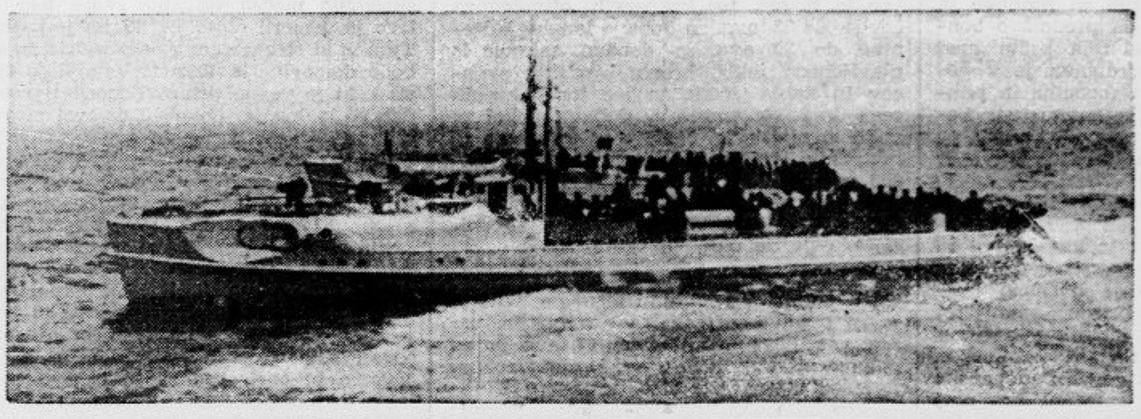

Nemški torpedni čolni

kakršni bodo imeli še važno vlogo pri napovedanem izkrcavanju v Veliki Britaniji

MICHEL ZEVACO: 191

Don Juan

ROMAN.

Kralj je ravnodušno vzel pisemce, pretrgal svileno nit, razgrnil papir in ga pogledal. Še tisti mah se je prepadeno vzravnal; plemiči, ki so bili pri njem, so opazili, kako je nenadoma pobledel in izbuljil oči.

Mahnil jim je, naj odidejo, hkratu pa s krčevito drgečočimi prsti zmečkal papir, kakor bi se bal, da ne bi kdo od daleč spoznal pisavo ali prečital kak odlomek.

Franc I. je gledal za dvorjani, ki so v naglici odhajali, in ko je zadnji izginil in so se vrata zaprla za njim, je položil papir na mizo, ga pogladil z roko, se sklonil nad njim in čital . . . čital še in še . . .

Tisto, kar je spet in spet čital, prav za prav ni bilo pisanje, ampak podpis.

Lice, ki so bili že dvorjani opazili njegovo bledost, mu je še bolj pobledelo. Oči so se mu skalile. Naglo se je odvrnil od mize, rekoč:

»Neumnost! Klavrna, bedasta sleparija! Saj ni mogoče! Takšni čudeži so za siromašno domišljijo navadnega prostaka, ne pa zame . . .«

Naslonil se je na okno in se globoko zamislil.

»Zakaj ne bi bilo mogoče? Zakaj ne? Mar niso zdravi in jasni duhovi napisali že marsikaj takega, kar spravlja človeški razum v zadrego? Paracelsus, ki sem pred nekaj dnevi bral njegovo zadnjo knjigo, govori zelo nedvoumno o teh stvareh, čeprav je slaven zdravnik in velik mislec . . . Zakaj ne bi mogli mrtvi v kakem posebnem trenutku občevati z živimi? . . . Pha! In vendar je vse zgolj prazna marnja! Nevarna sanjarija! Tu gre za poizkus prevare, in gorje mu, kdor se je drznil . . .«

Vrnil se je k papirju ter željno uprl oči v podpis.

»Da,« je jecljal, »tako se je podpisovala . . . s temi plahimi, skoraj nespretnimi črtami . . . s to milo pisavo, ki sem jo nekdaj pokrival s poljubi . . . Kaj si res ti, ki mi pišeš, oboževana pokojnica? Si mar vstala iz groba, da bi še enkrat govorila z menoj?«

Drhtljaj groze ga je izpreletel.

Znova se je odmaknil, kakor bi se bil odmaknil pred prikaznijo, in dasi se je odmikal, so mu oči vendar s tesnobo visele na podpisu. Strah, neizrečni strah pred onim svetom mu je tlačil dušo, zakaj podpis, ki je plamenel pred njim ter dramil opojni spomin na davno minulo mladost in ljubezen, je bil podpis Agneze de Sennecour!...

Pisemce je bilo kratko:

»Kralj Franc,

Ako namenite Klotarju, gospodu Ponthuškemu, preizkušnjo na natezalnici, vam sporočam, da boste morali osebno prisostvovati mučenju tega plemiča. Proseč Boga, naj vas navdahne, sem

Agneza de Sennecour.«

Kralj je skrbno zložil papir in ga spravil v predalnik, ki ga je sam zaklepal. Nato je poklical stotnika telesne straže ter mu naznanil, da se hoče pri priči podati v Temple. Gospod de Bervieux je takoj ukazal vse, kar je bilo treba. Kralj je s spremstvom kakih dvajset plemičev kmalu stopil na dvorišče.

Baš ko se je Franc I. vzpenjal na konja, je prijezdil v Louvre veliki profos.

»Spremite me, Croixmart.«

Veliki profos je pozdravil in se postavil za kralja. Krdelo s trobentači na čelu je krenilo na pot. Za trobentači je jahal stotnik telesne straže z dvanajstorico konjenikov. Za temi je jezdil kralj, za kraljem plemiči. Druga dvanajstorica konjenikov je tvorila konec sprevoda. Parižani so radovedno gledali bleščečo krdelo ter vzklikali njegovemu veličanstvu. Franc I. je drugače zmerom vljudno in prijazno odzdravljal svojim dobrim meščanom. To pot pa je bil mrk in le kdaj pa kdaj je komu pokimal. Ko so dospeli v Tempelsko ulico, je poklical velikega profosa k sebi ter mu ukazal, naj jaše vštric njega.

»Veste, kam gremo?« je nenadoma vprašal kralj.

»Čakam, da mi vaše veličanstvo pove,« je odvrnil Croixmart.

»Namenjeni smo v Temple, da vidimo plemiča Ponthuškega na natezalnici.«

»To bo žalosten prizor, sire,« je dejal Croixmart, »in čudim se, da je kralju mar takega pogleda.«

»Kdo vam pravi, da mi je kaj do njega?« je zamolklo rekel kralj. »Kdo vam pravi, da nisem prisiljen prisostvovati temu prizoru, ki mi bo gotovo pokvaril nekaj noči? . . .«

»Torej hoče vaše veličanstvo morda sámo vprašati upornika . . .«

»Nič, Croixmart, prav nič ga nimam vprašati!«

»Ne razumem, sire . . .«

Kralj se je obotavljal. Vpraševal se je, ali ne bi bilo prav, da pove velikemu profosu skrivnostni dogodek s pisemcem, ki je nosilo podpis Agneze Sennecourske, umrle pred davnimi leti. Toda zmajal je z glavo in zavrgel to misel.

»Nočem se osmešiti,« je sklenil. »Kdo me pa sili, da grem v Temple? Zakaj nisem ostal v Louvreu? Zakaj se pri tej priči ne obrnem in ne odjašem nazaj? Torej bo le resnica, da verjamem Agnezinemu pozivu in ga nimam za delo kdo ve katerega malopridnega spletkarja? . . . Sicer pa ne more nič rešiti Ponthusa, ki me je zasmehoval. Mučen bo in nato obglavljen.«

Čez nekaj trenutkov je vprašal:

»Kaj mislite o tem človeku?«

»O katerem človeku, sire?«

»Nu, o uporniku . . . o Ponthusu!«

»Hm, sire, mislim, da je upornik. Najprej ima na vesti zadevo v Sekirni ulici, ki je zelo huda, čeprav najmanjša izmed vsega, kar je očitati mlademu človeku. Ako vam je do mojega mnenja, sire, tedaj priznam, da bi za svojo osebo rade volje odpustil plemiču Ponthuškemu ta upor. Saj mi je sam izjavil, da se predá na milost in nemilost tisti mah, ko grof de Loraydan privoli v to, da se mu postavi nasproti . . .«

Pomen Somalije za Italijo

Švicarski francoski listi o strateškem in političnem pomenu italijanskega uspeha v Somaliji

Italijanski uspeh v angleški Somaliji je vzbudil v evropskih listih polno komentarjev. Posnemamo nekaj značilnih švicarskih sodb, ki skušajo prikazati zlasti strateške prednosti, ki si jih je Italija pridobila s svojim uspešnimi operacijami v vzhodni Afriki za nadaljevanje svoje kolonialne vojne proti Angliji. »Gazette de Lausanne« navaja naslednje glavne posledice italijanske zasedbe angleške Somalije:

1. Uresničen je predvsem eden izmed vojnih ciljev Italije: **združitev treh Somalij**, italijanske, francoske in britanske. V primeru dokončne zmage osi je stem stvorjeno jedro bodoče italijanske Vzhodne Afrike, ki bo zaokrožena v veliko enoto ter bo obsegala ves severnovzhodni del afriškega kontinenta.

2. Izginila je nevarnost, da bi bile italijanske posesti v vzhodni Afriki zajete med dva ognja: med angleško Somalijo na eni strani, Sudanom in Kenijo na drugi. **Varnost italijanskega imperija v Abesiniji** je zavarovana.

3. Eden izmed živčnih vozlov britanskega imperialnega sistema — oni, ki so ga tvorile britanske pozicije v Perimu (otoku ob izhodu iz Rdečega morja) Adenu in Berberi — bo verjetno močno paraliziran. Britanske prometne zveze preko Sueza in po Indijskem oceanu bodo izpostavljene večjim nevarnostim kakor doslej. Tako bo tudi **pot v Indijo znatno ogrožena.**

4. Razen tega pa bo tudi **moralni učinek italijanskega uspeha na prebivalstvo** vzhodne obale Rdečega morja zelo velik. Gre predvsem za arabsko prebivalstvo Hadramutu, ki je že doslej povzročilo precejšnje skrbi britanskemu protektoratu v Adenu, Jemenu in onemu delu Arabije, ki leži nasproti Eritreji, medtem ko se bo Ibn Saud odslej zelo izogibal popolnemu angažiranju z Anglijo.

Končno misli list, da je **pohod italijanskih čet v smeri proti Sudanu, Somaliji in Keniji** velikega strateškega pomena, ker napoveduje nadaljnje operacije širšega obsega. Italija razpolaga trenutno z najmočnejšo črno armado na svetu. Na drugi strani pa so seveda tudi Angleži zbrali velike kontingente svojih čet v Keniji in v Sudanu. Vsekakor se zdi, da se je med obalo Sredozemskega morja in ekvatorjem začela **velika borba za posest Afrike.**

List »La Suisse« tudi komentira italijanski uspeh v Somaliji in piše med drugim: »Osvojitev britanske Somalije odstranjuje za italijanski imperij v vzhodni Afriki sleherno grožnjo s te strani. Obseg tega imperija se sedaj razteza na vse obrežje Rdečega morja, kajti gotovo je, da bo morala **ob sklepanju miru Francija prepustiti Italiji oni del Somalije, ki z luko Džibutijem tvori že dve leti sem predmet italijanskih zahtev.«**

List »Journal de Genève« pa ugotavlja v svojem komentarju, posvečenem istemu vprašanju, med drugim: »Italija je dosegla enega izmed svojih ciljev v vojni, ki jo je **vodila v Afriki v treh smereh: v smeri proti Keniji, Somaliji in Sudanu.** Z osvojitvijo Somalije so znatne čete na razpolago za boje v obeh ostalih smereh. V Sudanu so Italijani zasedli Cassalo in razcepili na dvoje železnico, ki vodi iz Port Sudana v Semar. Ofenziva v smeri gornjega Nila ni nemogoča, četudi so težkoče prehrane in prevozov na razdaljah, ki se sučejo med 300 in 700 km, znatne. Na kenijski strani so Italijani zmanjšali »žep« pri Dolu z zavzetjem trdnjave Mojale in bi sedaj mogli pritiskati proti jugu. Povsod so pokazali ofenzivni duh, ki jim je prinesel lepe uspehe. Njih čete so se prav dobro prilagodile tem tako posebnim kolonialnim ekspedicijam, ki zahtevajo izredno vztrajnost vsakega poedinega vojaka in dobro skupno pripravljenost. V dosedanjih borbah so Angleži nudili največji mogoči odpor, toda očitno je, da je bilo ravnovesje sil zrušeno z izločitvijo francoskih čet. Izpostavljena povsod napadom, se mora Anglija, ki mora predvsem braniti svojo matično zemljo, sprijazniti s kolonialnimi porazi.«

»Zadnja faza vojne«

»Frankfurter Zeitung« objavlja poseben berlinski komentar o položaju Anglije v sedanji, kakor jo imenuje, zadnji fazi vojne. List piše med drugim:

»Ne gre za prvi korak. Eno izmed glavnih načel britanske zunanje politike, ki je vodilo do vojne, je bilo, da so meje Anglije na Renu. Ren pa je že davno prekoračen in tudi narodi, ki naj bi Angležem pomagali, so premagani. Poljski in francoski zaveznik nista več uporabna za angleško stvar, Norveška, Nizozemska in Belgija pa ne morejo več biti uporabljene kot oporišča za angleške napade na Nemčijo. Kakor se torej zdi, so bili v tem nemško-angleškem dvoboju že storjeni nekateri koraki, ki jih ni mogoče presojati za Angleže ugodno. K temu je treba še dodati, da se ugled Anglije vsaj v državah, ki v vojno neposredno niso zapletene, ni dvignil. Angleški umiki iz sveta, tudi udarci, ki jih je britanskemu orožju zadal naš italijanski zaveznik v Afriki, niso dali kakih novih točk Angliji v dvoboju. Spričo nemških uspehov, ki so bili doseženi v zadnjih tednih v neposrednih bojih z Angleži, ne smemo pozabiti uspehov teh prvih mesecev borbe, v katerih je šlo za to, da odstranimo predbojišča glavnega sovražnika, Anglije, tako rekoč prednje utrdbe angleške trdjave. To se je posrečilo. Samo ta skupna slika nam daje pravi vpogled v trenutni angleški položaj, ki ni tak, da bi mogel prijati angleškemu opazovalcu. Končno pa je še blokada popolnoma odrezala Anglijo od sveta in jo izolirala ob odločilni borbi. Ne gre torej za prvo, temveč za poslednjo rundo v vojnem dvoboju med Nemčijo in Anglijo. Šele zmaga je odločilna, ne pa obramba, pa naj bo še tako uspešna. Kako pa naj Anglija izvojuje zmago?«

BELEŽKE

Gg. Živković in Banjanin v Ljubljani

Kakor smo že poročali, se je predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke g. Peter Živković mudil nekaj časa na zdravljenju v Rogaški Slatini. Na povratku v Beograd se je včeraj popoldne pripeljal v Ljubljano, da se sestane s svojimi tukajšnjimi političnimi prijatelji. Istočasno je z Bleda, kjer se mudi na oddihu, prišel v Ljubljano tudi prvi podpredsednik stranke g. Jovan Banjanin. V spremstvu gg. dr. Kramerja in Ivana Puclja sta oba vodilna predstavnika JNS sinoči obiskala tudi našo redakcijo. Z večernim brzovlakom se je predsednik Živković odpeljal v Beograd, podpredsednik Banjanin pa se je z nočnim gorenjskim vlakom vrnil na Bled.

Seja vlade v Zagrebu

Na sejo vlade v Zagrebu ob obletnici sporazuma bodo v nedeljo prispeli v Zagreb vsi ministri, ki bodo prisostvovali tudi veliki reviji Seljačke sloge. V ponedeljek popoldne bo v banski palači slavnostna seja vlade, popoldne pa bodo člani vlade obiskali banovinsko posestvo Poljakovino, kjer je bil sklenjen sporazum. Na proslavo obletnice sporazuma bodo prišli tudi strokovnjaki ki so sodelovali pri njegovi zaključitvi, univerzitetna profesorja Tasić in Ilić ter pomočnik finančnega ministra Filipančić.

O hrvatskih ciljih

»Hrvatski dnevnik« nadaljuje svoje uvodniške razprave o bližajoči se prvi obletnici sporazuma. Ponovno zastopa mišljenje, da so meje hrvatske samostojnosti za sedaj še prilično ozke in da bo treba nadaljevati delo za čim integralnejšo rešitev hrvatskega vprašanja. Med drugim piše:

»Dogodki po svetu naravnost zahtevajo popolno rešitev hrvatskega vprašanja. Gotovo so še razne ovire, ali to nas ne opravičuje, da bi ostali na pol pota. Široki sloji naroda v Hrvatski zahtevajo spričo posebno težkih prilik današnjih časov duška za svoje razpoloženje. Tega duška nimajo niti v svojem saboru, niti v gospodarskem stanju. Naši politični problemi so samo delno rešeni. Gospodarskih problemov sploh še nismo pričeli reševati. Cene življenjskih potrebščin rastejo, narodni dohodek pa je ostal isti. Narod vidi, da se politični problemi pri nas ne rešujejo s potrebno naglico. Zaradi tega so vse bolj česti glasovi o potrebi poživljenja politične akcije. Med Hrvati ni danes človeka, ki ne bi občutil in mislil hrvatsko in seljaško. Duhovna solidarnost med Hrvati je danes jačja, kakor kdaj doslej. Ako obstoje med njimi kake razlike, potem so samo v tem, na kak način naj se dosežejo postavljeni cilji. Mi n. pr. ne razumemo, zakaj bi bile železnice državne ali zakaj naj se vsaj njihova uprava ne izroči banovinam. S sporazumom od 26. avgusta še daleč ni vse končano. Treba bo rešiti še mnoge probleme.«

Spomenica za prvo obletnico banovine Hrvatske

Banska oblast v Zagrebu bo objavila ob priliki prve obletnice ustanovitve banovine Hrvatske obširno spomenico na 300 straneh. V njej bo dokumentarično opisano dosedanje delo banske oblasti na vseh področjih njenega avtonomnega poslovanja. Vsi oddelni predstojniki banske oblasti bodo opisali, kaj je bilo izvršenega na njihovem področju v prvem letu poslovanja.

Hrvatske zahteve ob reorganizaciji Narodne banke

Kakor nam poročajo iz Zagreba, se v zvezi z napovedano reorganizacijo Narodne banke v hrvatskih gospodarskih krogih postavlja zahteva, da bi se v Zagrebu ustanovila samostojna velika podružnica Narodne banke, ki bi imela tak položaj kakor ga je imela nekoč podružnica bivše avstro-ogrske banke v Budimpešti. Za tako rešitev se zavzema tudi hrvatsko politično vodstvo, ki stoji na stališču, da bi bil to edini način, da bi se banovini Hrvatski in hrvatskemu narodu zagotovil ravnopravni delež v Narodni banki.

Sokol, framasoni in „Slovenec“

»Slovenec« posveča zopet kar tri kolone svojih globokih in iskrenih skrbi blagoru sokolstva, ki ga prete ugonobiti tajne masonske sile. Na široko citira pisanje lista »Oko Sokolovo« okoli katerega se zbira družba ljudi, duhovno sorodnih beograjskemu advokatu dr. Danilu Gregoriču, ki napada stare in zaslužne sokolske delavce in jih poučuje o sokolski ideologiji, akoravno sam najbrže še nikoli ni videl sokolske telovadnice od znotraj, kaj šele v njej telovadil. »Slovenec« komentira pisanje beograjskega lista in pravi, da »iz njega izhaja, da framasoni, ki so prišli na vodstvo Sokola, sedaj sokolstvo izrabljajo v boju proti krščanstvu in katoliški cerkvi. Da bi postal boj čim bolj uspešen, so spravili na mesto prvega namestnika starešine prvega mojstra jugoslovanskih masonov dr. Vladimirja Belajčiča, za tajnika pa masona Radmila Grdžiča.«

»Slovenec« je s tem načel zelo zanimivo poglavje iz nedavne sokolske preteklosti. Kakor znano, je bil do izvolitve dr. Belajčića prvi namestnik starešine dolga leta Slovenec br. Engelbert Gangl, ki je bil pač vse prej kakor mason. Kdo je pritiral starešino Gangla do ostavke, je jugoslovenski javnosti dovolj znano, posebno pa še sokolskim vrstam. Prav ti ljudje, ki so gospodom v Kopitarjevi ulici zelo blizu, so tudi postavili kandidaturo g. dr. Belajčića in jo utemeljevali vprav s tem, da bo sokolstvo pod njegovim vodstvom bolj »pomirljivo« do stališč »Slovenčevih« ljudi kakor pa je bilo pod Ganglovim vodstvom. Sedaj pa čitamo v »Slovencu«, da so spravili na to mesto dr. Belajčića masoni. Ako je temu tako, potem so delali to v sporazumu in z največjo podporo ljudi, ki so Kopitarjevi ulici stokrat bolj blizu, kakor pa »Jutru«.

V ilustracijo »Slovenčevega« razglabljanja o masonskih vplivih in spletkah v vodstvu Sokola bodi še povedano, da je glavni tajnik saveza g. Radmilo Grdžić, o katerem trdi »Slovenec«, da je mason, prav toliko član te bratovščine, kakor vodilni uredniki »Slovenca«.

Trenja med muslimani

V spor med bosanskimi muslimani, ki so se razdelili v dva tabora, je posegel tudi zagrebški »Obzor«. Vzel je v obrambo ministra dr. Džaferja Kulenovića, katerega napadajo bivši minister dr. Behmen in njegovi politični prijatelji. »Obzor« pravi, da se je dr. Behmenu pridružil sedaj tudi senator in bivši minister dr. Halidbeg Hrasnica, ki je bil eden najožjih sodelavcev pokojnega dr. Mehmeda Spahe. Dr. Hrasnica je — pravi »Obzor« dalje — povrh še po poreklu Hrvat in ga smatra hrvatska javnost za enega najboli izrazitih predstavnikov hrvatske orientacije bosanskih muslimanov. Zato »dr. Hrasnica ne bi smel prezreti, da je akcija dr. Behmena naperjena proti interesom hrvatskega naroda in da stremi za tem, da odcepi muslimane od Hrvatov. Dr. Behmen hujska muslimane proti Hrvatom in Zagrebu in seje razdor med muslimane in katoličane. Akcijo dr. Behmena spremljajo in podpirajo z največjimi simpatijami gotovi beograjski krogi, ker vedo, da želi prepeljati muslimane v sklop Srbije, kjer bi postali Bosna in Hercegovina navadna sreza.«

Seja SDS za Vojvodino

V Novem Sadu je bila seja vodstva Samostojne demokratske stranke za Vojvodino. Na seji je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da so zastopniki SDS prikajšani pri sodelovanju v banskih svetih in občinskih odborih, akoravno stranka sodeluje v vladi in je že ponovno pri javnih volitvah manifestirala svojo moč. Resolucija se tudi zavzema za koncentracijo vseh pozitivnih narodnih sil v sedanjih težkih zunanjepolitičnih prilikah. Sprejeti so bili še nekateri interni sklepi za sejo izvršnega odbora SDS v Zagrebu, ki bo 1. septembra.

Velik politični proces

V Bjelovaru se je pričel te dni velik politični proces proti nekaterim srbskim kmetom, ki so obtoženi, da so pripravljali napade na ugledne pristaše Hrvatske seljaške stranke v Bjelovaru. V procesu bo zaslišanih 86 prič. Ker je preiskovalni material zelo obširen, računajo, da bo proces trajal tri do štiri tedne.

Ameriški očividec o položaju v Albaniji

Poročevalec rimske redakcije ameriške agencije »United Press« se je spričo raznih vesti in povpraševanj o položaju v Albaniji po nalogu svoje agencije podal v to deželo, da se tam na lastne oči prepriča o dejanskih razmerah. O tem piše med drugim:

»Po štirih dneh bivanja v Albaniji sem se prepričal, da je tej deželi namenjena zelo važna vloga v italijanski politiki na Balkanu in da bodo nekatere albanske težnje kmalu postale aktualne, kar velja zlasti za albanske zahteve nasproti Grčiji. Prepotoval sem predele, kjer naj bi bili izbruhnili upori, pa nisem prav nikjer opazil niti najmanjšega znaka o kakršnihkoli notranjih nemirih, uporih ali požganih vaseh in podobnem. Albanija se je po združitvi z Italijo razvila v fašistično državo v okviru italijanskega imperija. V vsakem mestu in v vsaki vasi sem videl pisarne albanske fašistične stranke. Tudi otroci se povsod poučujejo o glavnih načelih fašizma. Zato morajo seveda tudi učitelji biti fašistično vzgojeni. Za presojo položaja naj še navedem, da je vodilni tiranski list »Tomori« objavil vsa inozemska poročila o nemirih v Albaniji, to pa zato, da bi se albanski narod lahko sam prepričal, kako smešne so vesti, ki jih razširja interesirana propaganda.«

Švicarska sodba o letalskih bojih

Nedeljska »Neue Zürcher Zeitung« je objavila komentar k letalskim borbam nad Anglijo. Iz članka posnemamo tudi za naše čitatelje nekaj podrobnosti. Med drugim čitamo v njem:

Od 13. avgusta dalje so se napadi nemškega letalstva na Anglijo razvili v borbo za obvladanje zračnega prostora. Nemško letalstvo je začelo svojo odločilno bitko za obvladanje zračnega prostora z akcijami proti angleškim pomorskim zvezam in trgovskemu prometu v lukah, kar naj bi bile tehnične priprave za nemško izkrcanje na angleških tleh. Bombardiranje nekaterih luk, kakor Dovera, Portsmoutha in Portlanda, se krije z nameni tako poostrene blokade Anglije kakor izkrcanja čet. Poskus izkrcanja na angleškem otoku bi utegnil biti olajšan s taktičnimi pripravami s pomočjo letalskih napadov, ako bi se posrečilo stvoriti z opustošenjem nekaterih južnih angleških luk in izgonom angleškega brodovja iz njih mostove za prevažanje čet. Angažiranje večjega števila nemških letal je tudi Anglijo prisililo, da je sprejela letalske bitke, ki so tako zavzele doslej še nepoznan obseg.

V Berlinu zatrjujejo, da odgovarja strateški značaj zračne vojne nad Anglijo volji in nameram nemškega vojnega vodstva. Nemci najbrž računajo s tem, da bodo Angleži, ki so prisiljeni sprejeti vsiljene jim zračne bitke, izčrpali svoje letalske rezerve in moči. Ako bi se to zgodilo, bi moralo angleško letalstvo nekega dne opustiti nadaljnjo borbo ter prepustiti zračni prostor nad Anglijo Nemcem, ki bi nato ob poskusu izkrcanja svojih čet na angleški obali imeli nasproti angleški mornarici mnogo lažji posel. Ako bi se jim v takšnih okoliščinah izkrcanje posrečilo, potem bi jih nič več ne moglo zadržati v osvojitvi otoka.

Angleži se dobro zavedajo, da je spričo številčne premoči nemškega letalstva njihovo letalsko orožje postavljeno pred hudo preizkušnjo. Ali bodo njihove letalske sile zadoščale tudi tedaj, ko bodo Nemci po lastnih napovedih prešli v letalske napade »ogromnih in doslej neznanih dimenzij«, bo pokazala samo izkušnja. Zares zanesljiva sodba o uspehih in izgubah na obeh straneh je seveda spričo ostro nasprotujočih si vesti iz obeh taborov nemogoča.

SPORT

Jutrišnja nedelja v nogometu

Zadnje priprave naših klubov za nastop v prvenstvu

Medtem ko bodo jutri pri Hrvatih in Srbih imeli na sporedu že popolno drugo kolo v jesenskem ligaškem tekmovanju, bodo naši ligaški klubi to nedeljo še prosti in jo bodo zato v veliki večini izrabili za zadnje priprave, da bodo prihodnjo nedeljo čim bolj uspešno startali v jesenski prvenstveni ples. V tem splošnem treningu bodo jutri na sporedu naslednja prijateljska srečanja:

Bratstvo—Jadran

Jadran—Bratstvo

Prvenstvena sezona ligašev je pred durmi. Svoje vrste so skoraj vsi izpopolnili z novimi igralci, od katerih pričakujejo zmag in uspešnih nastopov. Jutrišnja nedelja je njihova zadnja preiskušnja pred startom v prvenstvenem tekmovanju in zaradi tega bodo Jeseničani v tej tekmi postavili na teren vse, kar pač najboljšega premorejo, svojo standardno enajstorico, od katere pričakujejo, da si osvoji eno izmed prvih treh mest, če že ne ponosni naslov »slovenskega prvaka«. V moštvu Bratstva nastopajo sama znana imena nekdanjih ljubljanskih igralcev: Zavrla, Janežiča, Rihterja, Bana, Markiča, Marna in drugih.

To srečanje pa ne bo važno samo za »Jadranaše«, temveč tudi za vse sportne strokovnjake, ker bosta po tem srečanju baš ljubljanska ligaša lahko videla moč in hibe njunega najresnejšega tekmeca in si tako izdelala natančnejše prognoze za končni plasma.

Jadran noče zaradi tega, ker zaradi višje sile ne more sodelovati v ožjem izbranem krogu, držati križem rok, temveč se dostojno pripraviti za bodoče tekmovanje; svoji zvesti publiki pa nuditi sportni užitek ne glede na finančne žrtve, ker se prav dobro zaveda, da brez potrebnih priprav ni uspeha. Dolžnost publike pa je, da ga v tem stremljenju tudi podpre s primernim posetom.

Pričetek tekme bo ob 16. s predtekmo ob 15., na igrišču Jadrana v Koleziji.

Uskok (Zagreb)—Mars

Naša nogometna igrišča so pripravljena in čakajo na prvenstvene borbe. Pred jesenskim »nogometnim viharjem« mora biti vsako moštvo pripravljeno. Zavedajoč se tega je Mars povabil nogometno enajstorico Uskoka iz Zagreba, da preizkusi svoje moštvo, preden ga klubovo vodstvo pošlje v borbo.

Ta jutrišnja tekma bo prav zanimiva. Gostje iz Zagreba javljajo, da privedejo s seboj svoje navijače. Uskoka smo imeli priliko videti, ko je igral proti naši Ljubljani in je kljub odlični igri domačih odšel neporažen domov. Videli smo, da je moštvo prav dobro, sedaj pa bo že drugič na našem terenu in bo sigurno zaigralo še bolj korajžno.

Mars bo podal v borbo svoje najboljše moči in upajmo, da bodo fantje tudi to pot zaigrali dobro in lepo. Ker bo to res zanimiva tekma v Ljubljani, priporočamo vsem, da si jo ogledajo prijatelji nogometa v čim večjem številu.

V predtekmi ob 15. nastopi Grafika proti rezervi Marsa, ob 16.30 pa bo nato glavna tekma, obe na igrišču Ljubljane.

Ljubljana z vojaško enajstorico

Še zadnji prosti termin je treba izrabiti za zadnjo pripravo ligaške enajstorice. Prav zaradi tega bo Ljubljana jutri nastopila proti izbrani enajstorici ljubljanske garnizije. V vojaškem moštvu igrajo razni igralci iz Zagreba, Beograda, Apatina in drugod, ki slovijo po svojem znanju in sposobnostih. Tekma za trening se prične ob 17. na igrišču Ljubljane, vstop brez vstopnine.

Slavija (Maribor) — Jugoslavija

Prijateljska tekma v Celju

V nedeljo popoldne bo na igrišču Jugoslavije pri »Pertinaču« prijateljska tekma med prvima moštvoma Jugoslavije in mariborske Slavije. Tekma se začne ob 17. Predtekmo bosta odigrali dve moštvi Jugoslavije in Celja.

Nekaj o prvenstvu SNZ

(Kako bodo letos igrali prvenstvene tekme neligaški klubi v ljubljanskem

V zadnjem »Službenem vestniku SNZ« so objavljeni pari in termini za prvenstveno tekmovanje v ljubljanskem I. in II. razredu, dalje v gorenjski skupini II. razreda, v trboveljski skupini II. razreda ter sledniič za tekmovanje mladin prvorazrednih in drugorazrednih ljubljanskih moštev.

V vseh teh skupinah se bo prvenstveno tekmovanje pričelo dne 22. septembra in bo v jesenskem delu trajalo najdalje do prve nedelje v novembru, spomladi pa se bo spet obenem v vseh razredih začelo dne 6. aprila 1941 in končalo skoraj večinoma do srede maja.

Ker se je z ustanovitvijo slovenske lige uvrstitev klubov v posamezne razrede in skupine nekoliko spremenila, objavljamo v naslednjem imena udeležencev v vseh prej omenjenih razredih in skupinah. Tako bodo igrali v ljubljanskem I. razredu: **Jadran, Korotan, Moste, Disk, Svoboda, Grafika, Hermes,** v ljubljanske II. razredu pa: **Slavija, Vič, Mladika, Adrija** in **Litija.** Med mladino spadajo v I. razred mladinska moštva: **Ljubljane, Svobode, Slavije, Hermesa** in **Jadrana,** v II. ljubljanski razred pa juniorska moštva: **Grafike, Most, Marsa, Korotana** in **Mladike.** Gorenjsko skupino II. razreda tvorijo klubi: **Slovan** (Naklo), **Mengeš, Ljubelj** (Tržič), **Savica** (Stražišče), **Kamnik, Virtus** (Duplica) in **Kovinar** (Jesenice). V trboveljski skupini II. razreda bodo sodelovali **Svoboda, Trbovlje, Dask** in **Retje.**

Ligaško tekmovanje pa se, kakor znano, začne že 1. septembra, ko bodo na sporedu naslednja štiri srečanja: Železničar—Kranj v Mariboru, Bratstvo—Mars na Jesenicah, Olimp—Amater v Celju in Ljubljana—Maribor v Ljubljani.

Lepa sportna proslava v Hrastniku

Agilni rudniški sportni klub je preteklo nedeljo proslavil desetletnico obstoja

SK Hrastnik je v nedeljo dne 18. t. m. obhajal svojo »desetletnico« z zelo pestrim sporedom. Kljub temu, da v današnjih težkih časih ni bilo mogoče tega redkega jubileja proslaviti tako, kakor je bila želja prireditelja, je agilni klub vendarle poskrbel za prav obširen spored.

Že takoj zjutraj se je pričel **table-teniški turnir,** kjer je nastopilo tudi več igralcev drugih društev.

Ob 10. je bil nato **lahko-atletski miting,** na katerem so bili doseženi naslednji najboljši izidi:

v teku na 100 m: 1. Drolc 12.1, 2. Srmole 12.2, **v skoku v daljino:** 1. Poljšak 5.90, 2. Drolc 5.80, 3. Hadolin 5.45, **v skoku v višino:** 1. Medved 1.40, 2. Žibret 1.40, 3. Percl 1.40, **v metu diska:** 1. Pfeifer 36 m, 2. Drolc 31 m, 3. Medved 30 m, **v metu krogle:** 1. Pfeifer 9.46 m, 2. Poljšak 9.17 m, 3. Rancinger 9.03 m.

Popoldanski spored je bil posvečen samo nogometu. Na igrišču je prisostvovalo lepo število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili poteku.

Kot prvi so nastopili **»stari kanoni«** Hrastnika in Rudarja z izidom 2:0. Po tej tekmi je podpredsednik Ad. Novotný pozdravil vse sodelujoče klube in občinstvo ter je ob tej priliki izročil najstarejšima članoma Francu Drolcu in Francu Ocepku spominske plakete. Nato je sledil brzi turnir rezervnih moštev, ki je dal naslednje rezultate:

Dobrna—Hrastnik 1:0,
Hrastnik—Svoboda 2:1 in
Svoboda—Dobrna 1:1.

Po tem turnirju se je začela glavna tekma med Slavijo s Pobrežja pri Mariboru in Hrastnikom, ki se je končala s 3:2 v korist domačih. Tekma je bila zelo živahna in fair.

SK Mars. Postavi obeh moštev za jutrišnji tekmi sta razvidni na oglasni deski. Načelnik.

SK Jadran. Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek vsega članstva zaradi reorganizacije klubovih vrst v klubskih prostorih v Trnovem — Pred Konjušnico 4.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Sklicujemo sestanek vseh nogometašev v ponedeljek dne 26. t. m. ob 20 v lovski sobi gostilne Stepič. Prečitajte objavo na oglasni deski na igrišču!

SK Celje (nogometna sekcija). Tekme, ki bi morala biti v nedeljo z Jadranom, ne bo, ker je Jadran odpovedal. Drugo moštvo igra popoldne ob 15. pirjateljsko tekmo s drugim moštvom Jugoslavije na igrišču pri Pertinaču kot predtekmo. Postava na razglasni deski.

SK Grafika. Vsi igralci I. in juniorskega moštva naj pridejo jutri ob pol 15. na igrišče Ljubljane. S seboj naj prinesejo vso opremo. Martinčič sigurno! Načelnik.

Slovenska kolesarska zveza sklicuje važno odborovo sejo za drevi ob 20. običajnih prostorih. Ker se bo končnoveljavno sklepalo o naši udeležbi na dirki po Srbiji, je prisotnost vseh odbornikov obvezna. — Predsednik.

Dirkači, ki pridejo v poštev za dirko po Srbiji, naj se zanesljivo udeleže sestanka, ki bo jutri v nedeljo ob 10. v prostorih restavracije »Novi svet« na Gosposvetski cesti. Vabljeni so: Peternelj, Podmiljščak, Gregorič, Lavrih, Gartner, Grabner, Golob, Gorenc, Jakša, Šlibernik. Bizilj—Valent in Sodec bosta obveščena pismeno. Predsednik SKZ.

SK Celje — atletska sekcija ponovno sporoča na razna vprašanja, da za jutri napovedanega velikega mitinga zaradi tehničnih zaprek ne bo, pač pa bo predvidoma v kratkem.

Slovenska teniška zveza je določila »Jutro« in »Večernik« za službeno glasilo. — Službeno iz Slovenske teniške zveze: Okrožnica št. 1 se popravlja v toliko, da bo turnir za nacionalno prvenstvo Slovenije od 30. t. m. do 1. septembra v Ljubljani. Medmestna teniška tekma Maribor—Ljubljana bo 8. septembra v Mariboru. — Teniškega turnirja v Paliču pri Subotici se bo razen Ljubljančanov udeležilo tudi pet mariborskih igralcev, in sicer Albaneže, Korenčan in Tončič od ISSK Maribora ter Slana in Vampl od SK Železničarja.

SK Ljubljana proti polemiki

Prejeli smo s prošnjo za uvrstitev:

»V »Ilustrovanih sportskih novostih« so izšli v zadnjem času članki glede SK Ljubljane. Upravni odbor kluba ugotavlja naslednje: Članki so bili napisani od članov SK Ljubljane brez znanja klubovega vodstva, ki se z njimi ne strinja in obžaluje, da so dobila svoj zaključek v osebnih izpadih. Mnenja smo, da SK Ljubljane ne bo rešilo pisarjenje in dobri nasveti, ki jih je vedno v izobilju, pač pa požrtvovalno delo odbora in vsega članstva.

Vodstvo kluba prepoveduje aktivnemu članstvu vsako časopisno polemiko in bo vsak takšen prestopek kaznovalo po klubovih pravilih.

SK Ljubljana.«

Iz življenja na deželi

JESENICE. Kino Radio bo predvajal v soboto in nedeljo ob pol 21. (v nedeljo tudi ob 15.) prekrasen film »Ukradeno življenje« (Silvina). Najlepši film slavne igralke El. Bergnerjeve. Med dodatki tudi risana šala Popaj in najnovejši vojni tednik. Sledi »Tragedija Šanghaja«.

Ševnica. Zvočni kino prevaja danes in jutri veseli film »Junaki arene«. Komični trio bratje Ritz. (—)

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din. davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Naznanjam
občinstvu Ljubljane: V soboto 24. t. m. v novopreurejeni gostilni bom točil pristno garantirano dalmatinsko viško in kaštelansko vino. Izbor za domača in tuja gurmanska kuhinja in morske ribe, po izbiri tudi srbsko-bosanske specialitete. Postrežba hitra in solidna. Se priporoča lastnik gostilne Rozman, Sv. Petra cesta št. 85. 23150-18

Pri Putrihu
danes in jutri ples. Vsi vabljeni. 23201-18

Službe išče

Vsaka beseda 50 par. davek 3 Din. za šifro ali adjanje naslova 5 Din najmanjši znesek 12 Din

19letno dekle
z znanjem nemščine išče službo natakarice s 1. septembrom najraje na Jesenicah. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23153-2

22letna prodajalka
poštena, točna in vestna, zelo spretna v prodajanju, z večletno prakso, verzirana v galanteriji, manufakturi ali špeceriji želi nameščenja v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nada«. 23143-2

Fant
30 let star išče kakršne koli zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra moč 136«. 23136-2

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tri strojnoključavničarske pomočnike
prvovrstne in zanesljive sprejmemo. Nastop službe 28. t. m. Izpričevalo o usposobljenosti predložiti v torek od 4. do 6. ure popoldne. Kremžar Anton, strojno ključavničarstvo, Št. Vid nad Ljubljano. 23170-1

Res dobro šiviljo
z dobrim okusom za šivanje na domu iščem za takoj. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23173-1

Frizerko
za damsko stroko, vešča trajne in vodne ondulacije iščem. Naslov August Radić, Slov. Konjice. 22987-1

Pekovskega pomočnika
prvovrstno moč, popolnoma samostojnega za parno pekarno iščem. Zglasiti se v nedeljo 25. avgusta od 3. do 4. ure popoldne v gostilni Figovec pri šanku. 23121-1

Kuharico
ki bi opravljala tudi druga gospodinjska dela, v starosti od 23 do 40 let, z letnimi izpričevali v boljših družinah, sprejmem takoj ali 15. septembra. Plača po dogovoru. Naslov: Erjavec Ljubljana, Puharjeva 12 23124-1

Brivskega pomočnika
takoj sprejme Franc Podržaj, Sv. Jakoba trg 9. 23142-1

18-letno dekle
s trgovskim tečajem išče službe v pisarni, samo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »18-letna«. 23100-1

Gradbenega polirja
absolventa delovodske šole z dobro prakso sprejmem takoj za večje delo v Ljubljani. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23112-1

Pekovskega pomočnika
mlajšo moč, in vajenca sprejme takoj pekarna Pelko, Poljčane. 23196-1

Vajenci(ke)

Kovaškega vajenca
sprejmem takoj. Vsa oskrba v hiši. Juvan Filip, kovač. Vače pri Litiji. 23169-44

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
oddam boljšemu gospodu s 1. septembrom. Židovska ul. 3-III desno 23174-23

Sobo
z vso oskrbo oddam 2 osebama. Židovska ul. 6-I. 23199-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par. davek 3 din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din najmanjši znesek 12 Din

Starejša dama
išče opremljeno sobo, mirno za prve dni septembra, s centralno kurjavo in služkinjo na razpolago. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša dama«. 23021-23a

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje
kompletno, renovirano oddam s 1. sept. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23139-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din. davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Državni uradnik
išče dvosobno stanovanje ali enosobno s kabinetom za takoj. Javiti: Glinška 15, telefon 3767. 23161-21a

Lokali

Beseda 1 Din. davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal
oddam za september. Židovska ulica 1. 23200-19

Letovišče

Hotel Riviera
na plaži, Makarska — priporoča svoje odlične sobe, tekoča voda. Dunajska kuhinja. Cena penziona z vračunano postrežbo in vsemi taksami din 60. 23141-38

Dijaške sobe

Beseda 1 Din. davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Učiteljska družina
sprejme dijaka v vso oskrbo. Pomoč pri učenju, strogo nadzorstvo. Center, klavir, kopalnica. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23158-22

Iščem
za svojega sina prvošolca gimnazije sončno in zračno sobo pri dobri družini s popolno dobro in obilno oskrbo ter po možnosti z instrukcijo in uporabo glasovirja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skrbno nadzorstvo«. 23134-22

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din, davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

SB 11.000
Dobro dobiš vse. V poslovalnici Jutra v Mariboru dvigni pismo. 23140-24

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hidravlično prešo
vertikalno, rabljeno, bi takoj kupil. Prodajalec (lastnik) naj pošlje točen opis, dimenzije, velikost in težo preše z najnižjo ceno pod »Presa« na »Sedmo silo«, Beograd, poštni pret. 728. 23085-7

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mizarske stroje
vseh vrst priznano prvovrstnih znamk »Teichert«, »Festo« itd. kakor tudi kakovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesejmu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Frančiškanska ul. 4. Tel. 45-42. 197-29

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Hišo z vrtom
na Poljanski cesti 71 oddam v najem. Pripravna za trgovino, mlekarno, pekarno ali slično. Več se izve istotam. 23102-17

V najem oddam
večjo mizarsko delavnico z inventarjem, s precej prevzetim delom in dvema vajencema, na prometnem kraju na Gorenjskem, v bližini postaje pod ugodnimi pogoji. Pojasnila in naslov: Slejka Jože, Sv. Petra c. 3, Ljubljana. 23160-17

Dobro idoča gostilna
na zelo prometnem kraju na deželi, poleg farne cerkve se odda na račun zakoncema, po možnosti brez otrok. Predpogoj dobra kuhinja, prevzem gostilne takoj ali v nekaj mesecih. Detajlne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilna 125«. 23125-17

OGLAS

DRAVSKA DIVIZIJA kupuje neomejene količine krme in sicer:

seno, slamo, oves in koruzo

Seno je lahko tudi popolnoma ali pol kislo. Razen tega kupuje tudi

praprot in gozdni mah za steljo

Interesenti lahko ponudijo vse količine navedene krme in stelje najbližji vojaški oblasti in sicer v Ljubljani: neposredno Dravski diviziji ali Dravskemu intendantskemu slagališču; v Mariboru garnizijski upravi; v vseh drugih mestih pristojnemu komandantu mesta.

Vse komande kupujejo seno po najvišjih dnevnih cenah, za katere interesenti lahko zvedo vsak dan pri teh komandah. Isto velja tudi za slamo, kislo seno, praprot in gozdni mah.

Vagonske pošiljke sena in slame je ponuditi naravnost Intendanturi štaba Dravske divizije v Ljubljani.

Interesenti in posestniki, ki razpolagajo s krmo, naj ponudijo razpoložljive količine prvenstveno domači — Dravski diviziji.

Plačilo je takojšnje po prejemu prodanih pridelkov.

Umrla je naša mama

Jožefa Zajc

rojena MLAKAR

TRNOVO pri IL. BISTRICI, BEOGRAD, LJUBLJANA, SOŠTANJ, dne 23. avgusta 1940.

LADISLAV, LOJZE, KRISTINA KRAIGHER, MILAN, SONJA, TONA BIČEK, MINA, ROZA, JOŽE, ANA, SILVA SCHULTHAUS — sinovi in hčere, in ostalo sorodstvo.

Feliks Stare

industrijalec in veleposestnik na Kolovcu

Danes ob treh zjutraj nas je na Ruperčvrhu za vedno zapustil, previden s poslednjimi svetotajstvi, naš preljubi oče in stari oče, gospod

Blagoslov bo v soboto 24. avgusta ob 14. uri na Ruperčvrhu.

Na zadnji poti ga spremimo v nedeljo 25. avgusta 1940 ob 10. uri dopoldne s Kolovca v rodbinsko grobnico na Rovih.

RUPERČVRH — KOLOVEC, dne 23. avgusta 1940.

HELA, NINKA, DORA, VLADI, SAŠO

Pred 30-letnico Litijskega Sokola

Litija, 23. avgusta

Letos praznuje litijski Sokol tridesetletnico obstoja. Bil je osnovan po znanih septembrskih dogokih, ko se je nacionalna zavest Slovencev začela vse bolj širiti.

V proslavo jubileja bomo imeli vrsto prireditev. Za uvod bodo *tekme v odbojki* 8. septembra na sportnem igrišču v Švarčevi hosti. Tekmovali bodo po izločevalnem sistemu na dve dobljeni igri. Zaključne tekme pa bodo teden dni kasneje, to je ob glavnem letnem nastopu. Zmagovalci bodo prejeli lične diplome

Na glavni dan proslave 15. septembra bodo *meddruštvene lahkoatletske tekme*, takisto na igrišču v Švarčevi hosti. Prijavljeni tekmovalci se bodo preizkusili v panogah *peteroboja*, in sicer v teku na 100 metrov, v skoku v daljino, v skoku v višino, v metu krogle (krogla bo težka za člane sedem in četrt kilograma, za naraščaj pet kilogramov) in v metu kopja (predpisana težina kopja 800 gramov). Vsako tekmovalno vrsto bodo sestavljali po trije člani ali naraščajniki.

Mimo *tekme posameznih vrst* bodo lahko nastopili tudi *posamezniki* in sicer *člani* v teku na 100 in na 1000 metrov, v metu krogle, v metu kopja, v metu diska, (teža dva kilograma), v metu granate (ta točka bo posebno za današnje čase izredno zanimiva), v skoku v višino in v skoku v daljino, v skoku ob palici in v teku čez naravne zapreke. Posamezniki bodo tekmovali tudi v teku z obtežitvijo tovora (30 kilogramov težke vreče) in v izmenskem teku (štirikrat) 100 metrov.

Moški naraščaj ima predpisane iste panoge kakor člani, samo teža krogle bo znašala le pet kilogramov, teža diska pa le poldrugi kilogram.

Tekmovalne panoge za *članice* so: tek na 60 metrov, skok v višino, skok v daljino, met štiri kilograme težke krogle ter met žoge s pentljo.

Za ženski naraščaj je razpis isti kakor za sestre članice, le krogla bo težka samo dva kilograma.

Sokol v Litiji pričakuje številne udeležbe za meddruštvene lahkoatletske tekme. Tekme moških oddelkov bo vodil br. načelnik, ženskih skupin pa s. načelnica. *Prijave se sprejmejo do 8. septembra.* Vsi tekmovalci morajo biti člani SSKJ in morajo nastopiti v predpisanih lahkoatletskih krojih. Ob določenem času bodo morali biti vsi tekmovalci na zbornem mestu in pripravljeni za nastop. Ako bi posameznik ali vrsta ne bila pravočasno na mestu, ne bo pripuščena k tekmovanju. Zmagovalci, posamezniki in vrste, dobe diplome. Ocenjevalo se bo tudi vedenje posameznikov in vrst.

Pred tekmami bo nastop članstva. Jubilejna proslava se bo začela z dviganjem državne zastave in sledil bo pozdrav državnemu znaku. S pozdravnim nagovorom br. načelnika se bodo začele lahkoatletske tekme, ki bodo trajale vse dopoldne. Popoldanski spored se začne ob 14.30 z zborom članstva pred tukajšnjim Sokolskim domom. V sprevodu bomo krenili na sportno igrišče skozi Litijo in preko mostu v Gradec. Po pozdravu br. staroste se bo razvil telovadni nastop s prostimi vajami, metom granate, s tekom čez naravne zapreke, z orodno telovadbo in zaključnim tekmovanjem v odbojki. Kot posebna privlačnost bo tek z bremenom 30 kilogramov na daljavo 50 metrov. Sledil bo še ostali obilni telovadni in lahkoatletski program. Po zaključnem nastopu v Švarčevi hosti se napoti naša sokolska družina z gosti k družabnemu sestanku pred Sokolski dom.

Za prireditev, ki naj dvigne pomemben sokolski praznik, vlada pri nas in v vsej dolini izredno zanimanje, saj tako obilnega programa že dolgo vrsto let nismo imeli. 15. septembra vsi v Litijo!

70 letnica Maksa Kovača

Celje, 23. avgusta

70-letnico svojega rojstva bo praznoval 25. t. m. upokojeni kapetan g. Makso Kovač. Leta 1929. je prevzel v Celju tajništvo invalidskega združenja in je ves ta čas z vnemo deloval za invalide. Leta 1930. je s posebno resolucijo na najvišjem mestu razkril vse pomanjkljivosti invalidskega zakona in tudi vse nepravilna tolmačenja, ki niso bila v skladu z zakonskimi določbami. Predlagal je izmene posameznih paragrafov in se posebno zavzemal za to, da bi se invalidnina odmerila po izgubljenem udu in ne glede na čin. To nova uredba iz leta 1938. tudi upošteva. Iz arhiva tukajšnjega invalidskega združenja je razvidno, koliko pritožb in prošenj je napisal in odposlal. Če se mu je posrečilo doseči pravico za kako vojno žrtev, mu je bilo to v največje zadovoljstvo. Leta 1931. je nastopil kot delegat na občnem zboru oblastnega odbora v Ljubljani in zbranim zastopnikom oblastev predočil vse krivice, ki se gode vojnim žrtvam. Istotako je nastopal za popravo krivic na kongresu v Beogradu leta 1935. Na kongresu 1939. v Zagrebu je priznal, da je invalidska uredba zadovoljila invalide ranjence, a invalidi bolniki so še zmeraj invalidi druge vrste. Poudarjal je, da invalidi bolniki ne računajo več na milost, temveč zahtevajo, da se izenačijo s invalidi ranjenci. Ta njegov predlog je kongres upošteval in bo v novem invalidskem zakonu upoštevan.

Kljub letom g. Kovač še vedno čil vrši požrtvovalno poverjeno mu nalogo in skrbi, da se povsod priznavajo pravice, ki so jih njegovi tovariši zaslužili s izvrševanjem vojaških dolžnosti. Vojni tovariši, žrtve svetovne vojne iz Celja in iz srezov Gornjega grada, Konjic, Šmarja pri Jelšah in Laškega prihajajo k njemu po nasvete in navodila, ker se za vsako žrtev vojne nesebično zavzema. Zato ni zastonj dobil pridevka »oče invalidov«. Kovaču želimo ob njegovi sedemdesetletnici, da bi še dolgo let čil in zdrav deloval v korist svojih vojnih tovarišev invalidov.

Kako je bilo v Zagorski dolini

Zagorje, 23. avgusta

Komaj je minilo mesec dni, kar je napravilo hudo neurje v zagorskih krajih za tri četrt milijona dinarjev škode. Ta je bila ocenjena, a oškodovanci, ki pričakujejo nekaj podpore, so bili po včerajšnjem hudem deževju že spet občutno prizadeti. Po lepem dnevu je pričelo v sredo zvečer okrog 21. ure deževati in je skoraj brez prestanka lilo do četrtka opoldne. Ker je tudi že v torek deževalo in je bila zemlja preveč napojena, je voda pričela kmalu naraščati. Posebno hitro je naraščal potok Medija in nekateri preplašeni posestniki ob tem potoku so brž pričeli odpravljati svoje stvari v varne kraje. V četrtek okrog poldne je voda udarila čez strugo, poplavila polja, vdirala v hiše in gospodarska poslopja. Posebno škodo so spet napravili mali hudourniki, ki so valili s seboj mnogo zemlje, kamenja in lesa. Od Bregarja do Lok je voda zalila travnike in polja, kar pa bi bilo gotovo preprečeno vsaj na Lokah, če bi bili prej očistili loški graben, ki je bil zadnje čase zasut.

Tudi rudniški objekti na Lokah so bili v nevarnosti. Pri Kofelu je vdrla voda čez strugo na glavno cesto in je ovirala promet. Poplava je grozila tudi rudniškim napravam v Toplicah. Kotredežca je bila tokrat nekoliko pohlevnejša kakor pri prijšnjem neurju. Je sicer tudi tokrat narasla, vendar je škoda manjša. Na Švepovni so bili spet hudo prizadeti nekateri posestniki, najhujše iznova Kerin, ki še ni dodobra očistil vsega po prejšnjem neurju in mu je voda že spet zasegla stanovanje. Tu je bila voda samo 15 cm nižja kakor zadnjič. Splošno sodijo, da je tega največ kriv železniški most, pod katerim je premalo prostora za obilen odtok vode. Posestniki so sicer že opozorili občinsko upravo na to, toda doslej še ni bilo ničesar storjenega za zaščito teh ljudi pred vedno grozečimi poplavami.

Iz Hrastnika

h— **Vpisovanje na strokovni (obrtni) nadaljevalni šoli v Hrastniku** bo v nedeljo 1. septembra, in sicer za vajence ob 8., za vajenke pa ob 9. dopoldne na deški ljudski šoli v Hrastniku. Novinci naj prinesejo s seboj zadnja šolska izpričevala, rojstne liste in učne pogodbe. K vpisovanju naj pridejo prav vsi vajenci in vajenke, da bodo izvedeli za urnik v novem šolskem letu.

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Malo posestvo
z zdravo hišico v bližini Domžal in ceste Trojane — Domžale kupim in plačam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Malo posestvo«. 23071-20

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljene avtogume
plašče in zračnice, samo velikosti 4.50 do 5.25-17 in 450, 5.00 do 6.00-16 kupuje po najvišji ceni DKW zastopstvo I. Lovše, Celovška c. 93. 23090-10

DKW avto
sportni model, v zelo dobrem stanju za 12000 din naprodaj — in mali 4 sedežni Fiat v najboljšem stanju za 14000 din naprodaj. Cizerl, Beethovnova 14-II. 23190-10

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Razno staro pohištvo
razprodajamo. Hrenova ulica 17 pritličje levo. 23089-12

Več spalnic
iz orehove korenine strokovno izdelane z večletnim jamstvom ugodno proda mizarstvo Gluhak, Brezovica, pohištvo razstavljeno v zalogi: Ljubljana, Florijanska 19, nasproti župnišča Sv. Jakoba. 23069-12

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemški ovčarji
tri mesece stari z rodovnikom naprodaj pri Straschek, Podčetrtek 18 23120-27

Razno

50 različnih modelov dvokoles
SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE PRI
IGN. VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
Preskerju,
Sv. PETRA C. 14

Grafolog
F. T. KARMAH
v LJUBLJANI
OBISKE SPREJEMA OD 9-12, 3-7 URE
v HOTELU „SOČA"
SV. PETRA CESTA

KLIŠEJE
ENO IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

ZAHVALA

Podpisana izrekam najlepšo javno zahvalo g. psihografologu F. T. Karmahu za dragocene nasvete, ki mi jih je dal v mojih zasebnih zadevah in ki so mi omogočili novo eksistenco, kakor tudi za nasvet za igranje v loteriji, ki mi je prineslo pomemben dobitek. Priporočam g. F. T. Karmaha vsem, ki so v življenjskih skrbeh.

Marija Subotnik, Zagreb.

V samem kopališču ROGAŠKI SLATINI
nujno naprodaj ta vila
s 17 opremljenimi sobami in pritiklinami. Vodovod in električna razsvetljava. 4.500 kv. metrov parka. Najlepša lega kopališča. — Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Milijon«.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.